ಗಣಿತ ವೈವಿಧ್ಯ

ವೈ. ಎಸ್. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ

ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತ ನಿವೃತ್ತ ಗಣಿತ ಶಿಕ್ಷಕ

Publisher Details

ಶ್ರೀರಂಗ ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಾಫ್ಟ್ ವೇರ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜೀಸ್ ಪ್ರೈ. ಲಿ., 1ನೇ ರಸ್ತೆ, ರಂಗನಾಥನಗರ, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ – 571438, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ.

ದೂರವಾಣಿ : 08236 292432

ಟೈಪ್ಸೆಟ್ :

🛎

ಅರ್ಪಣೆ

ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಪ್ರೊ। ಜೆ.ಆರ್. ಲಕ್ಷಣರಾವ್ ಪ್ರೊ। ಆಡ್ಯನಡ್ಕ ಕೃಷ್ಣಭಟ್ ಪ್ರೊ। ಎಂ. ಆರ್. ನಾಗರಾಜ್ ಪ್ರೊ। ಮಾಧುರಾವ್ ಡಾ॥ ಎಸ್. ಬಾಲಚಂದ್ರರಾವ್

ಲೇಖಕನ ಮಾತು

ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿನೋಡಿದರೂ ವೈವಿಧ್ಯವೇ. ಒಂದು ವಸ್ತು ಇರುವ ಹಾಗೆ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ ಒಬ್ಬರ ಮುಖ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಮುಖವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ತರಹ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಎಷ್ಟು ರೀತಿಯ ಹೂಗಳು ಮೃಗಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಎಷ್ಟು ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ನೋಡ ಬಹುದು । ಊಟಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಎಷ್ಟು ರೀತಿಯ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸ ಬಹುದು । ಮೋಟವಿಲ್ಲದ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ರೀತಿಯ ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡ ಬಹುದು । ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಭಾಷೆಗಳಿವೆ ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವೈವಿಧ್ಯವಿದೆ. ಕಥೆ, ನಾಟಕ, ಕವನ, ಕಾದಂಬರಿ, ಕಾವ್ಯ, ಪ್ರಬಂಧ ಹೀಗೆಯೇ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ ಇನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಬರೋಣ, ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ, ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಜೀವ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಭೂಗರ್ಭಶಾಸ್ತ್ರ ಖಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರ ಅಬ್ಬಾ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಮುಗಿಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ವಿಜ್ಞಾನದ ರಾಣಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಬರೋಣ. ಅಂಕಗಣಿತ, ಬೀಜಗಣಿತ, ರೇಖಾಗಣಿತ, ತ್ರಿಕೋನಮಿತಿ, ಕಲನಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಂಖ್ಯಾಸಿದ್ಧಾಂತ, ಸಂಖ್ಯಾಕಲನ ಶಾಸ್ತ್ರ ಹೀಗೆ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದ ಕ್ಷೇತ್ರವಿಲ್ಲ.

ಗಣಿತ ಶಿಕ್ಷಕನಾದ ನನಗೆ ಗಣಿತ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ವೈವಿಧ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸ ಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ.

ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಒಂದು ಕಿರುಪುಸ್ತಕವೇ "ಗಣಿತ ವೈವಿಧ್ಯ" ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಪುರಾತನ ಕಾಲದ ಭಾರತೀಯ ಗಣಿತಜ್ಞರ ಕೊಡುಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದರೆ, ಆಧುನಿಕ ಗಣಿತಜ್ಞರ ಕೊಡುಗೆಗಳೂ ಬೇರೆ ರೀತಿಯದು ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಒಂದು ಮಹತ್ತರ ವಿಷಯವಾದರೆ ಅದನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ರೀತಿಯೂ ಮುಖ್ಯ ಸೊನ್ನೆಯೂ ಒಂದು ಸಂಖ್ಯೆ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅದರ ಬೇರೆ ನಿಶ್ಕರ್ಷೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಟಾಸ್ತನೀಸ್ನಿನಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆವಿಷ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ ಗಣಿತಜ್ಞರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ.

ಗಣಿತ ನಿಖರವಾದ ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವಾದರೂ ಇಲ್ಲೂ ಸಹ ವಿರೋಧಾಭಾಸಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಇದರಲ್ಲಿರುವ ವಿರೋಥೋಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಹ್ವೇತ್ವಾ ಭಾಸಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಭಾರತ ದಲ್ಲಿ ಮಾಯಾಚೌಕಗಳದ್ದೇ ಒಂದು ಇತಿಹಾಸ ಇದೊಂದು ಕೌತುಕ. ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಮಾಯಾಚೌಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದೆ, 3×3 ಶ್ರೇಣಿಯ ಮಾಯಾಚೌಕವನ್ನು ರಚಿಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದೆ. ಗಣಿತದ ಅನೇಕ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ನಾಟಕದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತರುವ ಒಂದು

ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ. ಭಾರತೀಯರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪೈ ಬೆಲೆ ಕೆಲವು ಘನಗಳಿಗೆ ಆಯ್ಲರನ ಸೂತ್ರ ಹೇಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಗಣಿತಜ್ಞರ ಮತ್ತು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಗಣಿತಜ್ಞರ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿ ನೀಡಿದೆ. ವೇದ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಬರುವ 16 ಸೂತ್ರಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಗಣಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಗಣಿತಜ್ಞರ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಲೇಖನಗಳು ಮೈಸೂರು ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರವಾಗಿದೆ. ನಿರ್ದೆ ಶಕರಿಗೆ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳು "ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ" ನಾಟಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗ ವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಗಣಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಂದು ಪಕ್ಷಿ ನೋಟ ನೀಡುವ ಈ ಕಿರುಪುಸ್ತಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ, ಗಣಿತದ ಲೆಖ್ಖಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಗಣಿತದ ಇತಿಹಾಸವೂ ಮುಖ್ಯ ಈ ಇತಿಹಾಸ ತಿಳಿದಾಗಲೇ ಗಣಿತದ ಲೆಖ್ಖಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಉತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಪ್ರೇರಣೆಸಿಗುವುದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಗಣಿತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಇಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಲ್ಲ, ಮೂವತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳು ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೋಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಓದಿ, ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನನಗಿದೆ. ಈ ಗಾಗಲೇ "ಸಂಖ್ಯಾವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಆವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು", "ನಾವೆಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿವಂತರು? ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರಖ್ಯಾತಗಣಿತಜ್ಞರು" "ಮೆದುಳಿಗೆ ಕಸರತ್ತು" "ಗಣಿತ ಅಗಣಿತ" ಮತ್ತು "ಮಕ್ಕಳ ಕೈ ಚಳಕ" ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಮತ್ತೊಂದು ಪುಸ್ತಕ ಬರೆಯಲು ಸಿಕ್ಕಿದಂತಾಯಿತು.

ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆರವಾದ ನಿವೃತ್ತ ಹಾಸನದ ಡಯಟ್ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾದ ಶ್ರೀ. ಎ. ವೆಂಕಟರಾಮ್ ಅವರಿಗೆ, ಡಾ. ಸಿ. ಎಸ್. ಅರವಿಂದ್ ಅವರಿಗೆ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕರ ಮುನ್ನುಡಿ ನೀಡಿರುವ, ಶ್ರೀ..... ಅವರಿಗೆ, ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವ..... ಅವರಿಗೆ, ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳು.

> ವೈ. ಎಸ್. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ನಿವೃತ್ತ ಗಣಿತ ಶಿಕ್ಷಕ

ವಿಷಯಸೂಚಿ

C	ಪುರಾತನ ಕಾಲದ ಭಾರತೀಯ ಗಣಿತಜ್ಞರು	1
	ಕೆಲವು ಆಧುನಿಕ ಗಣಿತಜ್ಞರು ೨.೧ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಾನುಜನ್	೨೩
a	ಗಣಿತ ಅದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಮತ್ತು ಬೋಧಿಸುವ ವಿಧಾನ	27
ల్గ	ವಿರೋಧೋಕ್ತಿಗಳು (Antinomies)	35
X	ಹೇತ್ವಾಭಾಸಗಳು (fallacies)	39
೬	ಮಾಯಾಚೌಕದ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ರಚನೆ	45
ے	ಡ್ಯೂರರ ಮಾಯಾಚೌಕದ ವಿಶೇಷತೆ	61
೮	ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ (ಹಾಸ್ಯನಾಟಕ)	67
૬	ಆಯ್ಲರ್ನ ಸೂತ್ರ	79
೧೦	ಪಾಸ್ಕಲ್ ತ್ರಿಭುಜ	81
ററ	ಫರ್ಮನ ಅಂತಿಮ ಪ್ರಮೇಯ	85
೧೨	ವಿಶೇಷ ಸಮೀಕರಣ	89
೧೩	ವಿಶೇಷ ಮಾಯಾಚೌಕ	93

viii	ಗಣಿತ ವೈವಿಧ್ಯ
೧೪ ಒಂದು ಸರಳ ಸಮಸ್ಯೆ	95
೧೫ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ	99
೧೬ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ವಿಧಾನವೇ ಮುಖ್ಯ ಉತ್ತರ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ	103
೧೭ ಕುತೂಹಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು	107
೧೮ ಕೆಲವು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರ ಘಟನೆಗಳು	109
೧೯ ಕನ್ನಡದ ಗಣಿತ ಗ್ರಂಥಗಳು	115
೨೦ ಭಾರತೀಯ ಗಣಿತಜ್ಞರು	119
೨೧ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಗಣಿತಜ್ಞರು	125
೨೨ ವೇದಗಣಿತದ ಸೂತ್ರಗಳು	131
೨೩ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ(ಶಬ್ದಕೋಶ) ಪದಗಳು	137
೨೪ ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳು	143

145

೨೫ ಇದೇ ಲೇಖಕರ ಪ್ರಕಟಿತ ಕೃತಿಗಳು

ಅಧ್ಯಾಯ ೧

ಪುರಾತನ ಕಾಲದ ಭಾರತೀಯ ಗಣಿತಜ್ಞರು

ಭಾರತದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವಾಗ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ವೇದಗಳ ಕಾಲದಿಂದ ಪಾರಂಭ ಮಾಡುವುದುಂಟು. ಚರಿತ್ರೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ವೇದಗಳು ಸುಮಾರು 5000 ವರ್ಷಗಳು ಹಿಂದಿನವು ಎಂದು ಹೇಳ ಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಕರಾರುವಕ್ಕಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ರುಜುವಾತುಗಳು ಸಿಕ್ಕಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತೂ ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತಗಳು ಕ್ರಿ. ಪೂ. 3000 ವರ್ಷಗಳಿಂದೀಚೆಗೆ ನಡೆದಿದ್ದು. ಆಗ ವೇದಗಳಿಗೆ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನವಿತ್ತು. ಅಂತಹ ವೇದಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರವಿತ್ತೇ? ಇದ್ದರೆ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿತ್ತು? ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದ ಗಣಿತಜ್ಞರು ಯಾರು? ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಉದ್ಯವಿಸುವುದು ಸಹಜ.

ಕ್ರಿ. ಪೂ. 5ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಶುಲ್ವ ಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಗಣಿತ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ 'ಶುಲ್ವ' ಎಂದರೆ ಆಳೆಯುವುದು ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿತ್ತು ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಆ ಪದಕ್ಕೆ "ಹಗ್ಗ" ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥವೂ ಬಂತು. ವೇದದ ಕಾಲದ ಜನರ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಯಜ್ಞಗಳ ಆಚರಣೆಗಾಗಿ ಯಜ್ಞವೇದಿಕೆಯ ರಚನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರೇಖಾಗಣಿತ ಅಂಕಗಣಿತ ಮತ್ತು ಬೀಜಗಣಿತದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಉಂಟಾಯಿತು. ರೇಖಾಗಣಿತಕ್ಕೆ ವೇದಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇದ್ದದ್ದು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿದೆ.

ಯಥಾ ಶಿಖಾ ಮಯಾರಾಣೌಂ ನಾಗಾನಾಂ ಮಣಯೋ ಯಾಥಾ ತದ್ವದ್ವೇದಾಂಗ ಶಾಸ್ತ್ರಾಣೌಂ ಗಣಿತಂ ಮೂರ್ಥನಿಸ್ಥಿತಂ

ಈ ಮೇಲಿನ ಶ್ಲೋಕದ ಅರ್ಥ ಹೀಗಿದೆ. ನವಿಲುಗಳಿಗೆ ಶಿಖೆ ಹೇಗೋ, ಹಾವುಗಳಿಗೆ ಮಣಿ ಹೇಗೋ, ಹಾಗೆಯೇ ವೇದಾಂತಗಳಿಗೆ ಅಂದರೆ ವೇದಗಳ ಆರು ಭಾಗಗಳಾದ ಛಂದಸ್ಸು, ವ್ಯಾಕರಣ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಾ, ನಿರುತ್ತ, ಕಲ್ಪಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಗಣಿತವು ಶಿಖರ ಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಗಣಿತಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನ ಮಾನವಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಅದು ಅಧೀನವಾಗಿತ್ತು ಕೇವಲ ಯಜ್ಞಯಾಗಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವರು, ಹಬ್ಬಹರಿದಿನಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವವರು ಗ್ರಹಣಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಬೇಕೆನ್ನುವವರು, ಖಗೋಳ ಜ್ಞಾನ ಬೇಕೆನ್ನುವ ಜ್ಯೋತಿಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗಣಿತಜ್ಞರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ.

ಆಧುನಿಕ ರೀತಿಯ ಭಾಗಾಕಾರ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ತ್ರೈರಾಶಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ನೀಡಿದವರು ಹಿಂದೂ ಗಣಿತಜ್ಞರು.

ಕುಟ್ಟಕ ಎಂದು ಬಂದಾಗ ಇದು DTP ಆಗಬೇಕು

(ಒಂದು ಸಂಖ್ಯಯನ್ನು a ಯಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದರೆ r_1 ಶೇಷವೂ, b ಯಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದರೆ r_2 ಶೇಷವೂ, ಬಂದರೆ ಸಂಖ್ಯೆಯವುದು ಸಂಖ್ಯೆ N ಆದರೆ $N=ax+r_1=by+r_2$, ಆದ್ದರಿಂದ $r_1-r_2=c$ ಆದರೆ, ax+c+by. ಈ ಸಮೀಕರಣದಲ್ಲಿ a.b.c ಗೊತ್ತಾದ ಸಂಖ್ಯಗಳು, x ಅಥವಾ y ತಿಳಿದರೆ N ನ ಬೆಲೆಯು ತಕ್ಷಣ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮೀಕರಣವನ್ನು ಧನ ಪೂರ್ಣಾಕಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಕುಟ್ಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿದೆ)

ಅಂದು ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಂಕ ಗಣಿತ (ಪಾಟಿಗಣಿತ) ತಿಳಿದಿತ್ತು. 4-5 ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ Π ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ವರ್ಗಮೂಲ ತಿಳಿಯುವುದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿತ್ತು. ಶ್ರೇಷ್ಠಮಟ್ಟದ ಗಣಿತಜ್ಞರ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸವೇ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪಂಚಾಂಗಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಗಣಿತವು ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲೂ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚವೇ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆ ಭಾರಿಯಾಗಿರ ಬೇಕಾದ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವೂ ಮಹತ್ತರವೂ ಆದ ಶೂನ್ಯ (ಸೊನ್ನೆ), ದಾಶಮಿಕ ಸಂಖ್ಯಾ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಆನಂತ ಕಲ್ಪನೆ, ಭಾರತ ಹಿಂದಿನ ಇಂದಿನ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಜಗತ್ತಿಗೆ ನೀಡಿರುವ ಅಮೂಲ್ಯ ಕಾಣಿಕೆಗಳು, ಕ್ರಿ. ಪೂ. 200 ರ ಬಖಶಾಲಿಯ ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ, ಕ್ರಿ. ಪೂ. 2 ರ ಮುಂಚೆಯಿದ್ದ ಪಿಂಗಳನ ಛಂದ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ. ಶ 505 ರ ಪಂಚಸಿದ್ಧಾಂತಿಕದಲ್ಲಿ, ಆರ್ಯಭಟನ ಟೀಕಾ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ. ಶ 525 ರ ಭಾಸ್ಕರನ ಮಹಾಭಾಷ್ಕರೀಯ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಶೂನ್ಯದ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ. ಸೊನ್ನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾನಪೂರಕವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸಂಖ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರೂಢಿಗೆ ತಂದ ಖ್ಯಾತಿ ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಸ್ಕರನಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಸೊನ್ನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರ ಹೆಸರಿಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಸೊನ್ನೆಯಲ್ಲದೆ ದಶಕ, ಶತಕ, ಸಹಸ್ರ ಸ್ಥಾನಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಕ್ರಿ. ಪೂ 3 ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಗ್ರೀಕ್ ಗಣಿತಜ್ಞರಾದ ಆರ್ಕಿಮಿಡೀಸ್ ಮತ್ತು ಅಪಲೋ ನಿಯಸರವರಿಗೇ ಹೊಳೆಯದಿದ್ದ ಈ ಸೊನ್ನೆಯ ಮಹತ್ವ ಹಿಂದೂ ಗಣಿತಜ್ಞರಿಗೆ ಹೊಳೆದದ್ದು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆ ಚಂದ್ರಾರ್ಕವಾದ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟಿದೆಯೆಂದು ಲಾಪ್ಲಾಸ್ ಎಂಬ ಗಣಿತಜ್ಞ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಣನೆ ಕೈ ಬೆರಳುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಆಗಿನ ಸಂಖ್ಯಾ ಪದ್ಧತಿಗೆ ದಶಮಾಂಶ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳುಂಟು, ವೇದಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಗಳು ಖಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದರು. ವೇದಗಳ ಕಾಲಕ್ಕೇ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಲಟ್ಟು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳೂ ಸಹ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿದ್ದುವು ಕ್ರಿ. ಶ 476 ರ ಆರ್ಯಭಟ, ಕ್ರಿ. ಶ 598 ರ ಬ್ರಹ್ಮ ಗುಪ್ತರಿಗೆ ದಶಮಾಂಶ ಪದ್ಧತಿಯ ಪರಿಚಯವಿತ್ತು. ಅಂದರೆ ಗ್ರಿಸೋ–ಸಿರಿಯನ್

ಹಾಗೂ ಆರಬ್ಬರಿಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ದಶಮಾಂಶ ಪದ್ಧತಿ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಕ್ರಿಸ್ತ ಶತಕದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಭಾರತೀಯ ಬೌದ್ಧ ಭಿಕ್ಷುಗಳಿಂದ ಚೀನೀಯರು ದಶಮಾಂಶ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅರಿತಿದ್ದರಂತೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಂಕ ಸಂಕೇತಗಳು ಪ್ರಾಚೀನ ಹಿಂದೂಗಳು ಸೃಷ್ಟಿ ಸಿದ ಸುಂದರವಾದ, ಅಂಕಸಂಕೇತಗಳ ಸುಧಾರಿತ ಸಂಖ್ಯಾ ಕೃತಿಗಳೆಂದು ಕ್ರಿ. ಶ 1033 ರಲ್ಲಿದ್ದ ಆಲ್ಬರೂನಿಯು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದ ಕೆಜೋರಿ ಮತ್ತು ಡಿಮಾರ್ಗನ್ ಪ್ರಾಚೀನ ಹಿಂದೂ ಗಣಿತ ಪದ್ಧತಿಯು ಗ್ರೀಕರ ಗಣಿತ ಪದ್ಧತಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮವಾಗಿತ್ತೆಂದೂ ಈಗಿನ ಗಣಿತವು ಪ್ರಾಚೀನ ಗಣಿತದ ವಿಕಾಸಗೊಂಡ ಗಣಿತವೆಂದೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಒಂದು ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಶ್ಲೋಕ ಹೀಗಿದೆ:-

ಪೂರ್ಣಮದಃ ಪೂರ್ಣಮಿದಂ ಪೂರ್ಣೌತ್ ಪೂರ್ಣಮುದಚ್ಯತೇ। ಪೂರ್ಣಸ್ಯ ಪೂರ್ಣಮಾದಾಯ ಪೂರ್ಣಮೇವಾವ ಶಿಷ್ಯತೇ॥

ಗಣಿತಜ್ಞರೊಬ್ಬರ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಶ್ಲೋಕದ ಅರ್ಥ ಹೀಗಿದೆ:-ಪೂರ್ಣ ಎಂದರೆ ಶೂನ್ಯ ಶೂನ್ಯದಿಂದ ಶೂನ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದರೂ ಶೂನ್ಯವೇ ಬರುತ್ತದೆ.

ಕ್ರ. ಶ 400 ರಿಂದ 1200 ರ ವರೆಗಿನ ಸುಮಾರು 800 ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಭಾರತದ ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಸ್ವರ್ಣಯಾಗ ಎನ್ನಬಹುದು. ಹಲವಾರು ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು, ಹಲವು ಮೂಲ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು, ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಕೊಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಶ್ರೆಷ್ಠರು ಈ 800 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು. ಇವರು ಕೊಟ್ಟ ಅನೇಕ ಗಣಿತದ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಸುಮಾರು 16 ಅಥವಾ 17 ನೆಯ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಯುರೋಪಿನ ಹಲವು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗಣಿತಜ್ಞರು ಮತ್ತೆ ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಜನರ ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಅಂಥವರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯರಾದವರೆಂದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ಆರ್ಯಭಟ ಅವನ ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲ, ವರಾಹಮೀಹಿರ, ಒಂದನೆಯ ಭಾಸ್ಕರಾಚಾರ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಗುಪ್ತ ಪುಥೂದಕ ಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರಿಧರಾಚಾರ್ಯ, ಮಹಾವೀರಾಚಾರ್ಯ ಎರಡನೆಯ ಆರ್ಯಭಟ ಶ್ರೀಪತಿ ಎರಡನೆಯ ಭಾಸರಾಚಾರ್ಯ, ರಾಜಾಧಿತ್ಯ ಮಾಧವಚಾರ್ಯ ಪರಮೇಶ್ವರ, ಪ್ರವಾಯ ಜಯಸಿಂಹ ವರರುಚಿ ನೀಲಕಂಠ ಸೋಮಯಾಜಿ ಮುಂತಾದವರು ಸ್ವರ್ಣಯುಗದ ಹಲವು ಪ್ರಮುಖ ಗಣಿತಜ್ಞರು.

ಮೊದಲನೆಯ ಆರ್ಯಭಟ:- ಈತ ಕ್ರಿ. ಶ 476 ರಲ್ಲಿದ್ದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯ ಗಣಿತಜ್ಞ ಹಾಗೂ ಖಗೋಳಜ್ಞ, ಗಣಿತದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಡಿಪಾಯ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟವರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗ ಇವನನ್ನು ಬೀಜಗಣಿತದ ಪಿತಾಮಹನೆಂದು ಹೇಳುವುದುಂಟು. ದೊಡ್ಡ ತಪಸ್ವಿಯಾದ್ದರಿಂದ 23 ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ "ಆರ್ಯಭಟೀಯಮ್" ಎಂಬ ಅಮೂಲ್ಯ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದ. ತನ್ನ ತಪಸ್ಸಿನ ಮೂಲಕ ಗ್ರಹಗಳ ಚಲನೆಯ ಸ್ವರೂಪ ವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದ ಪಾಟ್ನಾದ ಬಳಿ ಇರುವ ಕುಸುಮ ಪುರ (ಈಗಿನ ಪಾಟಲೀಪುರ) ಈತನ ಜನ್ಮಸ್ಥಳವಾದ್ದರಿಂದ ಆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಈ ಕೃತಿಗೆ ಬಹಳ ಮನ್ನಣೆ ದೊರಕಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ 121 ಶ್ಲೋಕಗಳಿವೆ.

ಗೀತಿಕಾಪಾದ, ಗಣಿತಪಾದ ಕಾಲಕ್ರಿಯಾಪಾದ ಹಾಗೂ ಗೋಳಪಾದ ಎಂಬ 4 ಪಾದ ಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವ ಈ ಕೃತಿ ಬಹಳ ಮಹತ್ವವಾದದ್ದು, ಗ್ರಹಗಳು ಸುತ್ತುವ ವಿಧಾನ, ಕಾಲ ನಿರ್ಣಯ, ಯುಗಗಳು ಪ್ರಮಾಣ, ವಾರ ಮಾಸಗಳ ನಿರ್ಣಯ, ಗ್ರಹಣ, ಸೂರ್ಯೋದಯ

ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ ಸಮಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು, ಗ್ರಹಗಳು ಗೋಚರಿಸುವ ರೀತಿ ಕಲ್ಪ ಮನ್ವಂ ತರ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಈತನ ಕೆಲವು ಮಹತ್ವ ಕೊಡುಗೆ ಗಳೆಂದರೆ ವರ್ಗಸಮೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಲೆಕ್ಕಗಳು. ಅಸಲಿನ ಮೇಲಿನ ಬಡ್ಡಿ ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಸೂತ್ರ ಕ್ರಮಾಗತ ಸಂಖ್ಯಗಳ ವರ್ಗಗಳ ಮೊತ್ತ ಮತ್ತು ಘನಗಳ ಮೊತ್ತದ ಸೂತ್ರ

$$1^{2} + 2^{2} + 3^{2} \dots n^{2} = \frac{1}{6}n(n+1)(2n+1)$$
$$1^{3} + 2^{3} + 3^{3} \dots n^{3} = \left[\frac{1}{2}n(n+1)\right]^{2}$$

ಖಗೋಳ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಬೃಹತ್ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ದಾಶಮಿಕ ಸಂಖ್ಯಾಕ್ರಮ ಅನುಕರಿಸಿ ಅಕ್ಷರ ಮಾಲೆಯ ವರ್ಣಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಅಕ್ಷರ ಸಂಖ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ತಂದಿರುವುದು ಶ್ಲೊಕಗಳಲ್ಲಿ ಸೊಗಸಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವೃತ್ತದ ಪರಿಧಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಸಗಳ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಒಂದು ಸ್ಥಿರ ಸಂಖ್ಯೆ, ಇದನ್ನು Π ಎಂಬ ಪ್ರತೀಕದಿಂದ ಸೂಚಿಸಿ ಇದು ಪರಿಮೇಯ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬೆಲೆಯನ್ನು 4 ದಶಮಾಂಶ ಸ್ಥಾನದವರೆಗೆ ನಿಖರವಾಗಿರುವಂತೆ ಸುಮಾರು $3,\ 14,\ 16$ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಒಂದು ವಿಶೇಷವೆ ಪ್ರಾಯಶಃ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಈ ಬೆಲೆ ಆರ್ಯಭಟೀಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಆ ಶ್ಲೋಕ ಹೀಗಿದೆ.

ಚತುರಧಿಕಂ ಶತಂ ಆಷ್ಟಗುಣಂ ದ್ವಾಷಷ್ಠಿಸ್ತಥಾ ಸಹಸ್ರಾಣಾಮ್ ಅಯುತದ್ವಯ ವಿಷ್ಠಂಭಸ್ಯ ಆಸನ್ನಃ ವೃತ್ತಪರಿಣೌಹಃ॥

ಅಂದರೆ $(100+4)\times 8+62.000$ ಎಂದರೆ 62,~832 ನ್ನು ಸುತ್ತಳತೆಯನ್ನಾಗಿ ಉಳ್ಳ ವೃತ್ತದ ವ್ಯಾಸವು 10000×2 ಎಂದರೆ 20,000 ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ

$$\Pi = \frac{$$
 ಸುತ್ತಳತೆ $}{ \frac{1}{20,000}} = \frac{62,832}{20,000} = 3.1416 ($ ಸುಮಾರಾಗಿ $)$

ತ್ರಿಕೋನ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಜ್ಯಾ ಕೋಟಿಜ್ಯಾ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಅವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು. ಒಂದನೆಯ ಡಿಗ್ರಿ ax-by+c ಮಾದರಿಯ ಸಮೀಕರಣವನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದವನೇ ಆರ್ಯಭಟ ತ್ರಿಕೋ ನದ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಭುಜದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಅದರ ಅಭಿಲಂಬದಿಂದ ಗುಣಿಸಿದರೆ ಆತ್ರಿಕೋ ನದ ಸಲೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದಿರುವುದು, ಲಂಬಕೋನ ತ್ರಿಭುಜಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿಕರ್ಣದ ಮೇಲಿನ ವರ್ಗ ಉಳಿದೆರಡು ಭಾಹುಗಳ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಮ ಎಂದು ತಿಳಿಸುವ ಇಂದಿನ ಪೈಥಾಗೊರಸನ ಪ್ರಮೇಯವನ್ನು ಆಗಲೇ ತಿಳಿಸಿರುವುದು ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಅಂತಃಸ್ಥಿತವಾದ ಷಡ್ಭುಜದ ಒಂದೊಂದು ಭುಜವೂ ವೃತ್ತದ ತ್ರಿಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ ವೃತ್ತ ಪರಿಧಿಯ ಅರ್ಥ ವನ್ನು ವ್ಯಾಸದ ಅರ್ಥದಿಂದ ಗುಣಿಸಿದರೆ ವೃತ್ತದ ಸಲೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ, ಎಂದೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಭೂಮಿ ಗುಂಡಾಗಿದ್ದು ಅದು ದಿವಸಕ್ಕೆಮ್ಮೆ ತನ್ನ ಸುತ್ತ ಆವರ್ತಿಸುವುದರಿಂದ ಸೂರ್ಯೋದಯ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸತ್ಯವನ್ನು ಗೆಲಿಲಿಯೋಗಿಂತ ಸಾವಿರದ ಇನ್ನೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದ. ಈತನ 15 ನೆಯ ಜನ್ಮ ಶತಾಬ್ದಿಯ ಅಂತ್ಯ ದಲ್ಲಿ 1975 ಎಪ್ರಿಲ್ 19 ರಂದು ಭಾರತೀಯ ಕೃತಕ ಉಪಗ್ರಹ ಆರ್ಯಭಟವನ್ನು ಈತನ ಗೌರವಾರ್ಥ ಉದಾಯಿಸಲಾಯಿತು. ಕ್ರಿ. ಶ 6 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ವೇಳೆಗೆ ಆರ್ಯಭಟ ಖಗೋಳ ಶಾಕ್ಷೆ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ-ಅರಬಿಕ್ ಪದ್ಧತಿ ಆರ್ಯಭಟನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟು ಅರಬ್ಬರ ಮೂಲಕ ಯೂರೋಪಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿತು. ಇಡೀ ಅಂಕ ಗಣಿತಕ್ಕೆ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಆಧಾರ ಸ್ತಂಭವಾಗಿದೆ ಇದನ್ನುದಶಮಾಂಶ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದೂ ಕರೆಯ ಬಹುದು.

ಈಗಿನ ತ್ರಿಕೋನಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಸೈನ್ ಕೋಷ್ಟಕಗಳನ್ನು ಆರ್ಯಭಟನು $3\frac{3}{4}$ ಡಿಗ್ರಿಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ.

ಲಲ್ಲ:- ಈತ ಎಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದ ಗಣಿತ ಮತ್ತು ಖಗೋಳ ತಜ್ಞ ಭಾತರದ ಗುಜ ರಾತ್ ಪ್ರಾತ್ಯದವನು. 'ಸಿದ್ಧಾಂತ ತಿಲಕ' ಮತ್ತು 'ಪಾಟಿ ಗಣಿತ' ಇವನು ಬರೆದಿರುವ ಗ್ರಂಥಗಳು. ಗಣಿತಜ್ಞ ಮತ್ತು ಖಗೋಳತಜ್ಞ ಆರ್ಯಭಟನ 'ಆರ್ಯಭಟೀಯಮ್' ಗ್ರಂಥದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಖಗೋಳ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಲಲ್ಲ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆಂದು ಖಂಡಖಾದ್ಯದ ರತ್ನಕೋಶ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಥಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆಂದೂ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಕಗಣಿತ ಬೀಜ ಗಣಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿಷಯಗಳಿವೆ.

ವರಾಹ ಮಿಹೀರ:- ಈತನು ಮೊದನೆಯ ಆರ್ಯಭಟನ ಸಮಕಾಲೀನ ಕ್ರಿ. ಶ 6 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಖಗೋಳತಜ್ಞ ಮಹಾಮೇಧಾವಿ, ವಿಕ್ರಮಾಧಿತ್ಯನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ನವಮಣಿಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬ ಎಂದೂ ಇವನ ಗ್ರಂಥದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕ್ರಿ. ಶ 6 ನೆಯ ಶತಮಾನ ಎಂದೂ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿರುವ ಭಾರತೀಯ ಪುರಾತನ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದ, ಗಣಿತದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಖಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆಳವಡಿಸಿ ಆಧುನಿಕ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ತಳಹದಿ ಹಾಕಿದ ಇವನು ಬರೆದಿರುವ ಮೂರು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಗಣಿತ ಹಾಗೂ ಖಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ "ಸೂರ್ಯಸಿದ್ಧಾಂತ" "ಬಹಳ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವಾದುದು ಈಗ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪಂಚಾಂಗ ಬರೆಯಲು ಇದೇ ಆಧಾರ. ಪಂಚಾಂಗಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವವರು ಸೌರಮಾನವನ್ನೇ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ರುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದು ವಥಾಹಮಿಹಿರನವಾದ.

ಇದೇ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲನ ದೂರದರ್ಶಕ ದರ್ಶಕಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ವೀಕ್ಷಣಾಲಯ ಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದ ವಿಷಯಗಳೂ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈತ ಅಯನಾಂಶದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿರು ವುದು ಅಸಾಧಾರಣ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರತೀಕ ಅಯನಾಂಶ ಒಂದು ಬಾರಿ ಸುತ್ತಲು ಸುಮಾರು 25.800 ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕು. "ಬೃಹಜ್ಜಾತಕ" ಎಂಬ ಗ್ರಂಥ ಜಾತಕ ಭಾಗವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ, ಜನ್ಮಕಾಲದ ಕುಂಡಲಿಗಳ ತಯಾರಿಕೆ, ಗ್ರಹಗಳ ಬಲಗಳ ನಿರ್ಧಾರ, ಜನ್ಮಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಗ್ರಹಗತಿಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯನ ನಡವಳಿಕೆ, ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು, ಸಾಧನೆ ಗಳು, ಗುಣ ಮತ್ತು ಅವಗುಣಗಳು, ರೋಗರುಜಿನಗಳು ಸಾಂಸಾರಿಕ ವಿಷಯಗಳು ಮುಂತಾದ

ವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ವಿವರಣೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿದೆ.

'ಬೃಹತ್ ಸಂಹಿತೆ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯದ ಫಲಭಾಗವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಪಂಚಾಂಗವನ್ನು ಬರೆಯುವ ಜ್ಯೋತಿ ಷ್ಯರು ದೇಶದ ಆಗುಹೋಗುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ಕೊಡಲು ಮನೆ, ದೇವಾಲಯ, ರಾಜ ಗೃಹ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಸ್ಥಳ ಪರೀಕ್ಷೆ ಅಳತೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಲು ಉಪಯುಕ್ತ ವಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದೆ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈತನ ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಷಯ ಭೂಮಿ, ಭೂಕಂಪ ಗ್ರಹಗಳು, ವಾತಾವರಣ, ಜಾತಕ, ಶಿಲ್ಪರತ್ನಗಳು ಮುಂತಾದವು 1300 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇನ್ನೂ ಮುದ್ರಣದ ಕನಸೇ ಇಲ್ಲದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವನ ಕುತೂಹಲ, ಆಸಕ್ತಿ, ಪ್ರತಿಭೆ ಹಾಗೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಚಿಂತನೆ ನಾವು ಮೆಚ್ಚಬೇಕಾದ್ದೆ.

ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಸ್ಕರಾ ಚಾರ್ಯ:- ಈತ ಕ್ರಿ. ಶ 600 ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ದೇಶದವಲ್ಲಭಿ ನಗರ ದಲ್ಲಿದ್ದವನು, ಆರ್ಯಭಟನ ನಂತರ ಬಂದ ಗಣಿತ ಹಾಗೂ ಖಗೋಲಜ್ಞ, 'ಮಹಾಭಾಸ್ಕರೀಯ' ಎಂಬ ಎಂಟು ಅಧ್ಯಾಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಖಗೋಲ ಗ್ರಂಥ 'ಆರ್ಯಭಟೀಯಮ್ ಭಾಷ್ಯ' 'ಲಘುಭಾಸ್ಕರೀಯ' ಮುಂತಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗಣಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಣೆ ಸಹಿತ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಂದನೆಯ ಡಿಗ್ರಿಯ ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮೀಕರಣ ಬಿಡಿಸಲು ಸಮರ್ಪಕವಾದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಮಹಾಭಾಸ್ಕರೀಯದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆರ್ಯಭಟನ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಈತ ಆರ್ಯಭಟೀಯಮ್ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಬರೆದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಬಹಳ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದಿದೆ.

ಬ್ರಹ್ಮ ಗುಪ್ತ:- ವರಹಮಿಹಿರ ನಂತರ ಏಳನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಉಜ್ಜಯಿನೀ ನಗರದಲ್ಲಿದ್ದ ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟದ ಖಗೋಲಜ್ಞ ಹಾಗೂ ಗಣಿತಜ್ಞ ಕ್ರಿ. ಶ 628 ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಫ್ತ ಮುಖ ಎಂಬ ರಾಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ 30ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗ್ರಂಥವಾದ 'ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಥುಟ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ರಚಿಸಿದ. ಇದರಲ್ಲಿ 24 ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಗಣಿತಾಧ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಕುಟ್ಟಕಾಧ್ಯಾಯ (ಬೀಜಗಣಿತ) ಎಂಬ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಅಧ್ಯಾಗಳು ಶುದ್ಧ ಗಣಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟವು.

ಗಣಿತಾಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಕೋನ ವೃತ್ತಾಂತರ್ಗತ ಚಿತುರ್ಭಜ ವರ್ಗಸಮೀಕರಣಗಳು ಹಾಗೂ ಶೂನ್ಯ (ಸೊನ್ನೆ) ಮತ್ತು ಋಣ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಗಣಿತ ಪರಿಕರ್ಮಗಳಿವೆ ಕುಟ್ಟಕಾಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ (ಬೀಜಗಣಿತ) ಒಂದನೆಯ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ಡಿಗ್ರಿಯ ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮೀಕರಣಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಕೋನ ಮಿತಿಯ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನೂ, ಜ್ಯಾಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈತನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳ ಅರೇಬಿಕ ಭಾಷಾಂತರಗಳು ಎಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅರೇಬಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿತ್ತು.

ಚಕ್ರೀಯ ಚತುರ್ಭಜವೊಂದರ ಭುಜಗಳು a,b,c,d ಮತ್ತು ಇವುಗಳ ಮೊತ್ತ 25 ಆಗಿದ್ದರೆ ಇದರ ಸಲೆ $\sqrt{(s-a)(s-b)(s-c)(s-d)}$ ಎಂಬ ಸೂತ್ರ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಮೊದಲಿಗ ಬ್ರಹ್ಮಗುಪ್ತ ಉದ್ದ ಒಂದು ಪರಿಮೇಯ ಸಂಖ್ಯೆ ಆಗಿರುವ ಬಾಹುಗಳ ಚತುರ್ಭಜಗಳನ್ನು $Nx^2+1=y^2$ ಎಂಬ ಮಾದರಿಯ ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವರ್ಗ ಸಮೀಕರಣಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣಾಂಕ ಬೆಲೆ ಹೊಂದುವಂತೆ ಬಿಡಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಚರ್ಚಿಸಿದವನು ಬ್ರಹ್ಮಗುಪ್ಪ. ಚಕ್ರೀಯ ಚತುರ್ಭಜದ ಬಾಹುಗಳ ಮಾನಗಳನ್ನು

ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರ ಕರ್ಣಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವ ಪ್ರಮೇಯ, ತ್ರಿಕೋನದ ಪರಿವೃತ್ತದ ವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಮೇಯ, ಇವು ಬ್ರಹ್ಮ ಗುಪ್ಪನ ಪ್ರಮೇಯಗಳೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಇದು ಅವನು ರೇಖಾಗಣಿತಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆ ಕ್ರಿ. ಶ 655 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದ 'ಖಂಡಖಾದ್ಯಕ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಜ್ಯಾಪಟ್ಟಿ ರಚನೆಯ ವಿಧಾನ ಚರ್ಚಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಗುಪ್ತ ಆಧುನಿಕ ಗಣಿತದ ಅಂತಃ ಕ್ಷೇಪ interpolation ಎಂಬ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬಹಳ ಸೊಗಸಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ಖಗೋಲ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ಕರಣ ಗ್ರಂಥ ಎರಡನೆಯ ಅಂತರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಅಂತಃಕ್ಷೇಪೋಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದವನು ಬ್ರಹ್ಮಗುಪ್ತ ಈತನಿಗೆ ಭಾಸ್ಕರಾಚಾರ್ಯನು ಗಣಿತ ಚಕ್ರಚೂಡಾಮಣಿ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಗೌರವಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಪೃಥೂದಕ ಸ್ವಾಮಿ:– ಈತ ಕ್ರಿ. ಶ 850ರಲ್ಲಿದ್ದ ಒಳ್ಳೆಯ ಗಣಿತಜ್ಞ, ಬ್ರಹ್ಮಗುಪ್ತನ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಫುಟ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಗಣಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಟಾಲಯ ಪ್ರಮೇಯಕ್ಕೆ ಇವನು ಸಾಧನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಈತನನ್ನು ಚತುರ್ವೇದ ಪ್ರಥೂದಕ ಸ್ವಾಮಿ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈತ ಭಾರತದ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದವನು ಎಂದು ಊಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ತ್ರೀಧರಾಚಾರ್ಯ:- ಈತ ಕ್ರಿ. ಶ 850 ರ ಅತ್ಯುತ್ತಮಮಟ್ಟದ ಖಗೋಲಜ್ಞ ಹಾಗೂ ಗಣಿತಜ್ಞ ಬ್ರಹ್ಮಗುಪ್ತನ ನಂತರ ಬಂದ ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಲ್ಲಿ ಇವನು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದವನು ಇವನು 'ಪಾರ್ಟಿಗಣಿತಸಾರ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಒಂದು ಅಂಕಗಣಿತವನ್ನೂ, ಒಂದು ಬೀಜಗಣಿತವನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಅಂಕಗಣಿತದಲ್ಲಿ 300 ಶ್ಲೋಕಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ 'ತ್ರಿಶತಕಾ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ ಇದು ಸಾಕಷ್ಟು ಗಣಿತ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಗಣಿತ ಗ್ರಂಥ. ಈತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಲೆ ಸಮಾಂತರ ಹಾಗೂ ಗುಣೋತ್ತರ ಶ್ರೇಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಣಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಶ್ರೀಧರನ ಮಹತ್ವ ಪೂರ್ಣಕೊಡುಗೆ ಎಂದರೆ $ax^2 + bx + c = o$ ಆದಾಗ $x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$ ಎರಡನೆಯ ಭಾಸ್ಕರಾ ಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಧರನ ಅನೇಕ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ.

ಮಹಾವೀರಾಚಾರ್ಯ:- ಆರ್ಯಭಟ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಗುತ್ತನ ನಂತರ ಬಂದ 9 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಕರ್ನಾಟಕದ ಗಣಿತಜ್ಞ ಹಾಗೂ ಖಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ. ಅಮೋಘ ವರ್ಷ ನೃಪತುಂಗನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದವನು. ಒಬ್ಬ ಸಿದ್ಧ ಗಣಿತಜ್ಞನ ಬುದ್ಧಿ ತೀಕ್ಷತೆ ಕವಿಯ ರಸಿಕತೆ ಮತ್ತು ಕಲಾವಿದನ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಕಲ್ಪನೆ ಈ ಮೂರು ಗುಣಗಳನ್ನೂ ಮೈಗೂಡಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದ ಇವನು ರಚಿಸಿದ ಗ್ರಂಥ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿರುವ "ಗಣಿತ ಸಾರ ಸಂಗ್ರಹ' ಇದು ಪಥ್ಯ ಪುಸ್ತಕದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇವನಿಗೆ ಶುದ್ಧ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿ ಬಿಡಿಸಲು ಕಷ್ಟವೂ, ನೀರಸವೂ ಆಗಿರುವ ಲೆಕ್ಕ ಮತ್ತು ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಸರಳವಾಗಿ ಮತ್ತು ಕಾವ್ಯಮಯವಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅಂಕ ಗಣಿತದೊಂದಿಗೆ ಬೀಜಗಣಿತ ಮತ್ತು ರೇಖಾ ಗಣಿತಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟು ಒಂಭತ್ತು ಆಧ್ಯಾಯಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈತನ ಹಲವು ವಿಶೇಷ ಕೊಡುಗೆಗಳೆಂದರೆ (1) ಎಡದಿಂದ ಬಲಕೆ ಮತ್ತು ಬಲದಿಂದ ಎಡಕ್ಕೆ ಓದಿದಾಗ ಒಂದೇ ಸಂಖ್ಯೆಯಾಗುವ ಮೂಲಾರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಗುಣೌಕಾರಗಳು (2) ಒಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯ

ಘನವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವ ವಿವಿಧ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು (3) ಯಾವ ಭಿನ್ನರಾಶಿಯೇ ಆಗಲಿ ಅದನ್ನು ಒಂದು (1) ಅಂಶವಾಗಿ ಹೊಂದಿರುವ ಅನೇಕ ಭಿನ್ನರಾಶಿಗಳ ಮೊತ್ತವಾಗಿ ತೋರಿಸುವ ವಿಧಾನ (4) ಕ್ರಮಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ವಿಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅದರಲ್ಲೂ n_{c_r} ಗೆ ಒಂದು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ನೀಡಿದ್ದು (5) ಋಣ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಶೂನ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನೀಡಿರುವ ನಿಯಮಗಳನ್ನು $a\pm 0=a$, $a\times 0=0$, ಋಣ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ವರ್ಗಮೂಲ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ (6) ಸಮಾಂತರ ಮತ್ತು ಗುಣೀತ್ತರ ಶ್ರೇಣಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಸೂತ್ರಗಳು. (7) ತ್ರಿಕೋನ, ವೃತ್ತ ಮತ್ತು ಚಕ್ರೀಯ ಚತುರ್ಭಜಗಳ ಅನೇಕ ಪ್ರಮೇಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿರುವುದು (8) ರೇಖಾಗಣಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ದೀರ್ಘವೃತ್ತದ ಪರಿಧಿ ಮತ್ತು ಸಲೆ ನೀಡುವ ಸೂತ್ರ ಮುಂತಾದುವು.

ಎರಡನೆಯ ಆರ್ಯಭಟ:- ಇವನು ಕ್ರಿ, ಶ 950 ರಲ್ಲಿದ್ದವನು ತಾನು ಬರೆದಿರುವ 'ಮಹಾಸಿದ್ಧಾಂತ ವರ್ಗಸಮೀಕರಣವನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಆರ್ಯಭಟನ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಗುಪ್ತನ ವಿಧಾನಗಳನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಒಂದನೆಯ ಡಿಗ್ರಿಯ ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮೀಕರಣಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಸುಲಭವಾಗುವಂತೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕುಟ್ಟಕಾಧ್ಯಾಕ್ಕೆ ಈತ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹೊಸ ಆಯಾಮದಿಂದ ಮುಂದೆ ಬಂದ ಗಣಿತಜ್ಞರು ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಮಂಜುಳಾ ಚಾರ್ಯ:- ಕ್ರಿ. ಶ 932 ರಲ್ಲಿದ್ದ ಮಂಜುಳಾಚಾರ್ಯ 'ಲಘುಮಾನಸಂ' ಎಂಬ ಉತ್ತಮ ಗ್ರಂಥ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅನೇಕರು ಇದಕ್ಕೆ ವಿಮರ್ಶೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಖಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಿವೆ. ಕಲನ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಪ್ರಸ್ಥಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ತಿಳಿಸಿದ ಕಲನ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆರು ಶತಮಾನಗಳ ನಂತರ ಯೂರೋಪಿಯನ್ನರ ಅಬ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು.

ಶ್ರೀಪತಿ:- ಈತ ಕ್ರಿ. ಶ 1039 ರಲ್ಲಿದ್ದ ಜೈನ ಗಣಿತಜ್ಞ ಹಾಗೂ ಖಗೋಲತಜ್ಞ ಅಂಕಗಣಿತಕ್ಕೇ ಮೀಸಲಾದ 'ಗಣಿತ ತಿಲಕ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. 'ಸಿದ್ಧಾಂತ ಶೇಖರ' ಎಂಬ ಖಗೋಲ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ 20 ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿವೆ ಅದರ ಎರಡು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಣಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಗಣಿತ ಮತ್ತು ಅವ್ಯಕ್ತಗಣಿತ ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಎರಡನೆಯ ಭಾಸ್ಕರಾಚಾರ್ಯ:- ಈತನು ಕ್ರಿ. ಶ 1114 ರಲ್ಲಿದ್ದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಿಜಾಪುರ ದವನು ಭಾರತೀಯ ಗಣಿತದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಗಣಿತ ಹಾಗೂ ಖಗೋಲ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಇವನ ಕೊಡುಗೆ ಬಹಳ ಅಮೂಲ್ಯವಾದದ್ದು. ಕ್ರಿ. ಶ 1150ರಲ್ಲಿ ತನ್ನ 36ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ 'ಸಿದ್ಧಾಂತ ಶಿರೋಮಣಿ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ಗಣಿತ ಮತ್ತು ಖಗೋಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ಬೀಜಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕ್ರಮಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ವಿಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬರುವ ಸೂತ್ರ ಪ್ರಾಯಶಃ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಲೀಲಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ 'ಸಿದ್ಧಾಂತ ಶೊರೋಮಣಿ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಲೀಲಾವತಿ ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ ಲೀಲಾವತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದವನು ಮರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಗಣಿತದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಗಣಿತ ನಿಯಮ ಗಳನ್ನು ಅತಿಮನೋಹರ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸುಲಭ ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ 'ಲೀಲಾವತಿ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 277 ಶ್ಲೋಕಗಳಿವೆ. ಒಂದೊಂದು ಸೂತ್ರವನ್ನೂ

ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೂ ಪದ್ಯದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿ ಕಿವಿಗೆ ಇಂಪಾಗಿರುವಂತೆ ರಮಣೀಯವಾದ ವೃತ್ತ ಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಣಿ, ಹಂಸ, ಹಾವು, ನವಿಲು, ಮಣಿ, ಮಾಣಿಕ್ಯ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ತುಂಬ ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಮಗಳಿಗೆ ಬೊಧಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಲೀಲಾವತಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತ ದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಶ್ಲೋಕದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರ ಹೀಗಿದೆ.

ಒಂಭತ್ತು ಮೊಳದ ನಿಡುಗಂಬವೊಂದರ ಮೇಲೆ ಆಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿಹುದು ಒಂದು ನವಿಲು ಹಾವೊಂದು ಸರಸರನೆ ಹರಿಯುತಿದೆ ಹುತ್ತದೆಡೆ ಮೂರು ಕಂಬಗಳಷ್ಟು ದೂರದಲಿ ನವಿಲು ಹಿಡಿಯಿತು ಹಾವ ವೇಗವೆರಡರದು ಸಮ ಹಾವ ಹಿಡಿದಿದು ಬಿಲಕೆ ಎನಿತು ದೂರದಲಿ

(ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಮೊಳದಲ್ಲಿ ದೂರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ) ಇದರ ಉತ್ತರ 12 ಮೊಳ ಲೀಲಾ ವತಿ ಕೇವಲ ಗಣಿತ ಗ್ರಂಧವಲ್ಲದೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಕಾವ್ಯವೂ ಆಗಿದೆ. ರಸಭಾವ ಪುಷ್ಟಿಯೂ, ಉಪಮಾ ಅಲಂಕಾರಗಳೂ ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರವಾದ ವರ್ಣನೆಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದೆ.

ಒಂದನೆಯ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ಡಿಗ್ರಿ ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮೀಕರಣಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಸುವುದನ್ನೂ ಕುಟ್ಟಕಾಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. $61x^2+1=y^2$ ಎಂಬ ಸಮೀಕರಣವನ್ನು x ಮತ್ತು y ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳಾಗುವಂತೆ ಖ್ಯಾತ ಗಣಿತಜ್ಞ ಆಯಿಲರ್ ಪೂರ್ಣ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ 500 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಭಾಸ್ಕರಾಚಾರ್ಯನು ಚಕ್ರವಾಳ ವಿಧಾನದಿಂದ ಸಾಧಿಸಿ ಸಿದ್ದಾಂತ ಶಿರೋಮಣಿಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮೀಕರಣವನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಧನ ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ಪೈಕಿ ಅತ್ಯಂತ ಚಿಕ್ಕದು ಭಾಸ್ಕರಾ ಚಾರ್ಯರ ಪ್ರಕಾರ

$$x = 226, 153, 980$$

 $y = 1, 76, 6319, 049$

ಒಂದು ಸಂಖ್ಯೆಗೆ 0 ಯನ್ನು (ಶೂನ್ಯ) ಕೂಡುವುದರಿಂದಾಗಲೀ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ 0 ನ್ನು ಕಳೆಯುವುದರಿಂದಾಗಲಿ ಅದೇ ಸಂಕ್ಯೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಸಂಕ್ಯೆಯನ್ನು 0 ಯಿಂದ ಗುಣಿಸಿದಾಗ 0 ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳೊದಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಪಿರಮಿಡ್ಡಿನ ಭಿನ್ನಾಗ್ರದ ಗಾತ್ರದ ಸೂತ್ರವನ್ನು ನೀಡಲು ಭಾಸ್ಕರಾರ್ಚಾರು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಯಾವುದೇ ಶೂನ್ಯವಲ್ಲದ ಸಂಖ್ಯಯನ್ನು ಶೂನ್ಯದಿಂದ (0) ಭಾಗಿಸಿದರೆ ಭಾಗಲಬ್ಭ ಅನಂತ

ವಾಗುತ್ತದೆ (ಇನ್ಫ್ ನಿಟಿ) ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ $\frac{4}{0}=$ ಹಿ ಅನಂ ತದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟರೂಪ ಕೊಟ್ಟವ ರಲ್ಲಿ ಭಾಸ್ಕರಾಚಾರ್ಯರು ಮೊದಲಿಗನು ನ್ಯೂಟನ್ ಮತ್ತು ಲೈಪ್ನಿಟ್ಸ್ ರಿಗಿಂತ 500 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಗ್ರಹಗಣಿತಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಾದಂತೆ ಕಲನ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಬುನಾದಿ ಹಾಕಿದವನು ಭಾಸ್ಕರಾ ಚಾರ್ಯನು ಒಂದು ಉತ್ಪನ್ನವು ಅದರ ಗರಿಷ್ಠ ಅಥವಾ ಕನಿಷ್ಟ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದಾಗ ಅದರ

ಚಲನಾಂಶವು ಶೂನ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಅವಕಲನದಲ್ಲಿ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದ ಪ್ರಮೇಯ. ಇದನ್ನು ಭಾಸ್ಕರಾಚಾರ್ಯ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾನೆ. 384 ಪಾರ್ಶ್ವಗಳ ತನಕ ಸಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಬಹು ಭುಜಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ $\Pi=$ ಸುಮಾರು3,14,16 ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದ ಗೋಳದ ಮೇಲ್ಮೈ ಮತ್ತು ಗಾತ್ರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದ ಗ್ರಹಗಳು ಸುತ್ತುವ ಪಥಕ್ಕೆ ಭೂಮಿ ಕೇಂದ್ರವಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದ ರೇಖಾಗಣಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತ್ರಿಕೋನ, ವೃತ್ತ, ಚತುರ್ಭುಜ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಘನಾ ಕೃತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ದ್ದಾನೆ ಪೈಥಾಗೊರಸ್ನ ಪ್ರಮೇಯಕ್ಕೆ ಸಾಧನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ 69 ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ 'ಕರಣ ಕುತೂಹಲಂ' ಎಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕ್ರಿ. ಶ 1183 ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈತ ನೀಡಿರುವ ನಿಯಮ ಮತ್ತು ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಯಭಟ ಬ್ರಹ್ಮಗುತ್ತ, ಶ್ರೀಧರ ಮತ್ತು ಮಹಾ ವೀರಾಚಾರ್ಯರ ಪ್ರಭವ ನಾವು ಕಂಡರೂ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ಸರಳೀ ಕರಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು ಭಾರತವು ಇವನ ಜ್ಞಾಪಕಾರ್ಥವಾಗಿ ಬಾಹ್ಯಾಕಾರ್ಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಸಿದ ಉಪಗ್ರಹವೊಂದಕ್ಕೆ ಭಾಸ್ಕರ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಲೀಲಾವತಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಹೆಚ್. ಟಿ. ಕೋಲ್ ಬ್ರುಕ್ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಗೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನು ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಗೂ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಕ್ಷರ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಆಬ್ದುಲ್ ಫಸಲ್ ಎಂಬುವನ್ನು ಸಹೋದರ ಫೀಜಿ ಎಂಬುವನು ಅಕ್ಟರನ ಆಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಲಿಲಾ ವತಿ ಗ್ರಂಥವನು ಪಾರ್ಸಿಭಾಷೆಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿರುವನಂತೆ.

ಸವಾಯಿ ಜಯಸಿಂಹ (ಎರಡನೆಯ ಜಯಸಿಂಹ) ಇವನ ಹೆಸರು ಭಾರತೀಯ ಖಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅಂದು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಖಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಕೋಷ್ಟಕಗಳೆಲ್ಲಾ ತಪ್ಪೆಂದು ತಿಳಿದು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ವೇದಶಾಲೆಯೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಇದನ್ನೇ ನಾವು "ಜಂತರ್ ಮಂತರ್" ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು. ಇಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಖಚಿತ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಜಯಪುರ, ಮಧುರೆ ಕಾಶಿ ಮತ್ತು ಉಜ್ಜಯನಿಗಳಲ್ಲೂ ವೇಧಶಾಲೆಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಈ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಜೈಪ್ರಕಾಶ, ರಾಮಾಯಂತ್ರ, ಸಂರಾಟ ಯಂತ್ರ ಜಸಿಂಹರಿಂದಲೇ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ಯಂತ್ರಗಳು ಇವು ಗಣಿತದ ನಿಖರತೆಯನ್ನೂ ಶಿಲ್ಪಚಾತುರ್ಯವನ್ನೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.

ಗಣೇಶ ದೈವಜ್ಞಾ:- ಈತನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವನು ಬಹಳ ಜನ ಪ್ರಿಯ ಗಣಿತಜ್ಞ ಈತನ "ಗ್ರಹಲಾಘುವ" ಜನರ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆದಿದೆ. ಎರಡನೆಯ ಭಾಸ್ಕರಾಚಾರ್ಯರ 'ಲೀಲಾವತಿ' ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಇವನು ಬರೆದಿರುವ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಎಲ್ಲರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ ಲಂಬಕೋನ ತ್ರಿಭುಜಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಗ್ರೀಕ್ ದೇಶದ ಪೈಥಾಗೊರಸ್ ಪ್ರಮೇಯ ನೀಡಿದ್ದಾನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಬೋಧಾಮನರು ಇದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದರು ಇದಕ್ಕೆ ಗಣೇಶ ದೈವಜ್ಞ ಉತ್ತಮ ಸಾಧನೆ ನೀಡಿದ್ದಾನೆ. ವೃತ್ತಪರಿಧಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಸಗಳಿಗಿರುವ ಅನುಪಾತ $\frac{3927}{1250}$ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ರಾಜಾಧಿತ್ಯ:- ಈತನು ಕ್ರಿ. ಶ 1120 ರಲ್ಲಿದ್ದ ಜೈನ ಕವಿ ಇವನನ್ನು ರಾಜವರ್ಮ, ಬಾಚಿರಾಜ, ಭಾಸ್ಕರ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿರುವವರಲ್ಲಿ ಇವನೇ ಮೊದಲನೆಯವನು. ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಂಕಗಣಿತ ಕ್ಷೇತ್ರಗಣಿತ ಮುಂತಾದ ಸುಲಭ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ವ್ಯವಹಾರ ಗಣಿತ, ಕ್ಷೇತ್ರಗಣಿತ ಜೈನಗಣಿತ ಸೂತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಗಣಿತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳು ಅಂದಿನ

ಗಣಿತಜ್ಞರಿಗೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಂತೆ ಹಾಗೂ ವಿನೋದ ಗಣಿತದಂತೆ ಇತ್ತಂತೆ ಈತನು ಎರಡನೆಯ ಭಾಸ್ತರಾಚಾರ್ಯನ ಸಮಕಾಲೀನ.

ಒಂದು ಸಂಖ್ಯಯನ್ನು 0ಯಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದರೆ r_1 ಶೇಷವೂ, b ಯಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದರೆ r_2 ಶೇಷವೂ. ಒಂದರೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಾವುದು?

ಸಂಖ್ಯೆ N ಆದರೆ $N=ax+r_1=by+r_2$ ಆದ್ದರಿಂದ $r_1-r_2=c$ ಆದರೆ ax+c=by. ಈ ಸಮೀಕರಣದಲ್ಲಿ a,b,c ಗೊತ್ತಾದ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು, n ಅಥವಾ y ತಿಳಿದರೆ N ನ ಬೆಲೆಯು ತಕ್ಷಣ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮೀಕರಣವನ್ನು ಧನ ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಕುಟ್ಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿದೆ.

ಎರಡನೆಯ ಭಾಸ್ಕರಾ ಚಾರ್ಯರ ನಂತಹ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಗಣಿತ ಅಷ್ಟು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣ ಮಟ್ಟದ ಗಣಿತಜ್ಞರು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಪ್ರದಾಯದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೇರ್ಪಟ್ಟು, ಆಧುನಿಕ ಗಣಿತಕ್ಕೆ ಹೋಲುವಂತಹ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕೇರಳದ ಗಣಿತ ಖಗೋಳತಜ್ಞರಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು ಆಧುನಿಕ ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅದೆಷ್ಟೋ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಶತಮಾನ ಹಿಂದೆಯೇ ಕೇರಳೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ತಾಳೆಗರಿ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದರು ಅಂತಹ ಗಣಿತಜ್ಞರೇ ಮಾಧವ ಪರಮೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ನೀಲಕಂಠ ಸೋಮಯಾಜಿ

ಮಾಧವ:– ಕೇರಳದ ಇವನು ಗಣಿತಜ್ಞ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಸಮಕಾಲೀನ ಈತ ಜ್ಯಾ ಕೋಟಿ ಜ್ಯಾ ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ ಈತ ತಿಳಿಸಿದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮೂರು ಶತಮಾನಗಳ ನಂತರ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಗಣಿತಜ್ಞ ಬ್ರೂಕ್ಟೇಲರ್ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ, Π ಗೆ ಹನ್ನೊಂದು ದಶಮಾನ ಸ್ಥಾನಗಳವರೆಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬೆಲೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. 14 ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮಾಧವ ತಿಳಿಸಿದ್ದ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು 17 ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಗ್ರೆಗೊರಿ, ಗ್ರೆಗೋರಿ ಶ್ರೇಣಿ ಎಂದು ಪ್ರಪಾದಿಸಿದ ಈಗ ಮಾಧವ ಗ್ರಿಗೊರಿ ಶ್ರೇಣಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಪರಮೇಶ್ವರ:– ಕ್ರಿ. ಶ 1360-1455 ರಲ್ಲಿದ್ದ ಕೇರಳದ ಗಣಿತಜ್ಞ ಗ್ರಹ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ತಂದ ಕೀರ್ತಿ ಈತನದು ತಾನು ಬರೆದ ಸಿದ್ಧಾಂತ ದೀಪಿಕಾ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ ಗ್ರಹಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಎರಡನೆಯ ಭಾಸ್ಕರಾಚಾರ್ಯರ "ಲೀಲಾವತಿ ಗ್ರಂಥದ ಮೇಲೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಚಕ್ರೀಯ ಚತುರ್ಭುಜದ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ ಒಂದು ಚಕ್ರೀಯ ಚತುರ್ಭುಜದ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ ಒಂದು ಚಕ್ರೀಯ ಚರ್ತುರ್ಭಜದ ಬಹುಗಳು a,b,c,d ಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಅದರ ಪರಿತ್ರಿಜ್ಯ $s=\frac{a+b+c+d}{c}$ ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ನೀಲಕಂಠ ಸೋಮಯಾಜಿ:– ಈತ ಭಾರತದ ಪ್ರಾಚೀನ ಗಣಿತ ಮತ್ತು ಖಗೋಳತಜ್ಞ ಇವನು 1501 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದ "ತಂತ್ರಸಂಗ್ರಹ" ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕಲನ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆರ್ಯಭಟೀಯಮ್ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಈತ ಬರೆದಿರುವ ವಿಮರ್ಶಾಕೃತಿ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು. ಈತ ಸಾಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರು ಮತ್ತು 18 ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ.

ಪುರಾತನ ಭಾರತೀಯ ಗಣಿತಜ್ಞರ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ 19ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕಡೆಯವರಿಗೂ

12 ಗಣಿತ ವೈವಿಧ್ಯ

ಯಾವ ಗಣಿತಜ್ಞನೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ 1887 ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಾನುಜನ್ ಎಂಬ ಅಪೂರ್ವ ತಾರೆ ಚೆನ್ನೈಯಲಿ ಉದಯವಾಯಿತು.

ಅಧ್ಯಾಯ ೨

ಕೆಲವು ಆಧುನಿಕ ಗಣಿತಜ್ಞರು

೨.೧ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಾನುಜನ್

ಆರ್ಯಭಟ, ಭಾಸ್ಕರಾಚಾರ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮಗುಪ್ತ, ಮಹಾವೀರಾಚಾರ್ಯ, ವರಾಹಮಿಹೀರ ಮೊದಲಾದ ಪುರಾತನ ಭಾರತೀಯ ಗಣಿತಜ್ಞರ ನಂತರ ಭಾರತದ ಕೀರ್ತಿ ಪತಾಕೆಯನ್ನು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸಿದ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರನ್ನು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರು ಮುಕ್ತಕಂಠದಿಂದ ಹೊಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಖ್ಯಾತ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಜುಲಿಯನ್ ಹಕ್ಸ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಾನುಜನ್ ಈ ಶತಮಾನದ ಅತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗಣಿತಜ್ಞ ಎಂದು ಹೊಗಳಿ ಕೊಂಡಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಖ್ಯಾತ ಹಾಗೂ ಜನಪ್ರಿಯ ಗಣಿತ ಇತಿಹಾಸ ಬರಹಗಾರ ಇ. ಟಿ. ಬೆಲ್ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ "ರಾಮಾನುಜನ್ ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಬಂದ ಒಂದು ವರದಾನ ಎಂದೂ ಇನ್ನು ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರನ್ನು ಬಹಳ ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಬಲ್ಲ, ಅವರ ಗುರುವಾಗಿ, ಗಣಿತ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾತಿಗೆ ಬರಲು ಕಾರಣರಾದ ಪ್ರೋ ಜಿ. ಎಚ್. ಹಾರ್ಡಿಯವರು ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತ" ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಇತ್ತೀಚಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಅತ್ಯದ್ಭುತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಈತನ ವೃತ್ತಿ ಪಥವು ಬರೀ ಅಸಂಗತ ಮತ್ತು ವಿರೋದಭಾಸಗಳಿಂದಲೇ ತುಂಬಿದೆಯೇನೋ ಎಂಬಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ ...ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಬಡವ ಬಲ್ಲಿದರೆಂಬ ಬೇಧಭಾವವಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಉತ್ಸಾಹ ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನ, ಶ್ರದ್ಧೆ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿ ಪ್ರಯೋಗಶೀಲತೆ ಈ ಮಾತು ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಾದದ್ದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ಗಣಿತಜ್ಞರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯವರೆನ್ನಿಸಿ ವಿಶ್ವ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠಗಣಿತಜ್ಞ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಾನುಜನ್ ಜನಿಸಿದ್ದು 1887 ಡಿಸೆಂಬರ್ 22ರಂದು. ಇಂದಿಗೆ 125 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಚೆನ್ನೈನ ಈ ರೋಡಿನಲ್ಲಿ ಈ ಗಣಿತದ ಜೀನಿಯಸ್ ನಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಡಿಸೆಂಬರ್ 22ನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಣಿತ ದಿನವೆಂದೂ 2012ನ್ನು ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಣಿತ

ವರ್ಷವೆಂದೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಧಾನಿ ಡಾ॥ ಮನಮೋಹನ ಸಿಂಗ್ ಅವರು ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಅಲಗಪ್ಪ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ 'ರಾಮಾನುಜನ್ ಸೆಂಟರ್ ಫಾರ್ ಹೈಯರ್ ಮ್ಯಾಥಮ್ಯಾಟಿಕ್ಸ್ ಉದ್ಘಾಟಿಸಿ ಘೋಷಿಸಿದ್ದಾರೆ.

2012 ರಾಷ್ಟ್ರಿಯ ಗಣಿತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಡೆಯಿತು ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಾವೇಶಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಗಣಿತ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಾವೇಶಗಳನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದರು.

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿಯೋಣ. ಅವರ ತಂದೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಮತ್ತು ತಾಯಿ ಕೋಮಲತ್ತಮ್ಮಾಳ್ ಒಂದು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು. ರಾಮಾನುಜನ್ ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕುಂಭಕೋಣಮ್ ನ ಸರಕಾರಿ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಯಲ್ಲೂ ಅನಂತರ ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲೂ ಕೈಗೊಂಡರು ಇವರು ಮಿತಭಾಷಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಪಾಠಿಗಳೊದಿಗೆ ಸೇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವರ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಹಿರಿಯರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು.

ಒಂದು ಸಲ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಗಣಿತ ಪಾಠಮಾಡುತ್ತಾ "ಯಾವುದೇ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಅದೇ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದಾಗ ಭಾಗಲಬ್ಭವು ಒಂದು ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ರಾಮಾನುಜನ್ ತಕ್ಷಣ ಎದ್ದುನಿಂತು ಬಹಳ ವಿನಯದಿಂದ ಹಾಗಾದರೆ ಸೊನ್ನೆಯನ್ನು ಸೊನ್ನೆಯಿಂದಲೇ ಭಾಗಿಸಿದರೆ ಏನು ಬರುತ್ತದೆ? ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದರಂತೆ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಉತ್ತರ ನೀಡಲಾಗದೆ ತತ್ತರಿಸಿ ಹೋದರಂತೆ. ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಲನಶಾಸ್ತಕ್ಕೆ (calculus) ನಾಂದಿಯಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯ.

ರಾಮಾನುಜನ್ ನಾಲ್ಕನೇ ಫಾರಂನಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ ಬಿ.ಎ ತರಗತಿಯ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಯಿಂದ ಲೋನಿ ಎಂಬುವನ ತ್ರಿಕೋನಮಿತಿಯ (Triynometr) ಎರಡನೆಯ ಭಾಗ ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತಂದು ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಬಿಡಿಸಿದ್ದರಂತೆ ಜೊತೆಗೆ ಆ ಸ್ನೇಹಿತ ನಿಗೂ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟರಂತೆ. ಆರನೆಯ ಫಾರಂನಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಕಾರ್ ಎಂಬಾತನ ಸಿನೊಪ್ಪಿಸ್ ಆಫ್ ಪ್ಯೂರ್ ಮ್ಯಾಥೆಮ್ಯಾಟಿಕ್ಸ್" ಎಂಬ ಗ್ರಂಥ ರಾಮಾನುಜನ್ ಗೆ ಬಹಳ ಸ್ಫೂರ್ತಿನೀಡಿ ಅವರ ಗಣಿತ ಪ್ರತಿಭೆ ವಿಕಾಸಗೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿತಂತೆ.

ಆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದೊಂದು ಫಲಿತಾಂಶವೂ ರಾಮಾನುಜನ ಅವರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಸಂಶೋಧನ ಸಮಸ್ಯಯಾಗಿಯೇ ತೋರಿತಂತೆ ಅಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಯಾರ ಸಹಾಯ ವಿಲ್ಲದೆ ಸ್ಪಂತಿಕೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸುವ ಹಟ ಅವರದ್ದಾಗಿತ್ತಂತೆ.

ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಷನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಮಾಯಾಚೌಕ ರೇಖಾಗಣಿತದ ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಕಲನಶಾಸ್ತ್ರ ಗಣಿತ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮುಂತಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರಂತೆ. 1904ರಲ್ಲಿ ಕುಂಭಕೋಣಂನ ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ರಾಮಾನುಜನ್ ಗಣಿತ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಕಗಳಿಸಿ "ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ ಸ್ಕಾಲರ್ಶಿಪ್" ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಇದು ಅವರು ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಸಹಾಯವಾಯಿತು. ತಾವು ಓದುತ್ತಿದ್ದ ತರಗತಿಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಗಣಿತದತ್ತ ಒಲವು ತೋರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಇತರ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇರದೆ ಎಫ್.ಎ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಫೇಲಾದರು ಹೊಟ್ಟ ಪಾಡಿಗಾಗಿ ವಿವಿಧ ಕಡೆ ಕೆಲಸ ಹುಡುಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು ಆದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ ಪುನಃ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸೇರಿದರು ಕೊನೆಗೂ ಎಫ್. ಎ ಪರೀಕ್ಷೆ

ಪಾಸಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಹಾಜರಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲದ್ದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು.

ಹಿರಿಯರ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ 22ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ 9 ಪಾಲೆ ಜಾನಕಿಯನ್ನು ವಿವಾಹ ವಾದರು ಕಷ್ಟಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳಿದ್ದರೂ ಗಣಿತದ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಬಂದ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಒಂದು ನೀಟ್ ಬುಕ್ ನಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದ ವಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯರ್ ಪ್ರೊ. ಪಿ. ವಿ. ಶೇಷು ಅಯ್ಯರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಂಗಾಮಿ ಗುಮಾಸ್ತನ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಅದು ಮುಗಿದ ನಂತರ ಪುನಃ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾದರು. ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟು ಗಣಿತ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು.

ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಪರಿಶ್ರಮ ಹೊಂದಿದ್ದ ನೆಲ್ಲೂರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಲೆಕ್ಟರ್ ದಿವಾನ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಆರ್. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್, ರಾಮಾನುನ್ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಿದರಂತೆ.

'ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ದಿ ಇಂಡಿಯನ್ ಮ್ಯಾಥಮ್ಯಾಟಿಕಲ್ ಸೊಸೈಟಿ ಎಂಬ ಸಂಶೋಧಾನಾ ನಿಯತ ಕಾಲಿಕಕ್ಕೆ ರಾಮಾನುಜನ್ ತಮ್ಮ ಮೊದಲನೆಯ ಲೇಖನ, ತದನಂತರ ಸಂಶೋಧನಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ಎಸ್. ನಾರಾಯಣ ಅಯ್ಯರ್ ಮದ್ರಾಸ್ ಪೋರ್ಟ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುಮಾಸ್ತೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡಿಸಿದರು. ಕೆಲಸದ ಬಿಡುಸಮಯದಲ್ಲಿ 'ಬರ್ನೌಲಿ ನಂಬರ್ಸ್' ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ರಾಮಾನುಜನ್ ತಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನ ವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು ಇದರಿಂದ ಆನೇಕರ ಉತ್ತೇಜನ ಸಿಕ್ಕಿತು ಹಾಗೂ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದರು.

ಗಣಿತ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಕೇಂಬ್ರಿಡ್ಜ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರೊ ಗಾಡ್ ಫ್ರೇ ಹಾರೊಲ್ಡ್ ಹಾರ್ಡಿ (ಜಿ. ಎಚ್. ಹಾರ್ಡಿ) ಅವರಿಗೆ ರಾಮಾನುಜನ್ ರವರು ತಮ್ಮ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರವಾಗಿ ಪತ್ರ ಬರೆದರು.

ರಾಮಾನುಜನ್ ನಿಜಕ್ಕೂ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿ ಆತನಿಗೆ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಅಗ್ರಗಣ್ಯ ಗಣಿತಜ್ಞರ ಕೊಡುಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಚಯ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕವಾದ ತರಬೇತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪೋ ಹಾರ್ಡಿಯವರು ಮನಗಂಡರು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಕೇಂಬ್ರಿಜ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ ಪ್ರೊ ಇ. ಎಚ್. ನೆವಿಲ್ಲೆ ಎಂಬುವರಿಗೆ 'ನೀವು ಮದ್ರಾಸಿನಿಂದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಬರುವಾಗ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ" ಎಂದು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ರಾಮಾನುಜನ್ ತಾಯಿ ಮಡಿವಂತ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಬಂದ ಮಗ ಸಮುದ್ರದಾಟಲು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ ಕೊನೆಗೆ ದೇಶದ ಒಳತಿಗಾಗಿ ಮಗನ ಶ್ರೇಯಸ್ತಿಗಾಗಿ ಒಪ್ಪಿದರು.

ಮದ್ರಾಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ರಿಜಿಸ್ಟಾರ್ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 250 ಪೌಂಡ್ ಗಳಂತೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ವೇತನ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋಗಲು ಹಡಗಿನ ಖರ್ಚನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದರು. 1914ರ ಮಾರ್ಚ್ 17ರಂದು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ರಾಮಾನುಜನ್ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದರು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಗಣಿತದ ಬಗ್ಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಶೀಲರಾದರು ಮಾಡ್ಯುಲರ್ ಸಮೀಕರಣ ಸಂತತ ಭಿನ್ನರಾಶಿಗಳು ಮುಂತಾದ ಗಹನವಾದ ವಿಷಯಗಳು ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ಸರಳವಾದ ಗಣಿತ ತತ್ತ್ವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಾಮಾನುಜನ್ ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿಷಯ ತಿಳಿಯ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರಿಗೆ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು ಪ್ರೊ ಹಾರ್ಡಿಯವರಿಗೆ ಇದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯೇ ಆಗಿತ್ತು ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರಿಂದ ಉಕ್ಕಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಗಣಿತ ಪ್ರಭೆಯ ಹೊಸಪ್ರಭಾವವನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ ತಮಗೆ ತಿಳಿಯದ ಹೊಸ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅಚ್ಚರಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಭಾರತೀಯರಲ್ಲದ ಪ್ರೊ ಹಾರ್ಡಿ ಅವರಿಗೆ ರಾಮಾನುಜನ್ರರಂತಹ ಭಾರತೀಯ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರನ್ನು ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಖ್ಯಾತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಅವರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಗಣಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಹೊರತರಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ ಇದ್ದುದನ್ನು ನಾವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ರಾಮಾನುಜನ್, ಹಾರ್ಡಿ, ಲಿಟ್ಲ್ ವುಡ್ ಈ ಮೂವರು ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ಗಣಿತಜ್ಞರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಉನ್ನತಮಟ್ಟದ ಅನೇಕ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳು ಲಂಡನ್ ಮಾಥೆಮ್ಯಾಟಿಕಲ್ ಸೊಸೈಟಿ, ಕೇಂಬ್ರಿಜ್ ಫಿಲಿಸೋಫಿಕಲ್ ಸೊಸೈಟಿ ಮತ್ತು ಯೂರೋಪಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಿಯತಕಾಲಿಕಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡವು.

ಪಾರ್ಟಿಷನ್ ಥಿಯರಿ, ಎಲಿಪ್ಟಿಕ್ ಫಂಕ್ಷನ್ಸ್, ಕಂಟಿನ್ಯೂಡ್ ಪ್ರಾಕ್ಷನ್ಸ್ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ರಾಮಾನುಜನ್ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ ಪ್ರೊ ಹಾರ್ಡಿಯವರು.

"ರಾಮಾನುಜನ್ ಮುಖ್ಯರಾಗಿರುವುದು ಅವರ ಗಣಿತ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಮಾನ ವನ ಮನಸ್ಸು ಏನೆಲ್ಲವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಲ್ಲದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ" ಎಂದಿದ್ದಾರೆ ರಿಚರ್ಡ್ ಆಸ್ಕೆ.

ರಾಮಾನುಜನ್ ಮತ್ತು ಹಾರ್ಡಿ ಇವರಿಬ್ಬರದು ಒಂದು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಗಣಿತ ತಂಡ ! ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಇಂತಹುದು ಇನ್ನೊಂದಿಲ್ಲ" ಎಂದಿದ್ದಾರೆ ಪೆನ್ಸಿಲ್ವೇನಿಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರೊ ಆಂಡ್ರೊಸ್ ರವರು ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ 300 ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ಇಂದು ಗಣಿತಜ್ಞರಿಂದ ನಿಜವೆಂದು ಸಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

1916ರ ಮಾರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂಬ್ರಿಜ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಬಿ.ಎ ಪದವಿಯನ್ನು ನೀಡಿತು. ಇವರ ಅಸಾಧಾರಣ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಲಂಡನ್ನಿನ ರಾಯಲ್ ಸೊಸೈಟಿ ಆಫ್ ಸೈನ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯು 1918ರ ಫೆಬ್ರವರಿ 28ರಂದು 'ಎಫ್. ಆರ್. ಎಸ್ ಫೆಲೊ ಆಫ್ ದಿ ರಾಯಲ್ ಸೊಸೈಟಿ ಎಂಬ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಂದ ಸ್ಪೂರ್ತಿಗೊಂಡ ರಾಮಾನುಜನ್ ಮತ್ತಷ್ಟು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ನೀಡಿದರು. ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಟ್ಟು ಕೇಂಬ್ರಿಜ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸೇರಿದರು ಅನಂತರ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಧಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದರು ಕಾಯಿಲೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು ಕೊನೆಗೆ ಪುಟ್ನಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸೇರಿದರು. ದೇಹ ಅನಾರೋಗ್ಯ ದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಮಾತ್ರ ಗಣಿತದ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕಡೆಗೇ ಕೇಂದ್ರಿ ಕರಿಸಿತ್ತು.

1918ರ ಆಕ್ಟೋಬರ್ನಲ್ಲಿ ರಾಮಾನುಜನ್ ಟ್ರಿನಿಟಿ ಕಾಲೇಜಿನ "ಫೆಲೋ ಆಗಿ ಸನ್ಮಾನಿತರಾದರು.

ರಾಮಾನುಜನ್ ಪುಟ್ನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಪ್ರೊ ಹಾರ್ಡಿ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಯಲ್ಲಿ ಹೋದರು. ಹಾಸಿಗೆ ಮೇಲೆ ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದ ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರೊ ಹಾಡಿಯವರು "ಏನು ರಾಮಾನುಜನ್! ನೀವು ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದೀರಿ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವಾಗ ಶಕುನವೂ ಯಾಕೋ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಬಂದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ನಂಬರ್ 1729 ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲ ಅಂತ ಕಾಣಿಸುತ್ತೆ ಏಕೆಂದರೆ ಇದರ ಅಪವರ್ತನಗಳಾದ $7,\ 13$ ಮತ್ತು 19 ಇವು ಮೂರು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಎಂದರಂತೆ. ಆಗ ರಾಮಾನುಜನ್ ತಕ್ಷಣ 1729 ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸಂಖ್ಯೆ ಏಕೆಂದರೆ ಎರಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಘನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೊತ್ತವಾಗಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಪೈಕಿ ಇದು ಕನಿಷ್ಠವಾದ ಸಂಖ್ಯೆ $10^3+9^3=1729,\ 12^3+1^3=1729$ ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ ಅಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಧನ ಪೂರ್ಣಾಂಕವೂ ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರ ಆತ್ಮೀಯ ಮಿತ್ರರಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿತ್ತು ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೂ ಅವರ ಜ್ಞಾಪಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾವು ಮೆಚ್ಚಬೇಕಾದ್ದೆ.

ಕ್ಷಯರೋಗದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದ ರಾಮಾನುಜನ್ ಪ್ರೊ ಹಾರ್ಡಿ ಮತ್ತು ಮಿತ್ರರ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ 1919ರ ಫೆಬ್ರವರಿ 27ರಂದು ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಿಂದ ಹೊರಟು ಮಾರ್ಚಿ 27 ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಬಂದು ಅನಂತರ ಏಪ್ರಿಲ್ 2ರಂದು ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ಬಂದರು. ಅಪಾರ ಅಭಿಮಾನಿಗಳು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ದೇಹಸ್ಥಿತಿ ಹದಗೆಟ್ಟು ವೈದ್ಯರು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೆಲ್ಲಾ ವಿಫಲವಾಯಿತು ಆದರೂ ಅವರ ಹೊಸ ಸಂಶೋಧನೆಯ ವಿಷಯವಾದ ಮಾಕ್-ಥೀಟಾ-ಫಂಕ್ಷನ್ಸ್' ಬಗ್ಗೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದ್ದರು 1920 ಏಪ್ರಿಲ್ 26ರಂದು ರಾಮಾನುಜನ್ ದೇಹತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದರು ಆಗ ಅವರಿಗೆ 33 ವರ್ಷವಾಗಿತ್ತು.

ಇಂತಹ ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿ ಗಣಿತಜ್ಞರ ಜನ್ಮಶತಮನೋತ್ಸವದ ಅಂಗವಾಗಿ ಅವರ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ ಕುಂಭಕೋಣದಲ್ಲಿ 1987ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ 15 ರಿಂದ 18 ರವರೆಗೆ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆಯಿತು. ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಅಮರಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಶುದ್ಧಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅನೇಕ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆಗಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿರುವ ರಾಮಾನುಜನ್ ಇನ್ ಸ್ಪಿಟ್ಯೂಟ್ ಫಾರ್ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಸ್ಪಡೀಸ್ ಇನ್ ಮ್ಯಾಥಮೆಟಿಕ್ಸ್ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆ ಇದು ಚೆನ್ನೈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಖ್ನಾತವಾಗಿದೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಆಧುನಿಕ ಗಣಿತಜ್ಞ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಾನುಜನ್ ತಮ್ಮ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿಯೆ ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ಹೊಸ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. II ನ ಸನ್ನಿಹಿತ ಬೆಲೆಗಳು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಮಾಯಾಚೌಕಗಳು ವರ್ಗಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೊತ್ತಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಅನಂತ ಶ್ರೇಢಿಗಳು ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಸಮಘಾತ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೊತ್ತ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅನುಕಲದ ಒಂದು ಫಲಿತಾಂಶ, ಉತ್ಪನ್ನದ ಸಂಬಂಧಿತ ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಸಂಖ್ಯಾ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

"ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಒಂದು ಮಹಾಸಾಗರವಿದ್ದಂತೆ, ಮೇಲ್ಮೈಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಗಂಭೀರ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಂಡವಾದ ಅಬ್ಬರವಿದೆ ಆದರೆ ಆಳದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧವೂ, ಶಾಂತವೂ ಆದ ರಶ್ಮಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಮತ್ತು ರತ್ನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ" ಎಂಬುದು ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರ ಒಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಉಕ್ಕಿ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಗಣಕ ಯಂತ್ರ ವಿಜ್ಞಾನ ದಿಂದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಪಾಲಿಮರ್ ರಸಾಯನ ವಿಜ್ಞಾನದವರೆಗೆ ಬಹಳ ಸಹಾಯ ಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಇಂತಹ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಗಣಿತಜ್ಞರನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ತಮಿಳುನಾಡು ಸರ್ಕಾರ,

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿತ್ತು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಣಿತ ವರ್ಷ 2012ರ ಅಂಗವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನ ಸಂಸೈಯಾದ 'ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರ' ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದಿತ್ತು. ಗಣಿತ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದೂರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದು ಗಣಿತ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಿಡಿ ಮತ್ತು ಭಿತ್ತಿ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು, ಗಣಿತ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಿಗೆ ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು. ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಪುರಾತನ ಭಾರತೀಯ ಗಣಿತಜ್ಞರ ಕೊಡುಗೆ ಮುಂತಾದ ಗಣಿತದ ಉಪಯುಕ್ತ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿತು. ಮುಂತಾದವು ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಪರಿಷತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಬಾಲ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಗಣಿತದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿತು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರಗಳು ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯೋನ್ನುಖರಾಗಿದ್ದರು.

ರಾಮಾನುಜನ್ ಗಣಿತ – ಒಂದು ಕಿರುನೋಟ

I ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಒಂದು ಮಾದರಿ

ಅನುಕ್ರಮ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮತ್ವ

$$1 + 2 = 3$$

$$2 + 3 = 5$$

$$3 + 7 = 2 \times 5$$

$$2 \times 5 + 11 = 3 \times 7$$

$$3 \times 5 + 7 = 2 \times 11$$

$$2 + 3 \times 11 = 5 \times 7$$

$$2 \times 3 \times 7 + 13 = 5 \times 11$$

$$3 \times 5 \times 11 + 17 = 2 \times 7 \times 13$$

$$1 + 2 \times 3 \times 7 \times 17 = 5 \times 11 \times 13$$

$$3 = \frac{2^2(2^2 - 1)}{4}$$
$$3^2(3^2 - 1)$$

$$18 = \frac{3^2(3^2 - 1)}{4}$$

$$60 = \frac{4^2(4^2 - 1)}{4}$$

III $A^A \cdot B^B \cdot C^C = P^P \cdot Q^Q \cdot R^R$

$$1^{1} \cdot 1^{1} \cdot 2^{2} \cdot 6^{6} = 3^{3} \cdot 3^{3} 4^{4}$$

 $1^{1} \cdot 8^{8} \cdot 9^{9} = 3^{3} \cdot 3^{3} \cdot 12^{12}$

$$1^{1} \cdot 1^{1} \cdot 2^{2} \cdot 3^{3} \cdot 4^{4} \cdot 5^{5} \cdot 6^{6} = 3^{3} \cdot 3^{3} \cdot 3^{3} \cdot 4^{4} \cdot 4^{4} \cdot 5^{5}$$

IV ಕೆಲವು ಆಭಾಗಲಬ್ದ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರ ಮಾದರಿಗಳು

$$\Pi = 3 \cdot 1415 \ 9265 \cdot 3589 \cdot 7932 \cdot 3846 \cdot 26434 \dots$$

$$\frac{\Pi}{2} = \frac{2}{1} \cdot \frac{2}{3} \cdot \frac{6}{5} \cdot \frac{6}{7} \cdot \frac{10}{9} \cdot \frac{10}{11} \dots$$

$$2^{\frac{1}{3}} = 1 \cdot 259921\ 049894 \cdot 873164 \cdot 767208\dots$$

m V ವರ್ಗಮೂಲಗಳ ಜಾಲ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ

1)
$$\sqrt{1+2\sqrt{1+3\sqrt{1+4\sqrt{\dots}}}}=3$$

2)
$$\sqrt{6 + 2\sqrt{7 + 3\sqrt{8 + 4\sqrt{\dots}}}} = 4$$

 ${
m VI}$ ಸಮಘಾತ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೊತ್ತ

1)
$$A^3 + B^3 = C^3 + D^3 2^3 + 16^3 = 9^3 + 15^3 = 4104$$

2)
$$A^3 + B^3 + C^3 = D^3$$

3)
$$4^4 + 6^4 + 8^4 + 9^4 = 15^4$$

VII ಕೆಲವು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರ ಸರ್ವ ವರ್ಗೀಕರಣಗಳು

1)
$$(a+1)(b+1)(c+1) + (a-1)(b-1)(c-1) = 2(a+b+c+abc)$$

$$(a + b + c = 0)$$
 ಆಗಿದ್ದರೆ $(ab + bc + ca)^2 = a^4 + b^4 + c^4$

VIII ಸಂಖ್ಯಾಖಾತಗಳ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಗುಣಗಳು

1)
$$4^4 + 6^4 + 8^4 + 9^4 + 14^4 = 15^4$$

20 ಗಣಿತ ವೈವಿಧ

2)
$$\left(11\frac{1}{2}\right)^3 + \left(\frac{1}{2}\right)^3 = (39)^2$$

3)
$$(11)^3 + (37)^3 = (228)^2$$

4)
$$3^3 + 4^3 + 5^3 = 6^3$$

 $\operatorname{IX}\ \Pi$ ಸ್ಥಿರ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ರಾಮನುಜನ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕೆಲವು ಸನ್ನಿಹಿತ ಬೆಲೆಗಳು

1)
$$\frac{19}{16}\sqrt{7} = 3 \cdot 1418\dots$$

2)
$$\frac{7}{3}\left(1+\frac{\sqrt{3}}{5}\right)=3\cdot 14162\dots$$

$$3) \ \frac{99}{80} \left(\frac{7}{7 - 3\sqrt{2}} \right) = 3 \cdot 1415927$$

$$(7 \text{ dzamoz } x_p \text{shreadh klownhd})$$

4)
$$\frac{63}{25} \left(\frac{17 + 15\sqrt{5}}{7 + 15\sqrt{5}} \right) = 3 \cdot 415926538$$

$$5) \ \frac{9}{5} + \sqrt{\frac{9}{5}} = 3 \cdot 14164$$

6)
$$\left(9^2 + \frac{19^2}{22}\right)^{\frac{1}{4}} = 3 \cdot 141592652$$

7)
$$\frac{355}{113} \left(1 - \frac{.0003}{3533} \right) = 3 \cdot 1415926535897943 \dots$$

8)
$$\Pi = 3 + \frac{1}{7+} \cdot \frac{1}{15+} \cdot \frac{1}{1+} \cdot \frac{1}{288+} \dots = 3$$

 ${
m X}$ ಕೆಲವು ರೀತಿಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕಗಳು

$$13 = 4(3) + 1 = 3^2 + 2^2$$

$$17 = 8(2) + 1 = 5^2 - 2(2^2)$$

XI ಘನಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೊತ್ತ ಅಥವಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು

XII ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಮಾಯಾ ಚೌಕಗಳು

1) ರಾಮಾನುಜನ್ ಜನ್ಮ ದಿನದ ಮಾಯಾಚೌಕ

ಜಸ್ಮದಿನ
$$22-12-1887$$

$$22 \quad 12 \quad 18 \quad 87$$

$$39 \quad 85 \quad 9 \quad 6$$

$$76 \quad 41 \quad 4 \quad 18$$

$$2 \quad 1 \quad 108 \quad 28$$

2) ರಾಮಾನುಜನ್ ಜನ್ಮ ಶತಾಬ್ದಿಯ ಮಾಯಾಚೌಕ

3ನೇ ವರ್ಗದ ಮಾಯಾ ಚೌಕದ ರಚನೆ ಆದಮೇಲೆ A+B+C+P+Q+R ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾಯಾ ಚೌಕ ರಚಿಸ ಬೇಕು. $A\cdot B\cdot C$ ಮತ್ತು $P\cdot Q\cdot R$ ಗಳು ಸಮಾಂತರ ಶ್ರೇಢಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಕೆಳಗೆ ರಚಿಸಿರುವಂತೆ ಮಾಯಾಚೌಕ ರಚಿಸ ಬಹುದು.

$$C+Q$$
  $A+P$ $B+R$
 $A+R$ $B+Q$ $C+P$
 $B+P$ $C+R$ $A+Q$

4ನೇ ವರ್ಗದ ಮಾಯಾಚೌಕದ ರಚನೆ A,B,C,D ಮತ್ತು P,Q,R,S ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಧನ ಪೂರ್ಣಂಕಗಳಾಗಿರಲಿ ಆಗ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮಾಯಾಚೌಕವು ಮೇಲಿನ ಅಕ್ಷರಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಧನ ಪೂರ್ಣಾಂಕ ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸರಿ ಹೋಗುವ ಪೂರ್ಣಾಂಕ ಮಾಯಾ ಚೌಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

3) ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಜನ್ಮದಿನದ ಮಾಯಾಚೌಕ

ಗಾಂಧಿಯವರ ಜನ್ಮದಿನ 2-10-1869

1) ಚಿತ್ರ ಮೊದಲನೆಯದರಲ್ಲಿ ಚೌಕ ರಚಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಅಡ್ಡ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ನಾಲ್ಕು ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರ ಜನ್ಮ ದಿನ 22-12-1887 ಅವುಗಳ ಮೊತ್ತ 139 ಇದರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಡ್ಡಸಾಲಿನ ಕಂಬಸಾಲಿನ ಮತ್ತು ಕರ್ಣ ಸಾಲಿನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೊತ್ತ 139 ಈ ಚೌಕವನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಹೇಗೆ?

ಮೊದಲನೆಯ ಅಡ್ಡಸಾಲಿನ ಮಧ್ಯದ ಎರಡು ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೊತ್ತ (12+18=30). ಕೊನೆಯ ಅಡ್ಡ ಸಾಲಿನ ಮೊದಲನೆ ಮತ್ತು ಕೊನೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೊತ್ತ 30 ಆಗುವಂತೆ ನಮಗಿಷ್ಟ ಬಂದ ಸಂಖ್ಯೆಯನು ಆರಿಸಬಹುದು ನಾವು ಮಾಡಬೇಕು 2+28=30 ಆಗಿದೆ. 6 ಮನೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಅನಂತರ ಅಡ್ಡಸಾಲಿನ ಕಂಬಸಾಲಿನ ಮೊತ್ತ 139 ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ಮಧ್ಯದ 4 ಚೌಕಗಳನ್ನು ತುಂಬಲು ಅಡ್ಡಸಾಲು, ಕಂಬಸಾಲು ಮತ್ತು ಕರ್ಣ ಸಾಲುಗಳ ಮೊತ್ತ 139 ಆಗುವಂತೆ ಯುಕ್ತವಾದ 4 ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ತುಂಬ ಬೇಕು.

ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರ ಮತ್ತಷ್ಟು ಕೊಡುಗೆಗಳು

ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅನುಕಲನ ಒಂದು ಫಲಿತಾಂಶ ರಾಮಾನುಜನ್ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಯಕೋಬಿ ಸರ್ವಸಮೀಕರಣ ಗರಿಷ್ಠ ಪೂರ್ಣಾಂಕ ಉತ್ಪನ್ನದ ಸಂಬಂಧಿತ ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಸಹಜ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ವಿಭಾಗೀಕರಣ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಘನ ಸಮೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಂದು ಫಲಿತಾಂಶ ಕುಟ್ಟಕ ಮತ್ತು ವರ್ಗ ಪ್ರಕೃತಿ ವರ್ಗ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೊತ್ತಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರ ಅನಂತ ಶ್ರೇಢಿಗಳು ಚಚ್ಚೌಕವನ್ನು ವೃತ್ತೀಕರಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆ (ವೃತ್ತವನ್ನು ಚೌಕೀಕರಿಸುವುದು) ಪೈಥಾಗೊರಸ್ ಪ್ರಮೇಯವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಪೈಥಾಗೊರಸ್ ಪ್ರಮೇಯದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಷರಾ ಒಂದು ಸಹಜ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಪವರ್ತನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ

೨.೨ ಡಿ. ಆರ್. ಕಪ್ರೇಕರ್ (೧೯೦೫ – ೧೯೮೬)

ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ರಾಮಚಂದ್ರ ಕಪ್ರೇಕರ್ ಅವರ ಜನನ 1905 ಜನವರಿ 17ರಂದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾದ ಧಾಣೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದಹನೂ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ, ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಧಾರಣೆಯ ಬಿ. ಜೆ. ಹೈಸ್ಕೂಲಿ ನಲ್ಲಿ ಅನಂತರ ಪುಣೆಯ ಫರ್ಗೂಸನ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್ ಮೀಡಿಯಟ್ ಮತ್ತು ಬಿ. ಎಸ್ಸಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ 1929ರಲ್ಲಿ ಆಗಿನ ಬಾಂಬೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಬಿ. ಎಸ್ಸಿ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು 1930ರಿಂದ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸೇವೆಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಮೊದಲಿ ನಿಂದಲೂ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ತಂದೆಯಿಂದ ಜ್ಯೊತಿಷ್ಯವನ್ನು ಕಲಿತರು. ಅನಂತರ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಲೋಕವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ಗಣಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸರಳವಾಗಿ ಬೇಗ ಬಿಡಿಸುವಂತೆ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಿದರು. ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಇವರು ಮಾಡಿದ ಸಾಧನೆಗೆ ಆರ್. ಪಿ ಪರಾಂಜಪೆ ಬಹುಮಾನ ಸಿಕ್ಕಿತು. ತಮ್ಮ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯವನ್ನು ಮನೋರಂಜನಾ ಸಂಖ್ಯಾ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮತ್ತು ಮೋಜಿನ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಳೆದರು. ಅನೇಕ ಲೇಖನಗಳಾನ್ನು ತಾವೇ ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ಮುದ್ರಿಸಿ, ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಆಸಕ್ತರಿಗೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಇವರಿಗೆ ಖಗೋಳ ಶಾಸ್ತದಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿಯಿತ್ತು.

1975ರಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕದ ಒಬ್ಬ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಮಾರ್ಟಿನ್ ಗಾರ್ಡ್ ನರ್ ಎಂಬುವರು ಕಪ್ರೇಕರ್ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲೇಖನ ಬರೆದ ಮೇಲೆ ಜನ ಇವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು.

ಇವರು 'ಇಂಡಿಯನ್ ಮ್ಯಾಥಮ್ಯಾಟಿಕಲ್ ಸೊಸೈಟಿಯ' ಆಜೀವ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು ಹಾಗೆಯೇ ಇವರು 'ಇಂಡಿಯನ್ ಸೊಸೈಟಿ ಆಫ್ ಥಿಯರೆಟಿಕಲ್ ಅಂಡ್ ಅಫ್ಲೈಡ್ ಮೆಕಾನಿಕ್ಸ್' ನ ಗೌರವ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಪಡೆದಿದ್ದರು.

ಕಪ್ರೇಕರ್ 1946 ರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ 'ಕಪ್ರೇಕರ್ ಸ್ಥಿರಾಂಕ'ವನ್ನು ಆವಿಷ್ಕರಿಸಿದರು ಅಂಕಿಗಳು ಒಂದೇ ಆಗಿರದ ನಾಲ್ಕು ಅಂಕಗಳ ಒಂದು ಸಂಖ್ಯೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಆರೋಹಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬರೆದು, ಬಂದ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಆವರೋಹಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬರೆದುಕೊಂಡು, ಅವರೋಹಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಆರೋಹಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಳೆಯಿರಿ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿಸುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ಕೊನೆಗೆ 6174 ಎಂಬ ಒಂದು ಸ್ಥಿರಾಂಕ ಬರುವುದು ಇದೇ ಕಪ್ರೇಕರ್ ಸ್ಥಿರಾಂಕ

ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ದತ್ತಸಂಖ್ಯೆ 4629 ಆಗಿರಲಿ ಇದನ್ನು ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬರೆದರೆ 9642 ಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು 7173 ನ್ನು ಅವರೋಹಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ 1377 ಬರುತ್ತದೆ. ಈಗ 1377 ನ್ನು ಆರೋಹಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬರೆದರೆ 7731 ರಿಂದ ಕಳೆದರೆ 7731-1377=6354

ಹೀಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿಸಿದಾಗ 6354ನ್ನು ಇಳಿಕೆ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬರೆದರೆ 6543 ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ತಲೆಕೆಳಗು ಸಂಖ್ಯೆ 3456 ಇದನ್ನು ೬೫೪೩ ರಿಂದ ಕಳೆದರೆ 6543-3456=3087 ಇದರ ಇಳಿಕೆಯ ಕ್ರಮ 8730

$$8730 - 0378 = 8352$$

$$8532 - 2358 = 6174$$

$$7641 - 1467 = 6174$$

ಕೆಲವು ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಕೇವಲ ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿತುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ.

ಕಪ್ರೇಕರ್ ಅವರ ಮೂರಂಕಿಯ ಸ್ಥಿರಾಂಕವೂ ಇದೇ ಅದೇ 495 ನಾಲ್ಕು ಅಂಕಿಯ ಸಂಖ್ಯೆ ಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡಿದೆವೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಮೂರು ಅಂಕಿಯ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಆ ಸಂಖ್ಯೆ 185 ಆಗಿರಲಿ ಆರೋಹಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬರೆದರೆ 158 ಅವ ರೋಹಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬರೆದರೆ 851 ಬರುತ್ತದೆ. 851 ರಿಂದ 158 ನ್ನು ಕಳೆದರೆ 693 ಬರುತ್ತದೆ. 693 ರನ್ನು ಅವರೋಹಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬರೆದರೆ 963 693 ರ ಆರೋಹಣ ಕ್ರಮ 369 963 ರಿಂದ 369 ನ್ನು ಕಳೆದರೆ 594 594 ರ ಅವರೋಹಣ ಕ್ರ 954 594 ರ ಆರೋಹಣಕ್ರಮ 459 954 ರಿಂದ 459 ನ್ನು ಕಳೆದರೆ 495 ಬರುತ್ತದೆ. ಕಪ್ರೇಕರ್ ಸ್ಥಿರಾಂಕ ಇದೇ ರೀತಿ 153 ಸಹ ಕಪ್ರೇಕರ್ ಇದೇ ರೀತಿ $1,9,45,55,703\ldots$ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು

ಕಂಪ್ರೇಕರ್ ಸಂಖ್ಯೆಗಳೆನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ವರ್ಗಮಾಡಿ ಬಂದ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಬಲ ಅಂಕಿ ಮತ್ತು ಎಡ ಅಂಕಿ ಕೂಡಿದರೆ ನಾವು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಬರುತ್ತದೆ.

ುದಾಹರಣೆಗೆ: 55 ಇದರ ವರ್ಗ 3025, 30 ಮತ್ತು 25 ರ ಮೊತ್ತ 55 ಕಪ್ರೇಕರ್ ಅವರ ಡೆಮ್ಲೊ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದ ಕಾಣಿಕೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಮನೋರಂಜನೆಗೆ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಗಣಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗಾಗಿ ಅವರರನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಮಾಯಾಚೌಕ ರಚಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿಯಿತ್ತು ಅಕ್ಟೋಬರ್ $2,\ 1969$ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಜನ್ಮ ಶತಾಬ್ದಿಯಂದು ಕಂಪ್ರೇಕರ್ ಅವರು ರಚಿಸಿದ ಮಾಯಾಚೌಕ ಹೀಗಿದೆ.

<u> </u>					
02	10	19	69		
64	24	12	00		
16	01	63	20		
18	65	06	11		

ಪ್ರತಿಸಾಲಿನ ಮೊತ್ತ
$$100$$
  $02-10-1969$ ಗಾಂಧಿಯವರ ಜನ್ಮಶತಾಬ್ದಿ ದಿನಾಂಕ

ಇವರಿಗೆ ಮಾಲಾಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿಯಿತ್ತಂತೆ (palindrome) ಕೆಲವು ವಿಚಿತ್ರ ಮಾಲಾಸಂಖ್ಯೆಗಳ, ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಉದಾ: ಕೆಲವು ಮಾಲಾಸಂಖ್ಯೆಗಳು, ಆಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಂಕಗಳ ಮೊತ್ತದಿಂದ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಕಂಪ್ರೇಕರ್ ಅವರು ಕೆಲವು ಸ್ವಯಂ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ (self Numbers) ಇದೇ ರೀತಿ ಹಲವಾರು ವಿಚಿತ್ರ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಂಶೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಹರ್ಷದ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು, ಕಂಪನ^{*}ಸಂಖ್ಯೆಗಳು, ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು, ವಿಜಯೀ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ.

ಇವರ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಆಧಾರಿಸಿ ಅನೇಕರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೀರ್ತಿಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈತನನ್ನು ಸಂಖ್ಯಾ ಮಾಂತ್ರಿಕನೆಂದು ಕರೆಯುವವಾಡಿಕೆ.

೨.೩ ಡಾ॥ ಸಿ.ಎನ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ (1901 - 1972)

ಡಾ॥ ಸಿ.ಎನ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ 20ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಒಬ್ಬ ಶ್ರೇಷ್ಠಗಣಿತಜ್ಞ. ಗಣಿತಶಾಸ್ತಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಯುತರು ಅಪಾರಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಇವರು ಕೇವಲ ಗಣಿತಜ್ಞರಲ್ಲದೆ. ಉತ್ತಮ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತರೂ ಹೌದು. ಇವರ ಜನನ 1901 ರ ಫೆಬ್ರವರಿ 21ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೂಡುಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕನ್ನೇಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ. ತಂದೆ ನಾರಾಯಣ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಇವರಿಗೆ ಗಣಿತ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿ. ಹದಿಮೂರನೇ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಾದ ಬಗ್ಗೆ ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ 1916 ರಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ ಯನ್ನು ಮೂರನೇ ರ್ಯಾಂಕ್ ಪಡೆದು 1917 ರಲ್ಲಿ ಎಂಟ್ರೆನ್ಸ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿಸಿ. 1920 ರಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎಸ್ಸ್ (ಆನಸ್) ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮೊದನೆಯ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲೂ 1922 ರಲ್ಲಿ ಕಲಕತ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾ ನಿಲಯದಿಂದ ಎಂ.ಎಸ್ಸ್ ಪದವಿಯನ್ನು ಮೊದಲನೆಯ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲೂ ಪಾಸುಮಾಡಿ ಮೂರು ಚಿನ್ನದ ಪದಕ ಪಡೆದು. ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂಕ ಪಡೆದ ಕೀರ್ತಿಯೂ ಶ್ರಿಯುತರಿಗೆ ಬಂದಿತು. 1923ರಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನ ಆರಂಭಿಸಿದರು ನಂತರ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆದರು. ರಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯನ್ ಆಡಿಟ್ಸ್ ಆಂಡ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಐ.ಸಿಎಸ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದರು. 1928ರ ಅನಂತರ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆದರು ಇವರು ಬರೆದ ಅನೇಕ ಲೇಖನಗಳು ಸಂಶೋಧನಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಕಲ್ಕತ್ತಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ "ಸಿಂಗ್ಯುಲರ್ ಸಲ್ಯೂಷನ್ಸ್ ಆಫ್ ಡಿಫರೆನ್ಷಿಯಲ್ ಈ ಕ್ವೇಷನ್ ಎಟ್ಟೆಟ್ರ" ಎಂಬ ಸಂಶೋಧನೆ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರು... 1932 ರಲ್ಲಿ ಡಿ.ಎಸ್.ಸಿ ಪದವಿಯನ್ನು ಶ್ರೀಯುತರಿಗೆ ಕಲ್ಕತ್ತಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ನೀಡಿತು. ಇವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ ಪದವಿ ಪಡೆದರು.

ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾ ನಿಲಯದ ಪ್ರಚಾರ ಪುಸ್ತಕ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಮೊದಲ ಕೃತಿ "ಖಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರವೇಶ" ಹೊರ ಬಂತು ಈ ಕಿರು ಹೊತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ದೈನಂ ದಿನ ಮತ್ತು ವಾರ್ಷಿಕ ಚಲನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸೌರವ್ಯೂಹ, ಚಂದ್ರ, ವಿವಿಧ ಗ್ರಹಣಗಳು, ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಮುಂತಾದವನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯಗಳು 1939 ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಿಂದ ಆನೆಕಲ್ ನಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ಭಾಷಣಗಳು.

ಇನ್ನು 'ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಸ್ವರೂಪ' ಇನ್ನೊಂದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಗ್ರಂಥ ಎರಡು ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ವರ್ಗಗಳ ಮೊತ್ತವು ಮೂರನೆಯಪೂರ್ಣಾಂಕದ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿರುವ ಕೆಲವು ಪೂರ್ಣಾಂಕ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

$$3^2+4^2=5^2$$
 ఇదಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸೂತ್ರವನ್ನೂ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ $(m^2-n^2)^2+(2mn)^2=(m^2+n^2)^2$ ఇల్లి $m=4$ మక్కు $n=3$ ఆదరే

$7^2 + 24^2$ ಬರುತ್ತದೆ.

ಈ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು, ಬೀಜಗಣಿತ, ಕೆಲವು ಅನಂತ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ರೇಖಾಗಣಿತ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಮೇಯ, ಫರ್ಮಟನ ಪ್ರಮೇಯ, ಗೋಲ್ಡ್ ಬಾಕನ ಪ್ರಮೇಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸಂನ್ಯಾಸಿಯೊಬ್ಬನ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತರು ಅವರ ಗುರುಗಳಾದ ಪುರಿ (ಜಗನ್ನಾಥ) ಕ್ಷೇತ್ರದ ಗೋವರ್ಧನ ಪೀಠದ ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಭಾರತೀ ಕೃಷ್ಣತೀರ್ಥರು ಬರೆದ 'ವೇದಗಣಿತದ' ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಯುತರು ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳು ತಿಳಿಸಿರುವ ಕೆಲವು ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಸುಲಭ ಗುಣೌಕಾರ, ಘನಮಾಡುವ ರೀತಿ, ವರ್ಗಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಅಂತರ ಮತ್ತು ಮೊತ್ತ ಆವರ್ತಕ ದಶಮಾಂಶಗಳ ಭಾಗಿಸದಯೇ ಭಾಗಾಕಾರ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತರು ಜಗತ್ತಿನ ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರ ಚರಿತ್ರೆ, ಪುರಾತನ ಭಾರತೀಯ ಗಣಿತಜ್ಞರ ಪರಿಚಯ, ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿವರಣೆ. ಪ್ಲೆಟೊ, ಅರಿಸ್ಟಾಟಲ್ ಅವರ ಕೊಡುಗೆ, ಎರಡನೆಯ ಭಾಸ್ಕರಾಚಾರ್ಯರ ಲೀಲಾವತಿ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಆಯ್ದ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾದ ಪೈಥಾಗೊರಸ್ ಪ್ರಮೇಯದ ಆಧಾರದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಜೈನರಗಣಿತ, ಮಹಾವೀರಾಚಾರ್ಯರ ಮಾಲಾಸಂಖ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

The History of Ancient Indian Mathematics ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಶುಲ್ವ ಸೂತ್ರಗಳು, ಜೈನರಗಣಿತ ಭಾರತೀಯ ಗಣಿತಜ್ಞರು ಗಣಿತಕ್ಕೆ ನೀಡಿರುವ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಯುತರೇ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿರುವ "ಪಾರ್ಷಿಯಲ್ ಡಿಫರೆನ್ಷಿಯಲ್ ಈ ಕ್ಷೇಷನ್ಸ್" ಅನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಉತ್ತರ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ವಿಧಾನ 'ಮೆಥಡ್ ಆಫ್ ಪ್ಯಾರಾಮೀಟರ್ಸ್' ಅನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

ಮೂಲ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣದ ಪದಶಃ ಕನ್ನಡ ಗದ್ಯದ ಅನುವಾದವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಎರಡು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿದೆ ಶ್ರೀಯುತರ ಗಣಿತ ಪುಸ್ತಕ ಗಳು ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಮೈಸೂರಿನ ಡಿ.ವಿ.ಕೆ ಮೂರ್ತಿಯವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ವಿಸ್ತರಣಾ ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳು, ಸೌರವ್ಯೂಹ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಸುಮಾರು 25 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಶೋಧನಾ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಯತರು ರಚಿಸಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಗ್ರಂಥಗಳೆಂದರೆ. ಬೀಜರೇಖಾಗಣಿತ, ಆಧುನಿಕ ಬೀಜಗಣಿತ, ಗಣಿತ ತರ್ಕಪ್ರವೇಶಿಕ, congruence Geometry, Leelavathi -Bhaskaracharya, Preuniversity Texts with other authors ಇತ್ಯಾದಿ.

ಅಧ್ಯಾಯ ೩

ಗಣಿತ ಅದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಮತ್ತು ಬೋಧಿಸುವ ವಿಧಾನ

ಗಣಿತವು ಒಂದು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ಕಲೆ, ಮತ್ತೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದು ಶಾಸ್ತ್ರವೂ ಹೌದು. ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಗಣಿತದಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಬೇರೆ ಯಾವ ಕಲೆಯಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ. ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಗಣಿತಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವವಿದೆ. ಮಾನವನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರಕ್ಕೆ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಗತಿಗೆ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಗಣಿತ ಮಹತ್ವದ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದೆ. ಒಂದು ದೇಶದ ಸಂಸ್ಕೃತ, ನಾಗರೀಕತೆ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗಣಿತದಿಂದ ನಾವು ತಿಳಿಯಬಹುದು. "ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಗತಿ ಹಾಗೂ ಸುಧಾರಣೆ ಗಣಿತದ ಪ್ರಗತಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದೆ" ಎಂಬ ನೊಪೋಲಿಯನ್ ಮಹಾಶಯನ ಮಾತು ಎಷ್ಟು ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿದೆ.

ಗಣಿತದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಊಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ವಿಶಾಲವಾಗಿದೆ. ಮಾನವನ ಬದುಕಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಾಯುವವರೆಗೂ ಇದು ಸಹಾಯಕಾರಿ. ಗಣಿತವು ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ, ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ, ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ ತರ್ಕ ಮತ್ತು ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದೆ. ತಾನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನಿತರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಗಣಿತವನ್ನು "ವಿಜ್ಞಾನದ ರಾಣಿ" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮಿಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿಖರವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲು ಗಣಿತವೇ ಅಡಿಪಾಯ.

ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಈ ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗಣಿತ ಜ್ಞಾನವು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಾಗೂ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಣಿತ ವಿಷಯವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಬೋಧಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಗಣಿತವು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ನೈತಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುವುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಶಾಲಾ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಬೋಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೊಠಾರಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಆಯೋಗವು ಶಿಪಾರಸ್ಕು ಮಾಡಿದೆ.

ಗಣಿತ ಬೋಧಿಸುವುದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಶಿಸ್ತು. ನೈತಿಕ ಬೌದ್ಧಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಉಪಯುಕ್ತತೆ, ಸೌಂದರ್ಯ ಮತ್ತು ಮನರಂಜನಾ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗಣಿತವನ್ನು ನಾವು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಉದ್ದೇಶಗಳೇ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಿಳವಳಿಕೆ, ಅನ್ವಯ, ಕೌಶಲ ಮನೋಭಾವ, ಆಸಕ್ತಿ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಮುಂತಾದುವು. ಈ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಕಲಿಯುವವರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಪರಿವರ್ತನೆ, ಕಲಿತ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟತೆ ಮತ್ತು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಮಟ್ಟಗಳು.

ಇಂದಿನ ಶಾಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗಣಿತವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಂಕಗಣಿತ, ಬೀಜಗಣಿತ ಮತ್ತು ರೇಖಾಗಣಿತ ಎಂಬ ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇವುಗಳ ಬೋಧನೆಯ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ ಆದರೂ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ಒಂದೇ.

ಗಣಿತ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಕಲಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕ ಗೆಳೆಯನಾಗಿ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಹಾಗೂ ತತ್ನಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಗಣಿತ ಬೋಧಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಇಂದು ಗಣಿತ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಿಗೆ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಯೆಂದರೆ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವುದು. ಅವರನ್ನು ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಗಣಿತ ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವುದು ಎಂಬುದೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಲು ಕಾರಣವೇನಿರ ಬಹುದು ಎಂದು ವಿಚಾರಮಾಡಿದರೆ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಇಂದು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಣಿತದ ಕಲಿಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೇಡವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಕಷ್ಟ. ಅದೊಂದು ದಾರುಣವಾದ, ಕಠಿಣವಾದ ವಿದ್ಯೆ ಎಂಬ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಯಾವಾಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನು ಅವರು ಕಲಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಇದರಿಂದ ಅವರ ಪ್ರಗತಿ ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೇ ಮುಂದುವರೆದರೆ ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಲಿಯುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗಣಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ತಾತ್ತಾರ ಮನೋಭಾವ ಹೊಂದಲು ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಇಂತವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು, ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಬದಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಶಿಕ್ಷಕರ ಜವಾಬ್ಲಾರಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಲ ಆಸಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿಷಯ ತಿಳಿದವರಲ್ಲಿ ಜಿಜ್ಲಾಸೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಅಭಿರುಚಿ ಉಂಟಾಗುವಂತೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಶ್ರಮವಹಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡಲು ಗಣಿತ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಮುಖ್ಯವಾದ ಆರು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಬೇಕು. ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

1. ಮೂಲಭೂತ ಕೌಶಲಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿ

- 2. ಮೂಲ ಕಲ್ಪನೆಗಳ ವ್ಯಾಪಕ ಜ್ಞಾನ
- 3. ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥವ್ಯಾಪ್ತಿ
- 4. ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಅಭಿವ್ಯಕ್ಕಿಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ
- 5. ಅನ್ವಯ ಪ್ರಾವಿಣ್ಯತೆ
- 6. ಸ್ವತಂತ್ರ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ನಿರ್ಣಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ

ಕೇವಲ ಮೇಲಿನ ಆರು ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಸಾಲದು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಮಯ ಒೀಚಿತವಾಗಿ ಬೋಧನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಳಸಬೇಕು.

ಗಣಿತ ಬೋಧನೆಯು ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಕಲೆ. ಅದನ್ನು ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕು. ಪಠ್ಯವಿಷಯ. ಪರಿಸರ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಬೌದ್ಧಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಮಟ್ಟಗಳು ಒಂದು ಬೋಧನಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಿವೆ. ನಿಜ ಆದರೆ ಗಣಿತ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಯುಕ್ತರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮನ್ವಯ ಮಾಡಿ ಬೋಧಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನಗಳು ಯಾವುವೆಂದರೆ

- 1. ಅನುಗಮನ ವಿಧಾನ
- 2. ನಿಗಮನ ವಿಧಾನ
- 3. ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ವಿಧಾನ
- 4. ಸಂಶ್ಲೇಷಣಾ ವಿಧಾನ
- 5. ಚಟುವಟಿಕೆ ವಿಧಾನ
- 6. ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವಿಧಾ
- 7. ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧಾನ
- 8. ಸಾಕ್ರಟೀಸ್ ವಿಧಾನ
- 9. ಯೋಜನಾ ವಿಧಾನ
- 10. ಘಟಕ ವಿಧಾನ

ಗಣಿತ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ವಿಷಯ. ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ಗಣಿತ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಬೋಧಿಸಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು

1. ಸರಳತೆಯಿಂದ ಕಠಿಣತೆಯ ಕಡೆಗೆ

- 2. ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಸಂಗತಿಯಿಂದ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಸಂಗತಿ ಕಡೆಗೆ
- 3. ಅನುಗಮನ ವಿಧಾನದಿಂದ ನಿಗಮನದ ಕಡೆಗೆ
- 4. ಇಡಿಯಿಂದ ಬಿಡಿಯ ಕಡೆಗೆ
- 5. ಮೂರ್ತದಿಂದ ಅಮೂರ್ತದ ಕಡೆಗೆ

ಗಣಿತ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸಪಾಠವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹಿಂದಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳೆಯಬೇಕು. ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾದಾಗ ಅವರು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆ ಹೊಸ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಅರಿಯಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಹೊಸವಿಷಯವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿದ ಹಳೆಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮತ್ತು ತಿಳಿಸಬೇಕಾದ ಹೊಸ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನು ಸಂಯೋಜಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮಗೆ ತಿಳಿದ ಜ್ಞಾನದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹೊಸ ವಿಷಯವನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಗಣಿತ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಬೋಧನಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಡಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಭಿನ್ನರಾಶಿ ಲಾಭ. ನಷ್ಟ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ದಿನನಿತ್ಯದ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಗಣಿತದ ಪಾತ್ರ ಬಹಳ ಮಹತ್ವವಾದದ್ದು. ಗಣಿತವಿಲ್ಲದೆ ಯಾವ ವ್ಯವಹಾರವೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಗಣಿತವು ಭೌತಶಾಸ್ತ, ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ, ಜೀವಶಾಸ್ತ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ, ಭೂಗೋಳ, ಚರಿತ್ರೆ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಅವರು ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಉಪಾಧ್ಯಾಯನು ಉತ್ತಮ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಿರಬೇಕು. ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾಪನ ಅವನ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳಾಗಬೇಕು. ಪಾಠಮಾಡುವ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಕ್ಷಕನಿಗೆ ನಿಖರವಾದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ, ಆಳವಾದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇರಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ತಾನು ತಿಳಿದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳ ನಿರೂಪಣೆಯಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ತರಗತಿಯ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕು. ಸ್ವಲ್ಪ ಚುರುಕಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಬೆನ್ನುತಟ್ಟುವುದಾಗಲಿ. ಚುರುಕಿಲ್ಲದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಅವಹೇಳನ ಮಾಡುವುದಾಗಲಿ ಮಾಡಬಾರದು. ಕಾಲವನ್ನು ವ್ಯಯಮಾಡದೆ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ತರಗತಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ವೇಳೆ ಆದನಂತರ ತರಗತಿಯಿಂದ ಹೊರಬರುವುದು. ಗೊತ್ತಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಾದ ಅಧ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದು ಮುಂತಾದವುಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಗಣಿತ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಲು ಪೂರಕವಾಗುತ್ತವೆ.

ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಮತ್ತು ಕಿವಿಗಳು ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಶೇ $\cdot 1$ ರುಚಿಯಿಂದ ಶೇ. $1\cdot 5$

ಸರ್ಶದಿಂದ, 3.5 ವಾಸನೆಯಿಂದ ಶೇ. 11 ಕೇಳುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಶೇ83 ನೋಡುವುದರಿಂದ ಕಲಿಯುತ್ತೇವೆ ಶೇ 20 ಕೇಳುವುದರಿಂದ ಶೇ 30 ನೋಡುವುದರಿಂದ ಶೇ 50 ನೋಡುತ್ತಾ ಕೇಳುವುದರಿಂದ ಕಲಿಯುತ್ತೇವೆ. ಶೇ $80\,$ ನಾವು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಶೇ $90\,$ ಹೇಳುವುದು ಮತ್ತು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಜ್ಲಾಪಕದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಗಣಿತ ಪಾಠಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನೂ, ನಕ್ಷೆಗಳನ್ನೂ, ಮಾಡಲ್ಗಳನ್ನು ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಕೆರಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ಇಂತಹ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಬಹುದು. ಭಾರತದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುರಾತನ ಗಣಿತಜ್ಞರಾದ ಆರ್ಯಭಟ, ಭಾಸ್ತರಾಚಾರ್ಯ, ಮಹಾವೀರಾಚಾರ್ಯ, ವರಾಹಮಿಹೀರ ಬ್ರಗುಪ್ಗ, ಶ್ರೀಧರ, ಸವಾಯಿ ಜಯಸಿಂಹ, ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಾನುಜನ್ ಹಾಗೂ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಗಣಿತಜ್ಞರಾದ ಯೂಕ್ಲಿಡ್, ಪೈಥಾಗೊರಸ್, ಅಪಲೋನಿಯಸ್, ಡೆಕಾರೈ, ಟಾಲಮಿ, ಥೇಲ್ಸ್ ಮುಂತಾದವರ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು ಗಣಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪೈಥಾಗೊರಸ್ ಪ್ರಮೇಯ ಮಾಡುವಾಗ ವಿಕರ್ಣದ ಮೇಲಿನ ವರ್ಗವು ಉಳಿದೆರಡು ಬಾಹುಗಳ ಮೇಲಿನ ವರ್ಗಗಳ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಸಮ ಎಂದು ಕಾರ್ಡ್ಗೆ ಸಹಾಯದಿಂದ ತೋರಿಸುವುದು, ವಿವಿಧ ಘನಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ತರಗತಿಗೆ ತಂದು ಆಯ್ಲರ್ ಸೂತ್ರ $V\,+\,F\,\,=\,\,E\,+\,2$ ಅನ್ನು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುವುದು, ಬಿಡಿಸಲಾರದ ಅನೇಕ ಗಣಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಗಣಿತಜ್ಞರು ಹೀಗೆ ಬಿಡಿಸಲು ಪ್ರತ್ನಿಸಿದರು ಎಂದು ತಿಳಿಸುವುದು, ಇದೇ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿಸಬಹುದು. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ವಿಶದೀಕರಿಸಿದಾಗ, ಆಲಿಸಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಲಿತ ಜ್ಞಾನವು ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ಸೀಮೆಸುಣ್ಣದಿಂದ ಬರೆಯುವುದರ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದು ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮತ್ತು ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು.

ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಪಾಠಮಾಡಿದ ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕುತೂಹಲಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಉತ್ತಮ. ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಷ್ಟೂ ಕುತೂಹಲ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಕುತೂಹಲ ಅಧಿಕವಾದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಕಾತುರರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಸಮಸ್ಯೆ ಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದ ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆನಂದವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊಸವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಆಸೆವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಅಂತಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಉಪನ್ಯಾಸ ಕ್ರಮದಿಂದ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಕೆರಳಿ ಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಉಪನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅನುಗಮನ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರ ನಕ್ಷೆ ಮಾಡಲ್ ಗಳ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಕೆರಳಿಸಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜ್ಞಾನ, ವಯಸ್ಸು, ಆಸಕ್ತಿ, ಅಭಿರುಚಿ ಇವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಪಠ್ಯವಸ್ತುಗಳಾಗಿ ತಕ್ಕಂತೆ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಪಾಠಮಾಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪ್ರಚೋದನೆ ಹೊಂದಿ ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅತ್ಯಂತ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಗಣಿತ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಉತ್ತಾಹ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ, ಗಣಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು. ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಉಗಮ, ಈಗ ನಾವು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಂಖ್ಯಾ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹಿಂದೂ–ಅರಬ್ಬೀ ಸಂಖ್ಯೆಗಳೆಂದು ಏಕೆ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ? ರೋಮನ್ ಈಜಿಷ್ಟಿ ಯನ್, ಬೇಬಿಲೋನಿಯನ್ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು, ಸೊನ್ನೆಯ ಕಲ್ಪನೆ, ಸೊನ್ನೆಯನ್ನು ಏಕೆ? ಹೇಗೆ? ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಇವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದವರು ಯಾರು, ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಭಾರತೀಯ ಗಣಿತ ಜ್ಞರ ಕೊಡುಗೆ ಏನು? ಎಣಿಕೆ ಹೇಗೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು? ದಶಮಾಂಶಪದ್ಧತಿ ಹೇಗೆ ಪ್ರಾರಂಭ ವಾಯಿತು? ಅನಂತದ ಕಲ್ಪನೆ (ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಅವರ ಕುತೂಹಲ ಹೆಚ್ಚಿ. ಪುರಾತನ ಭಾರತೀಯ ಗಣಿತಜ್ಞರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಅಭಿಮಾನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವರ ಮೇಲ್ಪಂಕ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಿಲ್ಲ? ಪೈ ಬೆಲೆ ತಿಳಿಯಲು ಆರ್ಯಭಟ, ಭಾಸ್ಕರಾಚಾರ್ಯರ ಪ್ರಯತ್ನ, ವರ್ಗಸಮೀಕರಣದ ಅವ್ಯಕ್ತ ಪದದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಶ್ರೀಧರರುನೀಡಿದ $\frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$ ಎಂಬ

ಪದದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಶ್ರೀಧರರುನೀಡಿದ $\frac{-o \pm \sqrt{o} - 4ac}{2a}$ ಎಂಬ ಸೂತ್ರ, ದೆಹಲಿಯ ಜಂತರ್ ಮಂತರ್ನಲ್ಲಿರುವ ಸವಾಯಿ ಜಯಸಿಂಹರ ಆವೇಕ್ಷಣಾಕೇಂದ್ರ, ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಮಾನುಜನ್*ಗೆ ಇದ್ದ ಅಸಾಧ್ಯ ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯ* ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಅವರ ಕುತೂಹಲ ಕೆರಳಿ ಅವರೂ ಸಹ ಪುರಾತನ ಭಾರತೀಯ ಗಣಿತಜ್ಞರ ಆದರ್ಶಹೊಂದಿ ಅವರ ಮೇಲ್ಪಂಕ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲೂ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡದಿದ್ದರೂ, ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಬಹುದು.

ಗಣಿತದ ಆಟಗಳು, ಮಾಯಾಚೌಕಗಳು, ಒಗಟುಗಳು ಸುಲಭ ಗುಣಾಕಾರ ಮತ್ತು ಭಾಗಾಕಾರ ಸುಲಭ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಗಮೂಲವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು, ಮೆದುಳಿಗೆ ಕಸರತ್ತು ಕೊಡುವ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಲೆಕ್ಕಗಳು ಇವೇ ಮುಂತಾದುವು ಗಣಿತದ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಆನಂದವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಘಗಳಿರುವಂತೆ. ಗಣಿತ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಮನರಂಜನೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬಹುದು. ಕೆಲವು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರಬಹುದು ಆದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಲು ಈ ರೀತಿಯ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇದರಿಂದ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಮತ್ತು ಆನಂದ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. 9ನೆಯ ಮಗ್ಗಿ ಹೇಳುವಾಗ ಬರುವ

$$9 \times 1 = 09$$
  $0 + 9 = 9$
 $9 \times 2 = 18$ $1 + 8 = 9$
 $9 \times 2 = 27$ $2 + 7 = 9$

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಇದೇ ರೀತಿ ಬರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೇಳಿ ಕುತೂಹಲ ಕೆರಳಿಸಬಹುದು. ಒಂದೇ ರೀತಿಯ 5 ಅಥವಾ 6 ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಕಠಿಣತೆಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರುವುದು ಬಲುಮುಖ್ಯ. ಗಣಿತ ತರ್ಕದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿರುವುದರಿಂದ ತರ್ಕಬದ್ಧವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿದ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಬುದ್ಧಿ ಚುರುಕಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಕರ್ತವ್ಯ ಇವೆಲ್ಲದರ ಜೊತೆಗೆ ಆಗಾಗ್ಯೆ ಗಣಿತ ಸುಲಭ. ಹೆಚ್ಚು ಅಂಕ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ವಿಷಯ ಇದು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ಧೈರ್ಯತುಂಬಿ. ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಮೂಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬೋಧನಾಕಾಲವು ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುವುದು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಕಷ್ಟ. ಜೊತೆಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಲಿತಿದ್ದನ್ನು ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮನೆಕೆಲಸಕೊಡುವುದು. ಹೀಗೆ ಮನೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವಾಗ ಅತಿ ಸುಲಭ ಸಮಸ್ಯೆ. ಸುಲಭ ಸಮಸ್ಯೆ ಕಠಿಣ ಸಮಸ್ಯೆ ಅತಿ ಕಠಿಣ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೀಗೆ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಬೋಧಿಸದೇ ಇರುವ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ. ಮನೆಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಅಷ್ಟು ಉತ್ತಮವಲ್ಲ. ಕೊಟ್ಟಮನೆಕೆಲಸವನ್ನು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮಾಡಿರುವ ತಪ್ಪನ್ನು ಅವನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಅವರು ತಿದ್ದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಗಣಿತವನ್ನು ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಕುತೂಹಲ ಮೂಡುವಂತೆ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಠಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಕರ್ತವ್ಯ ಜೊತೆಗೆ ಹೇಳಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಳಿ, ಆಲೋಚಿಸಿ, ಚರ್ಚಿಸಿ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಉತ್ತಮ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಅದು ಪೂರ್ಣ, ಇದು ಪೂರ್ಣ, ಪೂರ್ಣದಿಂದ ಪೂರ್ಣವು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ. ಪೂರ್ಣದಿಂದ ಪೂರ್ಣವು ಹೊರಬಂದರೂ ಉಳಿದಿರುವುದು ಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೇ ಇದೆ.

–ಉಪನಿಷತ್

ಅಧ್ಯಾಯ ೪

ವಿರೋಧೋಕ್ಕಿಗಳು (Antinomies)

ವಿರೋಧಾ ಭಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧ

- 1) ಹೇತ್ತಾಭಾಸ fallaciesx
- 2) ವಿರೋಫೋಕ್ಷಿಗಳು Antinomies

ಹೇತ್ವಾಭಾಸ ಎಂದರೇನು?

ತರ್ಕಬದ್ಧ ವಾದಗಳಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಂತೆ ಮೇಲ್ ನೋಟಕ್ಕೆ ಕಂಡು ಬಂದರೂ ಪುನಃ ವಿಮರ್ಷಿಸಿದಾಗ ವಾದದಲ್ಲಿ ದೋಷವಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಇವು ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿಯೂ, ಅನರ್ಥವಾಗಿಯೂ ಕಾಣುವ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಈಗ ವಿರೋಥೋಕ್ತಿಗಳು ಎಂದರೇನು ತಿಳಿಯೋಣ.

ಶಾರ್ಕಿಕವಾಗಿ ನಿರ್ದುಷ್ಟವಾಗಿರುವ (ಊನವಿಲ್ಲದ)ವಾದಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ವಿರೊಧಾಭಾಸ ಗಳನ್ನು ವಿರೋಥೋಕ್ತಿಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಇಂತಹ ವಿರೋಧಾಭಾಸಗಳಿಗೆ ಪರಿ ಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು ಕಷ್ಟ. ಮೂರು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿರೋಥೋಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನೋಡೋಣ

1) ಎಪಿಮೆನೈಡಿಸ್ನ ವಿರೋಥೋಕ್ತಿ ಎಪಿಮೆನೈಡಿಸ್ ಎಂಬುವನು ಕ್ರೀಟ್ (crete) ದೇಶ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿ ಮತ್ತು ಸಂತ ಒಂದು ಸಲ ಇವನು ಹೇಳಿದನಂತೆ "ಕ್ರೀಟ್ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವವರೆಲ್ಲ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ" ಎಂದು ಆದರೆ ಕ್ರೀಟ್ ದೇಶದವರೆಲ್ಲಾ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದವನೂ ಕ್ರೀಟ್ ದೇಶ ದವನೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಇಲ್ಲಿರುವ ವಿರೋಧಾಭಾಸವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು, ಎಪಿಮೆನೈಡಿಸ್ ಕ್ರೀಟ್ ದೇಶದವನೇ ಆದುದರಿಂದ, ಅವನು ಹೇಳಿದ "ಕ್ರೀಟ್ ದೇಶದವರೆಲ್ಲ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ" ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯು ಸುಳ್ಳಾಯಿತು. ಎಂದರೆ ಕ್ರೀಟ್ ದೇಶದವರೆಲ್ಲ ನಿಜ ಹೇಳುವವರು ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗುವುದು. ಇದನ್ನು ಪುನಃ ಕ್ರೀಟ್ ದೇಶದ ಎಪಿಮೆನೈಡಿಸನ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿದರೆ "ಕ್ರೀಟ್ ದೇಶದವರೆಲ್ಲ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ" ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆ ಸತ್ಯವಾಗುವುದು ಹೀಗೆ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧವಾದ ತೀರ್ಮಾನಗಳಿಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭವು ಅವಕಾಶಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

2 ಪ್ರೊಟಾಗೊರಾಸನ ವಿರೋಧೋಕ್ತಿ

ಕ್ರಿ.ಪೂ 5ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಟಾಗೊರಾಸ್ ಎಂಬ ಗ್ರೀಕ್ ದೇಶದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇದ್ದ ಇವನ ಹತ್ತಿರ ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಲು ಒಬ್ಬ ಶಿಷ್ಯ ಬಂದನಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣವು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಗೊತ್ತಾದ ಹಣವನ್ನು ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಯಿತು. ಆ ಒಪ್ಪಂದ ಹೀಗಿತ್ತು "ಶಿಷ್ಯನು ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಯಾವ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಗೆಲವು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆಯೋ ಆ ಮೊಕದಮ್ಮೆಯ ನಂತರ ಬಂದ ಹಣವನ್ನು ಗುರುವಿಗೆ ಶಿಷ್ಯನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಶಿಷ್ಯನು ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ, ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ ಯಾವ ಕೇಸೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಕಕ್ಷಿಗಾರರೇ ಬರಲಿಲ್ಲ ಪ್ರೊಟಾಗೊರಾಸನು ಬಹಳ ವರ್ಷಕಾದು ಕಡೆಗೆ ಶಿಷ್ಯನ ಮೇಲೆ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡಿದ ಗುರು ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಬರೆದ ಕಾಗದದ ಒಕ್ಕಣೆ ಹೀಗಿತ್ತು.

"ಈ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ನೀನಾಗಲೀ ನಾನಾಗಲೀ ಜಯಗಳಿಸಬೇಕಲ್ಲ, ನಾನು ಗೆದ್ದರೆ ಕೋರ್ಟಿನ ತೀರ್ಪಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನೀನು ನನಗೆ ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಡಲೇಬೇಕು. ಒಂದು ಸಮಯ ನೀನು ಗೆದ್ದರೂ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಆಗಿರುವ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ, ನೀನು ನನಗೆ ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಡಲೇ ಬೇಕು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ನನಗೆ ಬರುವ ಹಣ ಬಂದೇ ಬರುವುದು" ಎಂದು.

ಗುರುವನ್ನು ಮಿಂಚಿದ ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲವೇ? ಶಿಷ್ಯನು ಬರೆದ ಉತ್ತರ ಹೀಗಿತ್ತು "ನಾನು ಗೆದ್ದರೆ ಕೋರ್ಟಿನ ತೀರ್ಪಿನ ಪ್ರಕಾರ, ನಾನು ನಿಮಗೆ ಏನೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ನಾನು ಸೋತರೂ, ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಆಗಿರುವ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ, ನಿಮಗೆ ನಾನು ಏನೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ ಸಲ್ಲಿಸ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಇವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಯಾರವಾದ ಸರಿಯೋ ನೀವೇ ಹೇಳಿ.

3) ರಸೆಲ್ಲನ ವಿರೋಥೋಕ್ತಿ

ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಾಪಿತ ನೊಬ್ಬ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಿರುವ ನಿಬಂಧನೆಗೆ ಅನುಸಾರ ವಾಗಿ ಕ್ಷೌರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ.

"ಸ್ವಂತ ಕ್ಷೌರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ನಾಪಿತನು ಕ್ಷೌರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ", ಈಗ ನಾಪಿತನು ತನಗೆ ತಾನೇ ಕ್ಷೌರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆಯೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದರೆ ನಾವು ತೊಂದರೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಇವನು ತಾನೇ ಕ್ಷೌರ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಸ್ವಂತ ಕ್ಷೌರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರ ಗುಂಪಿಗೆ ಇವನು ಸೇರಿದಂತಾಯಿತು. ಆದುದರಿಂದ ನಿಬಂಧನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ನಾಪಿತನು ತಾನೇ ಕ್ಷೌರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ನಾಪಿತನು

ಸ್ವಂತ ಕ್ಷೌರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದರೆ ನಿಬಂಧನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಇವನು ತಾವೇ ಕ್ಷೌರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಲಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಇವನು ತಾನೇ ಕ್ಷೌರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧವಾದ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ನಾವು ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಬರ್ಟ್ರಾಂಡ್ ರಸೆಲ್ ಎಂಬ ದಾರ್ಶನಿಕನು ಇಂತಹ ವಿರೋಥೋಕ್ತಿಗಳ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ತಾರ್ಕಿಕ ನಮೂನೆಗಳ ಸಿದ್ಧಾಂತ (Theory of Logical Types) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ತರ್ಕದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು, ನಿಯಮಗಳು ಪದಾರ್ಥಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ನಮೂನೆಗೆ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಮೂನೆಗಳ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ಒಂದು ನಮೂನೆಗೆ ಸೇರಿದ ಗುಂಪಿನ ಲಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಮತ್ತೊಂದು ನಮೂನೆಗೆ ಸೇರಿದ ಗುಂಪಿನ ಲಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವುಂಟು.

ಮೊದಲನೆಯ ವಿರೋಥೋಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ 'ಕ್ರೀಟ್ ದೇಶದವರ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲ ಸುಳ್ಳು' ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹೇಳಿಕೆ ಎಂಬ ಪದವು ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಆ ಜನರು ಕೊಡುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು, ಈ ಇಡೀ ಹೇಳಿಕೆಯೂ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸದೆ, ಅವರು ಕೊಡುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆ ಯಾದುದರಿಂದ "ಕ್ರೀಟ್ ದೇಶದವರ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲ ಸುಳ್ಳು" ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಈ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹೇಳಿಕೆಯೊಡನೆ ಬೆರೆಸಬಾರದು ಇವೆರಡೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆದುದರಿಂದ ವಿರೋಧಾಭಾಸಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ.

ಪ್ರೊಟಾಗೊರಾಸ್ ಮತ್ತು ಅವನ ಶಿಷ್ಯ ಇವರಿಬ್ಬರ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಆ ವಪ್ಪಂದವು ಶಿಷ್ಯನು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಾದಿಸುವ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳ ಗಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಮೊಕದ್ದಮ್ಮೆಗಳ ಗಣಕ್ಕೆ ಇವರಿಬ್ಬರ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮೊಕದ್ದಮೆಯು ಸೇರಿ ಕೊಂಡಾಗ ವಿರೋಧಾಭಾಸ ಉಂಟಾಯಿತು.

ಹಳ್ಳಿಯ ನಾಪಿತನ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಸ್ವಂತ ಕ್ಷೌರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಆ ಹಳ್ಳಿಯ ಇತರ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ (ಆ ನಾಪಿತನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು) ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ ಸ್ವಂತ ಕ್ಷೌರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಳ್ಳಿಯ ನಿವಾಸಿಗಳ ಗಣಕ್ಕೆ ಆ ನಾಪಿತನನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕೊಂಡಾಗ ವಿರೋಧಾಭಾಸ ಉಂಟಾಯಿತು.

ಆಧಾರ

ಅಧ್ಯಾಯ ೫

ಹೇತ್ವಾಭಾಸಗಳು (fallacies)

ವಿರೊಧಾಭಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧ

- 1) ವಿರೋಧೋಕ್ತಿಗಳು (Antinomes)
- 2) ಹೇತ್ವಾಭಾಸಗಳು (fallacies)

ವಿರೋಥೋಕ್ಕಿಗಳು ಎಂದರೇನು?

ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿ ನಿರ್ದುಷ್ಟವಾಗಿರುವ (ಊನವಿಲ್ಲದ) ವಾದಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ವಿರೋಧಾ ಭಾಸಗಳನ್ನು ವಿರೋಥೋಕ್ತಿಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ.

ಈಗ ಹೇತ್ವಾಭಾಸಗಳು ಎಂದರೇನು? ತಿಳಿಯೋಣ

ತರ್ಕಬದ್ಧವಾದಗಳಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಂತೆ ಮೇಲ್ ನೋಟಕ್ಕೆ ಕಂಡು ಬಂದರೂ ಪುನಃ ವಿಮರ್ಷಿಸಿದಾಗ ವಾದದಲ್ಲಿ ದೋಷವಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಇವು ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿಯೂ, ಅನರ್ಥವಾಗಿಯೂ ಕಾಣುವ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು.

ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾದ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಆದುದರಿಂದ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಗಳ ನಿರೂಪಣೆ ನಿಖರವಾಗಿಯೂ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೂ ಇರಬೇಕೆಂದು ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ ಆದರೆ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ವಿರೋಧಾಭಾಸಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದು.

ಬೀಜ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಶೂನ್ಯದಿಂದ ಒಂದು ಸಂಖ್ಯೆ ಅಥವಾ ಬೀಜರಾಶಿಯನ್ನು ಭಾಗಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಇಂತಹ ಹೇತ್ವಾಭಾಸಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಶೂನ್ಯದಿಂದ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬೀಜ ರಾಶಿಗಳನ್ನೂ ಭಾಗಿಸಬಾರದು ಇದರ ಕಾರಣ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಭಾಗಾಕಾರ ಕ್ರಿಯೆಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಯುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ: 18 ನ್ನು 6 ರಿಂದ ಭಾಗಿಸುವುದು ಎಂಬುದರ ಅರ್ಥವೇನು? ಅಂದರೆ 6 ನ್ನು ಯಾವ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಗುಣಿಸಿದಾದ 18 ಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗುವುದೋ ಆ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು. 18 ನ್ನು 6 ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದಾಗ ಬರುವ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಭಾಗಲಬ್ಬ ಎಂದು

ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ.

$$18 \div 6 = 3$$
 అథవా $\dfrac{18}{6} = 3$ $6 imes 3 = 18$ $b \cdot x = a$ ఆదరే $\dfrac{a}{b} = x$

ಈಗ $\frac{18}{0}$ ಅಥವಾ $18 \div 0$ ಎಂಬುದರ ಅರ್ಥವೇನು? 0 ಯನ್ನು ಯಾವುದರಿಂದ ಗುಣಿಸಿದರೆ 18 ಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗುವುದೋ ಆ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು.

а ಎಂಬುದು ಯಾವ ವಾಸ್ತವ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಆಗಿರಲಿ

$$0 \times a = 0$$

ಆದುದರಿಂದ 0 ನ್ನು ಯಾವ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಗುಣಿಸಿದರೂ ಗುಣಲಬ್ದವು 0 ಯೇ ಆಗುವುದು. 18 ಆಗುವುದುದಿಲ್ಲ ಆದುದರಿಂದ 18 ನ್ನು 0 ಯಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದಾಗ ಭಾಗಲಬ್ಧವಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ $\frac{18}{0}$ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ a ಎಂಬುದು ಶೂನ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ಯಾವ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಆಗಿರಲಿ $\frac{a}{0}$ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ ಆದುದರಿಂದ ಶೂನ್ಯದಿಂದ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಬೀಜರಾಶಿಯನ್ನು ಭಾಗಿಸಬಾರದು.

$$0 \times 4 = 0; \quad 0 \times 6 = 0 \tag{1}$$

$$\therefore \quad 0 \times 4 = 0 \times 6 \tag{2}$$

$$\therefore \quad 4 = 6 \tag{3}$$

ಇದು ಒಂದು ವಿರೋಧಾಭಾಸ 4 ಎಂಬುದು 6 ಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಈ ವಿರೋಧಾಭಾಸವು ಬರಲು ಕಾರಣವೇನು? ಎರಡನೆಯ (2) ಸಮೀಕರಣದ ಎರಡು ಕಡೆಯನ್ನೂ 0 ಯಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಶೂನ್ಯದಿಂದ ಎರಡು ಕಡೆಯನ್ನೂ ಭಾಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ವಿರೋಧಾಭಾಸಗಳು ಉಂಟಾಯಿತು ಮತ್ತೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ ನೋಡೋಣ.

$$a=3; b=2$$
 ಮತ್ತು $c=5$ ಆದಾಗ
$$3+2=5$$
 ಅಂದರೆ $a+b=c$
$$(a+b)(a+b)=(a+b)c$$

(ಸಮೀಕರಣದ ಎರಡು ಕಡೆಗಳನ್ನೂ (a+b) ಯಿಂದ ಗುಣಿಸಿದೆ)

$$\therefore a^2 + 2ab + b^2 = ac + bc$$

$$a^{2} + ab - ac = -ab - b^{2} + bc$$

 $a(a+b-c) = -b(a+b-c)$

ಈಗ ಸಮೀಕರಣದ ಎರಡು ಕಡೆಯನ್ನೂ (a+b-c) ಯಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದರೆ

$$a = -b$$

$$3 = -2$$

ಇದು ಒಂದು ವಿರೋಧಾಭಾಸ

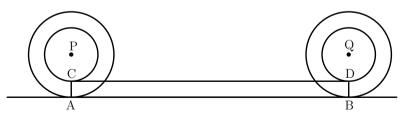
$$(a+b-c)=0$$
 ಏಕೆಂದರೆ $a+b=-c$

(a+b-c) ಇಂದ ಸಮೀಕರಣದ ಎರಡು ಕಡೆಯನ್ನೂ ಭಾಗಿಸಿದಾಗ ನಾವು 0 ಯಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದಂತಾಯಿತು.

ಈ ಉದಾಹರಣೆ ನೋಡಿ

ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಐದನೆಯ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು ತುಂಬಿತಂತೆ ಇದು ಮೇಲ್ ನೋಟಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಾಭಾಸವಾಗಿ ಕಂಡು ಬಂದರೂ, ಈ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿರೋಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವನು ಫೆಬ್ರವರಿ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು. ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಯಾತಿಂಗಳ, ಆಯಾ ತಾರೀಖಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ (ಯೂರೋಪು) ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ 29 ದಿನಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ 28 ನೇ ತಾರೀಖು ಕೊನೆಯದು. ಮುಂದಿನ ದಿನವೇ ಮಾರ್ಚಿ ಒಂದನೇ ತಾರೀಖು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ಫೆಬ್ರವರಿ 29 ದಿನಗಳು ಬರುತ್ತದೆ. ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬ ಆಚರಿಸಿ ಕೊಂಡವನ ಎರಡನೆಯ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬ ಬರುವುದೇ ಅವನು ಹುಟ್ಟಿದ ನಾಲ್ಕುವರ್ಷಗಳಿಗೆ. ಪ್ರತಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಅವನು ಆಚರಿಸ ಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಐದನೆಯ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷವಯಸ್ಸು ಆಗಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನೂ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ಚಿತ್ರವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ.

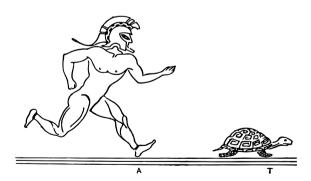
ಮೇಲಿನ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಚಕ್ರವು A ಯಿಂದ B ಗೆ ಉರುಳುವಾಗ (ಚಲಿಸುವಾಗ) ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಂದು ಸುತ್ತು ಸುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ AB ಯ ಉದ್ದ ಚಕ್ರದ ಪರಿಧಿಗೆ ಸಮ

ಚಕ್ರದ ಒಳ ಮೇಲ್ಮೈಯ ಮೇಲಿರುವ c ಬಿಂದುವು ಒಂದು ಸಣ್ಣವೃತ್ತದ ಪರಿಧಿಯ ಮೇಲಿದೆ ಚಕ್ರವು ಒಂದು ಸುತ್ತು ಸುತ್ತುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ C ಬಿಂದು ಇರುವ ವೃತ್ತವೂ ಒಂದು ಸುತ್ತು ಸುತ್ತಿ, ಆ ಬಿಂದು D ಎಂಬ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಆದುದರಿಂದ CD ಯ ಉದ್ದ ಸಣ್ಣ ವೃತ್ತದ ಪಂಧಿಗೆ ಸಮನಾಗಿರಬೇಕು ಆದರೆ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ನೋಡಿದಾಗ CD=AB. ಆದುದರಿಂದ C ಬಿಂದುವು ಇರುವ ಸಣ್ಣ ವೃತ್ತದ ಪರಿಧಿಯು A ಬಿಂದುವಿರುವ ದೊಡ್ಡ ವೃತ್ತದ ಪರಿಧಿಗೆ ಸಮ ಎಂಬ ವಿರೋಧಾ ಭಾಸವನ್ನು ಒಪ್ಪ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದಾಗ ಈ ವಿರೋಧ ಬಗೆಹರಿಯುತ್ತದೆ.

ಚಕ್ರವು A ಯಿಂದ B ಗೆ ಉರುಳುವಾಗ, ಅದರ ಒಳಮೇಲ್ಮೈಯ ಮೇಲೆ ಇರುವ C ಬಿಂದುವು ಕೇಂದ್ರದ ಸುತ್ತಲೂ ತಿರುಗುತ್ತಾ ಸಣ್ಣ ವೃತ್ತದ ಪರಿಧಿಯ ಮೇಲೆ ಸಂಚರಿಸುವುದು ನಿಜ. ಜೊತೆಗೆ C ಬಿಂದುವನ್ನು ಚಕ್ರವು A ಯಿಂದ B ಯ ಕಡೆಗೆ ಎಳೆಯುತ್ತಲೂ ಇದೆ. ಚಕ್ರದ ಕೇಂದ್ರ P ಯಿಂದ Q ಬಿಂದುವಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ವಿಷಯ ನಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಚಕ್ರವು ಉರುಳುತ್ತಾ A ಯಿಂದ B ಗೆ ಹೋಗುವಾಗ P ಬಿಂದುವನ್ನು Q ಬಿಂದುವಿಗೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನೋಟಕ್ಕೆ AB ಯ ದೂರ CD ದೂರಕ್ಕೆ ಸಮವೆಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ ಜೀನೂ (Ceno) ಎಂಬ ಹೆಸರಾಂತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಮತ್ತೊಂದು ವಿರೋಧಾಭಾಸವೆಂದರೆ ಅಕಿಲಿಸ್ ಮತ್ತು ಆಮೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು.

ಅಕಿಲಿಸ್10, ಒಂದು ಆಮೆಗೂ ಒಂದು ಒಂದು ಬಾರಿ ಓಟದ ಸ್ಪರ್ಧ್ ನಡೆಯಿತು ಎನ್ನೋಣ. ಆಮೆಯ ಹತ್ತರಷ್ಟು ವೇಗ ಅಕಿಲಿಸನಿಗಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸೋಣ ಆಮೆಯು ಓಡುವ ವೇಗ ಕಡಿಮೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಆಮೆಯನ್ನು ನೂರುಗಜ ಮುಂದೆ ಇಡುವಂತೆ (ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪದ್ಧತಿ) ತಿಳಿಸಿದನಂತೆ. ಸ್ಪರ್ಧೆಯು ಆರಂಭವಾದಾಗ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಆಮೆಯು T ಎಂಬ ಜಾಗದಲ್ಲಿಯೂ (ಸ್ಥಳ) ಅಕಿಲಿಸನು A ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೂ ಇದ್ದರು.

ಸ್ಪರ್ಧೆಯು ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಅಕಿಲಿಸನು ಆಮೆಯಿಂದ ನೂರುಗಜ ಹಿಂದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ನೂರುಗಜದ ದೂರದ ಮೂಲಕ ಅಕಿಲಿಸನು ಮುಂಚೆ ಓಡಲೇಬೇಕು. ಅಕಿಲಿಸನ ವೇಗ ಆಮೆಯ ವೇಗದ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಅಥವಾ ಆಮೆಯ ವೇಗ ಅಕಿಲಿಸನ ವೇಗದ ಹತ್ತನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಮ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಗೊತ್ತಾದ ಕಾಲದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಕಿಲಿಸನು ಎಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗಿರುತ್ತಾನೋ ಅದರ ಹತ್ತನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ದೂರ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಆಮೆಯು ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಕಿಲಿಸನು ನೂರು ಗಜ ಓಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಮೆಯು ಹತ್ತು ಗಜ ಮುಂದಿರುತ್ತದೆ. ಅಂಕಿಲಿಸನು ಈ ಹತ್ತುಗಜ ಹೋಗುವುದರೊಳಗೆ ಆಮೆಯು ಒಂದು ಗಜ (1 ಗಜ) ಮುಂದಿರುವುದು ಅಕಿಲಿಸನು ಈ ಒಂದು ಗಜ (1 ಗಜ) ಓಡುವುದರೊಳಗೆ ಆಮೆಯು $\frac{1}{10}$ ಗಜ ಮುಂದಿರುತ್ತದೆ. ಅಕಿಲಿಸನು ಈ $\frac{1}{10}$ ಗಜ ಓಡುವುದರೊಳಗೆ ಆಮೆಯು ಅಕಿಲಿಸನಿಗಿಂತ $\frac{1}{100}$ ಗಜ ಮುಂದಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಅನಂತರ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ ಆಮೆಯು ಅಕಿಲಿಸನಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಮುಂದೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆಮೆಯನ್ನು ಸೋಲಿಸಲು ಅಕಿಲಿಸನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಆಮೆಯೇ ಗೆಲ್ಲುವುದು ಖಂಡಿತ.

ಇದು ಎಂತಹ ವಿರೋಧಾಭಾಸ (ಹೇತ್ವಾಭಾಸ) ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇಂತಹ ಒಂದು ಓಟದ ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಡೆದಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಅಕಿಲಿಸನೇ ಗೆಲ್ಲುವುದು ಸ್ವತಸಿದ್ಧ. ಆದರೆ ಜ಼ಿನೋಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿರುವ ವಾದದಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೋಷವೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿರೋಧಾಭಾಸವು ಜ಼ಿನೋವಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿ ಎಂದು ಕಂಡಿದ್ದಿರಬಹುದು.

ಆದರೆ ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಆಗಿರುವ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು ಈ ವಿರೋಧಾಭಾಸ ವನ್ನು (ಹೇತ್ವಾಭಾಸ) ಪರಿಹರಿಸುವಷ್ಟು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ.

ಅಕಿಲಿಸ್ ಅಥವಾ ಆಮೆಯು ಓಡುವ ದೂರಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಅನಂತ ಪದಗಳಿರುವ ಒಂದು ಶ್ರೇಣಿ $100+10+1+\frac{1}{10}+\frac{1}{100}+\frac{1}{1000}\dots$.ಅನಂತ ಪದಗಳವರೆಗೆ ಇದು ಒಂದು ಗುಣೋತ್ತರ ಶ್ರೇಣಿ. ಇದರ ಮೊದಲನೆಯ ಪದ a=100 ಈ ಶ್ರೇಣಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನೂ $\frac{1}{10}$ ರಿಂದ ಗುಣಿಸಿದಾಗ ಮುಂದಿನ ಸಂಖ್ಯೆ ಬರುತ್ತದೆ.

 $\therefore$ ಶ್ರೇಣಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಮಾಣ $r=rac{1}{10}$ ಇಂತಹ ಶ್ರೇಣಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಮಾಣ 1 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾದಾಗ ಅನಂತ ಪದಗಳ ಮೊತ್ತ $=rac{a}{1-r}$

$$\frac{100}{1 - \frac{1}{10}} = \frac{100}{\frac{9}{10}} = 100 \times \frac{10}{9} = \frac{1000}{9} = 111\frac{1}{9}$$

ಅಂದರೆ ಅಕಿಲಿಸ್ ಅಥವಾ ಆಮೆ ಇವು ಓಡುವ ದೂರಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿದಾಗ $111\frac{1}{9}$ ಗಜಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗುವುದು.

ಅಕಿಲಿಸ್ ಮತ್ತು ಆಮೆ ಇವರುಗಳ ಓಟದ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಅನಂತವಾದ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ ಮೊದಲು $100\,\mathrm{n}$ ಜ ಓಡಿ ಅನಂತರ $10\,\mathrm{n}$ ಜ, ಅನಂತರ 1, ಅನಂತರ $100\,\mathrm{n}$ ಅನಂತರ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಬೇಕೆಂದು ವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಓಡುವ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ನಡೆಯಿತು.

 $111rac{1}{9}$ ಗಜದ ದೂರವನ್ನು ಅನಂತ ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಿ ಹಂತ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಓಟದ ಸ್ಪರ್ಧೆಯು ನಡೆದಂತೆ ಭಾವಿಸಿ ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ವಿರೋಧವಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡಿತು.

ಅಕಿಲಿಸ್ ಮತ್ತು ಆಮೆ – ಇವರ ಓಟದ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಒಂದು ನಿಯತವಾದ ಕಾಲದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುಗುದಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಕಿಲಿಸನು ಓಡುವ ದೂರ ಆಮೆಯು ಹೋಗುವ ದೂರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದದರಿಂದ ಅಕಿಲಿಸನು ಗೆಲ್ಲಲು ಅಡ್ಡಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಾಯ ೬

ಮಾಯಾಚೌಕದ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ರಚನೆ

ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಭಾರತ, ಚೀನಾ, ಅರಬ್ ಮತ್ತು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಮಾಯಾಚೌಕಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿತ್ತು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾಯಾಚೌಕಗಳು ಕ್ರಿಸ್ತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲೇ ಹಿಂದೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು ಇದನ್ನು ಕಾನ್ ಸ್ಟಾಂಟಿನೋಪಲಿನ ಮಸ್ಕೋಪಲಸ್ ಎಂಬುವನು ಇವುಗಳನ್ನು ಕಲಿತು ಯೂರೋಪಿಯನ್ನರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ 1-2 ನೇ ಶತಮಾನದ ನಾಗಾರ್ಜುನ ಕ್ರಿ.ಶ 505 ರಲ್ಲಿ ವರಾಹಮೀಹಿರ ಮಾಯಾಚೌಕದ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾರಾಯಣ ಪಂಡಿತನಿಂದ ರಚಿತವಾದ "ಗಣಿತ ಕೌಮುದಿ (ಕ್ರಿ.ಶ 1356) ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಯಾಚೌಕಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಹಿಂದೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿತ್ತು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾ ರಾಜ್ಯದ ನಾಸಿಕ್ ಎಂಬ ದೇವಾಲಯದ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾಯಾಚೌಕ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ ಇದೇ ನಾಸಿಕ್ ಮಾಯಾಚೌಕ. ಭಾರತದ ಜೈನ ಗಣಿತಜ್ಞರಿಗೂ ಮಾಯಾಚೌಕದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಜ್ಞಾನವಿತ್ತು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಎರಡು ರೀತಿಯ ಅದರ ಮಾಯಾಚೌಕಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಖಜುರಾಹೋನಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ 4×4 ಕ್ರಮದ ಒಂದು ಮಾಯಾಚೌಕ ಕೆತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ಮಾನದೇವಸೂರಿ ಎಂಬುವನು ತನ್ನ 'ಲಘಶಾಂತಿ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ' 16 ಮನೆಗಳ ಮಾಯಾಚೌಕದ ರಚನೆ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಬೀಜಮಂತ್ರವಾಗಿ ಬಳಸುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಶುಭಸುಂದರ ಎಂಬುವನು ತನ್ನ ಯುಗಾದಿ ದೇವಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ 25 ಮನೆಗಳ ಮತ್ತು 64 ಮನೆಗಳ ಮಾಯಾಚೌಕ ನೀಡಿದ್ದಾನೆ.

ಧರ್ಮಾನಂದನೆಂಬುವನು 64 ಮನೆಗಳ ಮಾಯಾಚೌಕ ರಚಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾಯಾಚೌಕಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದ ತಿಳಿದಿತ್ತು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾಯಾಚೌಕಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಾಯಂತ್ರ ಮತ್ತು ತಾಯಿತಗಳಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಿಸಿ ತೋಳಿಗೋ ಕುತ್ತಿಗೆ ಗೋ ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ.

ಆದರೆ ಒಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ಆರ್ಯಭಟ, ಬ್ರಹ್ಮಗುಪ್ತ, ಮಹಾವೀರಾ ಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ಭಾಸ್ತರಾಚಾರ್ಯರು ಈ ಮಾಯಾಚೌಕದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಆಧುನಿಕ ಹೆಸರಾಂತ ಭಾರತದ ಗಣಿತಜ್ಞ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಾನುಜನ್ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ದ್ದಾಗಿನಿಂದ ಮಾಯಾಚೌಕದ ಬಗ್ಗೆ ಕೃಷಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮೊದಲ ಎರಡು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಪುಸ್ತಕ ಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಯಾಚೌಕದ ರಚನೆ ಬಗ್ಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ 3×3 ದರ್ಜೆಯ ಮಾಯಾಚೌಕದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಮಾನುಜನ್ರವರಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಮೊದಲಾದವರು ಮಾಯಾಚೌಕದ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಅಡ್ಡಸಾಲು, ಕಂಬಸಾಲು, ಕರ್ಣಸಾಲ ಮೊತ್ತ ಸೊನ್ನೆ ಆಗಿರುವ ಶೂನ್ಯ ಮಾಯಾಚೌಕ ಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಬೀಜಗಣಿತದ ನಿತ್ಯ ಸಮತೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಬಹುದು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಪುಣೆಯ ಭಾರತೀಯ "ಸಂಖ್ಯಾಮಾಂತ್ರಿಕ"ರೆಂದೇ ಹೆಸರು ವಾಸಿಯಾದ ಡಿ. ಆರ್. ಕಪ್ರೇಕರ್ರವರೂ ಮಾಯಾಚೌಕದ ಬಗ್ಗೆ ಕೈ ಆಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

18 ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ಮಹಾರಾಜರಾಗಿದ್ದ ಮುಮ್ಮುಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ತಮ್ಮ 'ಚತುರಂಗ ಸಾರ ಸರ್ವಸ್ವ' ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಚದುರಂಗದ ಕುದುರೆ ನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆನೆ ನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ, ರಾಜನ ನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ 8×8 ಮತ್ತು 12×12 ರ ಶ್ರೇಣಿಯ ಚೌಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಂತೂ ಮಾಯಾಚೌಕವನ್ನು ಕೆಲವರು ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಿಹ್ನೆಯಾಗಿ ಮೂಡ ನಂಬಿಕೆ ಇರುವವರು ದೇಹಕ್ಕೆ ಭೂತ ಪ್ರೇತಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ರೋಗನಿವಾರಕ ಅಸ್ತ್ರವಾಗಿ, ಯಂತ್ರ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ಮತ್ತು ಮಾಯಾ ಮಾಟ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ, ಗಣಿತಜ್ಞರು ಸಂಖ್ಯಾಲೋಕದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಯುವ ಪೀಳಿಗೆ ಮನರಂಜನೆಗಾಗಿ ಮಾಯಾಚೌಕಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಜನರಿಗೂ ಮಾಯಾಚೌಕ ಒಂದು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾದ ವಿಷಯ ವಾಗಿದೆ.

ಮಾಯಾಚೌಕ ಎಂದರೇನು?

ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಚೌಕದಲ್ಲಿರುವ, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸಮಾನ ಚೌಕಗಳಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಾದ ಕ್ರಮದಿಂದ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುವ (ಕಡೇಪಕ್ಷ 9) ಅಡ್ಡಸಾಲು, ಕಂಬಸಾಲು ಮತ್ತು ಮೂಲೆಯಿಂದ ಮೂಲೆಗೆ (ಕರ್ಣಸಾಲು) ಇರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿದಾಗ ಯಾವಾಗಲೂ ಮೊತ್ತ ಸಮನಾಗಿದ್ದರೆ ಆ ಚೌಕವನ್ನು ಮಾಯಾಚೌಕ ಎನ್ನು ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

ಆಮೊತ್ತವನ್ನು ಮಾಯಾ ಮೊತ್ತ ಅಥವಾ ಮಾಯಾಸಂಖ್ಯೆ ಎನ್ನುತ್ತೆವೆ.

ಮಾಯಾಚೌಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಎಂಬುದನ್ನು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆ ಮೂಲಕ ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದೆ ಆದರೂ ಇದೊಂದು ಮಾಯಾಚೌಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪಕ್ಷಿನೋಟ.

ಹಲವರು ಮಾಯಾಚೌಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ಪುಸ್ತವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಡಾ॥ ಎಸ್. ಬಾಲಚಂದ್ರರಾವ್ "ಮಾಯಾಚೌಕಗಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯ " ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವನಾಥರಾವ್ "ಮಾಯಾಚೌಕಗಳ ಮಾಯಾ ಪ್ರಪಂಚ" ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳು.

8	1	6
3	5	7
4	9	2

ಮೇಲೆ ಬರೆದಿರುವ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಚೌಕದಲ್ಲಿ, ಸಣ್ಣ 9 ಚೌಕಗಳಿವೆ. ಅಡ್ಡಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 3 ಮನೆಗಳಿವೆ, ಕಂಬಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 3 ಮನೆಗಳಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು 3 ನೆಯ ಶ್ರೇಣಿ (ದರ್ಜೆ)ಯ ಮಾಯಾಚೌ ಅಂದರೆ (2n+1) ರೂಪದ ಬೆಸ ಸಂಖ್ಯೆ ಶ್ರೇಣಿ (ದರ್ಜೆ) ಮಾಯಾಚೌಕ. ಯಾವುದೇ ಅಡ್ಡಸಾಲಿನ, ಕಂಬಸಾಲಿನ, ಮೂಲೆಯಿಂದ ಮೂಲೆಗೆ (ಕರ್ಣಸಾಲು) ಇವುಗಳಲ್ಲಿನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೊತ್ತ 15, 1 ರಿಂದ 9 ರ ತನಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಒಂದೊದೇ ಸಲ ಬರೆದಿದೆ.

ಅಡ್ಡಸಾಲು
$$8+1+6=15$$
  $3+5+7=15$ $4+9+2=15$ ಕಂಬಸಾಲು $8+3+4=15$ $1+5+9=15$ $6+7+2=15$ ಮೂಲೆಯಿಂದ ಮೂಲೆಗೆ $4+5+6=15$ ಕರ್ಣಸಾಲು $8+5+2=15$

ಮಾಯಾಚೌಕದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಂಕಣಗಳಿರಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಸಂಖ್ಯೆ ಇದೇ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದಲಾದರೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸ ಬಹುದು. ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಮೊತ್ತವು ಲಭಿಸುವಂತೆ ಮಾಯಾಚೌಕ ರಚಿಸ ಬಹುದು ಮಾಯಾಚೌಕಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಅಂಕ ಗಣಿತ ಶ್ರೇಢಿಯಲ್ಲಿರು ಉದಾ: $1,2,3,4\ldots$ $5,10,15,20,4,7,10,13\ldots$ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಮೇಲೆ ಬರೆದಿರುವ ಮಾಯಾಚೌಕವನ್ನೇ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ 7 ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ.

	7	5 9	3		1 6	5 7	9		8	5 3	9	
)	2	]	2	9	4	]	4	3	8		2	7

4	9	2	
3	5	7	ſ
8	1	6	

2	9	4
7	5	3
6	1	8

6 1 8 8 3 4

4	3	8
9	5	1
2	7	6

2	7	6
9	5	1
4	3	8

 $6 \mid 7 \mid 2$

ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಟ್ಟು 8 ವಿವಿಧ ಮಾಯಾಚೌಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ.

ಅಡ್ಡಸಾಲಿನ ಮೊತ್ತ 15, ಕಂಬಸಾಲಿನ ಮೊತ್ತ 15, ಮೂಲೆಯಿಂದ ಮೂಲೆಗೆ (ಕರ್ಣಸಾಲು) ಮೊತ್ತ 15. ಒಂದರಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಒಂಬತ್ತರ ತನಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಒಂದೊಂದೇ ಸಲ ಬರೆದಿದೆ.

ಮಾಯಾಚೌಕವನ್ನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಒಂದರಿಂದಲೇ ಆರಂಭಿಸಿ ಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಈಗ ನೋಡಿ 0ಯಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ 8 ತನಕ ಕ್ರಮವಾಗಿ 9 ಸಂಖ್ಯೆಗಳಾನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಮಾಯಾಚೌಕರಚಿಸಿದೆ.

ಅಡ್ಡಸಾಲಿನ, ಕಂಬಸಾಲಿನ ಮೂಲೆಯಿಂದ ಮೂಲೆಗೆ (ಕರ್ಣಸಾಲು) ಮೊತ್ತ $12\ 12$ ಮಾಯಾ ಮೊತ್ತ ಅಥವಾ ಮಾಯಾಸಂಖ್ಯೆ ಇದೂ ಸಹ 2n+1 ರೂಪದ ಬೆಸ ಸಂಖ್ಯೆ ಶ್ರೇಣಿ (ದರ್ಜೆ) ಮಾಯಾಚೌಕ

7	0	5	5	6	1	5	0	7	7	2	3
2	4	6	0	4	8	6	4	2	0	4	8
3	8	1	7	2	3	1	8	3	5	6	1
7	3	2	5	1	6	7	5	0	5	7	0
0	8	4	0	8	4	2	6	4	6	2	4
5	1	6	7	3	2	3	1	8	1	3	8

ಇಲ್ಲೂ ಸಹ 8 ರೀತಿಯ ಮಾಯಾಚೌಕ ರಚಿಸಿದೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ರೀತಿಯಲಿ ರಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ

ಅಡ್ಡಸಾಲಿನಲ್ಲಿ
$$7+0+5=12$$
  $2+4+6=12$ $3+8+1=12$ ಕಂಬಸಾಲಿನಲ್ಲಿ $7+2+3=12$ $0+4+8=12$ $5+6+1=12$ ಮೂಲೆಯಿಂದ ಮೂಲೆಗೆ $3+4+5=12$ $7+4+1=12$

ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಮಾಯಾಚೌಕಗಳು

ನಿಯಮಿತ ಮಾಯಾಚೌಕಗಳು ∴ ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧ

- a) ಬೆಸಸಂಖ್ಯೆ ಶ್ರೇಣಿ (ದರ್ಜೆ) ಮಾಯಾಚೌಕಗಳು. ಇವು (2n+1) ರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆ $3,5,7,9\ldots$ ರ ಶ್ರೇಣಿ (ದರ್ಜೆ) ಯವು 2n+1 ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ n=1 ಆದಾಗ 3,n=2 ಆದಾಗ $5\ldots$ ಈ ರೀತಿ
- b) ಸಮ ಶಂಖ್ಯೆ ಶ್ರೇಣಿ (ದರ್ಜೆ) ಮಾಯಾಚೌಕಗಳು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡುವಿಧ.
  - 2(2n+1) ರೂಪದ ಮಾಯಾಚೌಕಗಳು. ಉದಾಹರಣೆ $6,10,14,18\ldots$ ನ ಶ್ರೇಣಿ (ದರ್ಜೆ)ಯ 4ರಿಂದ ಭಾಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ 2(2n+1) ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ n=1 ಆದಾಗ 6,n=2 ಆದಾಗ 10,n=3 ಆದಾಗ $14\ldots$ ಈ ರೀತಿ
  - 2) 4n ರೂಪದ ಮಾಯಾಚೌಕಗಳು. ಉದಾಹರಣೆ $4,8,12,16,20\ldots$ ರ ಶ್ರೇಣಿ (ದರ್ಜೆ)ಯವು 4 ರಿಂದ ಭಾಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾಯಾಸಂಖ್ಯೆಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಆಂಕ ಗಣಿತ ಶ್ರೇಢಿಯಲ್ಲಿರ ಬೇಕು. ಉದಾ: $1,\ 2,\ 3$ - $4,\ 5,\ 10,\ 15$ -20 ಇತ್ಯಾದಿ.

16	2	3	13
5	10	11	8
9	6	7	12
4	15	14	1

ಮೇಲೆ ಬರೆದಿರುವ ಮಾಯಾಚೌಕದಲ್ಲಿ 16 ಚೌಕಗಳಿವೆ. ಅಡ್ಡಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 4 ಮನೆಗಳಿವೆ. ಕಂಬಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 4 ಮನೆಗಳಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು 4 ನೆಯ ಶ್ರೇಣಿ (ದರ್ಜೆ) ಯ ಮಾಯಾಚೌಕ ಯಾವುದೇ ಅಡ್ಡಸಾಲಿನ, ಕಂಬಸಾಲಿನ, ಮೂಲೆಯಿಂದ ಮೂಲೆಗೆ (ಕರ್ಣಸಾಲು) ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೊತ್ತ 34 ಅಂದರೆ 34 ಮಾಯಾ ಮೊತ್ತ ಅಥವಾ ಮಾಯಾಸಂಖ್ಯೆ ಇದನ್ನು ಡ್ಯೂರರ್ ನ ಮಾಯಾಚೌಕ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ ಇದೊಂದು ವಿಶೇಷ ಮಾಯಾಚೌಕ

16	2	3	13
5	11	10	8
9	7	6	12
4	14	15	1

8	11	10	5
1	14	15	4
13	2	3	16
12	7	6	9

1	14	15	4
8	11	10	5
12	7	6	9
13	2	3	16

ı	10	0	۲	11
	10	8	5	11
	3	13	16	2
	15	1	4	14
	6	12	9	7

1	15	14	4
8	10	11	5
12	6	7	9
13	3	2	16

3	13	16	2
10	8	5	11
6	12	9	7
15	1	4	14

8	10	11	5
13	3	2	16
1	15	14	4
12	6	7	9

ನನ್ನ ಕುತೂಹಲಕ್ಕೆ 8 ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಯಾಚೌಕ ರಚಿಸಿದೆ. ಅಡ್ಡಸಾಲಿನ ಮೊತ್ತ 34, ಕಂಬಸಾಲಿನ ಮೊತ್ತ 34 ಮೂಲೆಯಿಂದ ಮೂಲೆಗೆ (ಕರ್ಣಸಾಲು) ಮೊತ್ತ 34, ಇದನ್ನು 1 ರಿಂದ ಆರಂಬಿಸಿ 16 ರ ತನಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದೇ ಸಲ ಬರೆದಿದೆ. ಅದೆಷ್ಟು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯ ಬಹುದೋಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ನಾಲ್ಕು ಮನೆಯ ಮಾಯಾಚೌಕಗಳು 8880 ಇವೆ ಇವುಗಳನ್ನು 7040 ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಬಹುದೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ. ಬಿ ಸೀತಾರಾಮ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶೂನ್ಯ ಮಾಯಾಚೌಕ

ಮಾಯಾಚೌಕದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಪೂರ್ಣ ಸಂಖ್ಯೆಗಳೇ ಇರಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಧನ ಮತ್ತು ಋಣ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದಿರ ಬಹುದು.

1	2	-3
-4	0	4
3	-2	-1

ಇದೊಂದು 3 ಶ್ರೇಣಿ(ದರ್ಜೆ)ಯ ಮಾಯಾಚೌಕ 0 ಯನ್ನು ಒಂದು ಬಾರಿ -1,1,-2,2,-3,3,-4,4 ಒಂದೊಂದು ಬಾರಿ ಬಂದಿವೆ.

ಅಡ್ಡಸಾಲು
$$1+2+(-3)=0$$
  $-4+0+4=0$ $3+(-2)+(-1)=0$ ಕಂಬಸಾಲು $1+(-4)+3=0$ $2+0+(-2)=0$ $-3+4+(-1)=0$

ಮೂಲೆಯಿಂದ ಮೂಲೆಗೆ
$$3+0+(-3)=0 \\ 1+0+(-1)=0$$

ಇಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಸಾಲು, ಕಂಬಸಾಲು, ಮೂಲೆಯಿಂದ ಮೂಲೆಗೆ (ಕರ್ಣಸಾಲ) ಗಳ ಮೊತ್ತ 0 ಮಾಯಾಚೌಕವನ್ನು ಕೇವಲ ಕೂಡುವುದರಿಂದಲ್ಲದೆ, ಗುಣಿಸುವುದರಿಂದಲೂ ಪಡೆಯಬಹುದು.

50	1	20
4	10	25
5	100	2

3 ಶ್ರೇಣಿ (ದರ್ಜೆ) ಯ ಮಾಯಾಚೌಕ.

ಅಡ್ಡಸಾಲು
$$50 \times 1 \times 20 = 1000$$
  $4 \times 10 \times 25 = 1000$ $5 \times 100 \times 2 = 1000$ $5 \times 100 \times 2 = 1000$ $1 \times 10 \times 100 = 1000$ $20 \times 25 \times 2 = 1000$ ಮೂಲೆಯಿಂದ ಮೂಲೆಗೆ (ಕರ್ಣಸಾಲು) $50 \times 10 \times 2 = 1000$ $5 \times 10 \times 20 = 1000$

ಇಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಸಾಲು, ಕಂಬಸಾಲು, ಮೂಲೆಯಿಂದ ಮೂಲೆಗೆ (ಕರ್ಣಸಾಲ) ಮೊತ್ತ 10000 ಈ ಮಾಯಾಚೌಕ ನೋಡಿ ಕೇವಲ ಅಡ್ಡಸಾಲ, ಕಂಬಸಾಲುಗಳಾನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗುಣಿಸಿದರೆ ಗುಣಲಬ್ದ ಒಂದೇ ಆದರೆ ಮೂಲೆಯಿಂದ ಮೂಲೆ (ಕರ್ಣಸಾಲು) ನ ಗುಣಲಬ್ದ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ

10	12	1
4	2	15
3	5	8

3 ಶ್ರೇಣಿ(ದರ್ಜೆ)ಯ ಮಾಯಾಚೌಕ ಗುಣಲಬ್ದ 120 ಆಲ್3ಡ್ ಮಸ್ನರ್ ರ

ಅಡ್ಡಸಾಲು
$$10 \times 12 \times 1 = 120$$

$$4 \times 2 \times 15 = 120$$
  $3 \times 5 \times 8 = 120$ ಕಂಬಸಾಲು $10 \times 4 \times 3 = 120$ $12 \times 2 \times 5 = 120$ $-1 \times 15 \times 8 = 120$

ಇದೊಂದು ಭಾಗಾಕಾರ ಮಾಯಾಚೌಕ

24	648	1296	12	9
324	81	6	18	27
162	3	36	432	8
48	72	216	16	4
144	108	1	2	54

4 ಶ್ರೇಣಿ (ದರ್ಜೆ) ಮಾಯಾಚೌಕ ಭಾಗಲಬ್ದ 36

$$1296 \times 24 \times 9 = 27,9936$$

 $648 \times 12 = 7776$
 $279936 \div 7776 = 36$

ಕೇವಲ 1 ರಿಂದ 5 ರ ತನಕ ಒಂದೊಂದನ್ನೂ 5 ಬಾರಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ.

4	5	1	2	3
5	1	2	3	4
1	2	3	4	5
2	3	4	5	1
3	4	5	1	2

5 ಶ್ರೆಣಿ (ದರ್ಜೆ) ಮಾಯಾಚೌಕ ಅಡ್ಡಸಾಲು, ಕಂಬಸಾಲು, ಮೂಲೆಯಿಂದ ಮೂಲೆಗೆ (ಕರ್ಣಸಾಲು) ಮೊತ್ತ 15

ವಿಶೇಷ ಮಾಯಾಚೌಕ

7	6	13	16
12	1	10	3
11	2	9	4
8	5	14	15

1 ರಿಂದ 16 ರ ತನಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಂದಾದ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಮಾಯಾಚೌಕ ಕಂಬಸಾಲಿನಲ್ಲಾ ಗಲೀ, ಅಡ್ಡಸಾಲಿನಲ್ಲಾಗಲೀ, ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಎರಡು ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೊತ್ತ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಅಡ್ಡ ಅಥವಾ ಕಂಬಸಾಲಿನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೊತ್ತ ಸಮವಿಲ್ಲ

ಅಡ್ಡಸಾಲು
$$7+6=13$$
  $13+16=29$ $6+13=19$ $12+1=13$ $10+3=13$ $1+10=11$ $11+2=13$ $9+4=13$ $2+9=11$ $8+5=13$ $14+15=29$ $5+4=19$

ಕಂಬಸಾಲು
$$7+12=19$$
  $11+8=19$ $6+1=7$ $2+5=7$ $13+10=23$ $9+14=23$ $16+3=19$ $4+15=19$

$1089\ { m c}$ ಮಗ್ಗಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಒಂದು ಮಾಯಾಚೌಕ

8712	1089	6534
3267	5445	7623
4356	9801	2178

ಇದೇ ಮಾಯಾಚೌಕದಿಂದ ಅನೇಕ ಮಾಯಾಚೌಕಗಳಾನ್ನು ರಚಿಸ ಬಹುದು ತಲೆಗೆಳಕು ಮಾಯಾಚೌಕ

96	11	89	68
88	69	91	16
61	86	18	99
19	98	66	81

4 ಶ್ರೇಣಿ (ದರ್ಜೆ) ಮಾಯಾಚೌಕ ಮೊತ್ತ 264

ಈ ಮಾಯಾಚೌಕವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಯ ಮುಂದೆ ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ಹಿಡಿದರೆ ಮೊತ್ತ ಒಂದೇ ಆಗುತ್ತದೆ ಮೊತ್ತ $19,\,998$

	8818	1111	8188	1881
	8181	1888	8811	1118
	1811	8118	1181	8888
ı	1188	8881	1818	8111

8 ಮಾಯಾಚೌಕ 1 ರಿಂದ 64 ಕ್ರಮಾಗತ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿವೆ ಮೊತ್ತ 260 ಇದನ್ನು 4 ಭಾಗಮಾಡಿದೆ $4\times 4=16$ ಮೊತ್ತ 130 2×2 ಮನೆಗಳ 16 ಸಮಭಾಗಗಳಿವೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೊತ್ತ 130

1	8	61	60	48	41	20	21	
62	59	2	7	19	22	47	42	
52	53	16	9	29	28	33	40	
15	10	51	54	34	39	30	27	
32	25	36	37	49	56	13	12	
35	38	31	26	14	11	50	55	
45	44	17	24	4	5	64	57	
18	23	46	43	63	58	3	6	

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಜನ್ಮ ಶತಾಬ್ದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಡಿ.ಆರ್ ಕಪ್ರೇಕರ್ ಅವರು ರಚಿಸಿದ 4 ನೇ ದರ್ಜೆಯ ಮಾಯಾಚೌಕ 2-10-1969 ಗಾಂಧಿಯವರ ಜನ್ಮಶತಾಬ್ದಿ

02	10	19	69
64	24	12	00
16	01	63	20
18	65	06	11

ಮೊತ್ತ 100

ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಚಿಸಿದ 4×4 ಶ್ರೇಣಿ (ದರ್ಜೆ) ಮಾಯಾಚೌಕ ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರ ಜನ್ನದಿನ 22-12-1887

22	12	18	87
39	85	9	6
76	41	4	18
2	1	108	28

 7×7 ಶ್ರಣಿ (ದರ್ಜೆಯ) ಒಂದು **ವಿಶೇಷ ಮಾಯಾಚೌಕ**

ದೊಡ್ಡ ಅಡ್ಡಸಾಲು, ಕಂಬಸಾಲು, ಕರ್ಣಸಾಲುಗಳ ಮೊತ್ತ 175 ಒಳಗಿರುವ ಚಿಕ್ಕಚೌಕ ಮೊತ್ತ 125 ಅತ್ಯಂತ ಒಳಗಿರುವ ಅತಿ ಚಿಕ್ಕಚೌಕ ಮೊತ್ತ 75

16	33	18	31	20	29	28
39	7	42	9	40	27	11
12	46	2	47	26	4	38
37	5	49	25	1	45	13
14	44	24	3	48	6	36
35	23	8	41	10	43	15
22	17	32	19	30	21	34

8712 1089 6534 $3267 \quad 5445 \quad 7623$ 4356 9801 2178

$1089\ { m c}$ ಮಗ್ಗಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ರಚಿಸಿದ ಮಾಯಾಚೌಕ

ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಏಕಸ್ಥಾನ ಅಥವಾ ದಶಸ್ಥಾನದ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ರಚಿಸಿದ ಮಾಯಾಚೌಕ.

2	9	4
7	5	3
6	1	8

U	-1	
5	0	7
ದ	ಶಕಸಾ	್ಥನದ

87	10	65
32	54	76
43	98	21

ಏಕಸ್ಥಾನದ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ

ದಶಕಸ್ಥಾನದ ಸಾವಿರ ಮತ್ತು ನೂರರ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಸ್ಥಾನದ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ

871	108	653
326	544	762
435	980	217

812	189	634
367	545	723
456	901	278

ಸಾವಿರ ನೂರು ದಶಕ ಸ್ಥಾನದ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ

ಸಾವಿರ ದಶಕ ಏಕಸ್ಥಾನದ ಸಂಖ್ಯೆಮಿತಿ

ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಹಿಂದು ಮುಂದು ಮಾಡಿ ಜೋಡಿಸಿದರೂ ಸಹ ಮಾಯಾವರ್ಗ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ.

21	98	43
76	54	32
65	10	87

178	801	356
623	445	267
534	089	712

ಮಾಯಾಚೌಕಗಳ ರಚನೆ

ಮಾಯಾಚೌಕಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೇ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಂಕಣಗಳಿರ ಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ, ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಸಂಖ್ಯೆ ಯಾವುದು ಬೇಕಾದರೂ ಆಗಬಹುದು.

ಸಂಖ್ಯೆ $1, 2, 3, \ldots, n^2$ ವರೆಗಿನ ಧನಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಾನುಸಾರವಾಗಿ ವಿವಿಧ ಶ್ರೇಣಿ (ದರ್ಜೆ)ಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಯಾಚೌಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದಾಗ ಅವುಗಳ ಮಾಯಾ ಮೊತ್ತ $s=\frac{n=n+1}{2}$ ಆಗಿದ್ದರೆ ಅದು ನಿಯಮಿತ ಮಾಯಾಚೌಕ

4	9	2
3	5	7
8	1	6

ಮೇಲೆ ಬರೆದಿರುವ ಮಾಯಾಚೌಕ 3×3 ಶ್ರೇಣಿ (ದರ್ಜೆ) ಯದು $1,2,3\ldots 9$ ಇದೊಂದು ಸಮಾಂತರ ಶ್ರೇಢಿ a=1, d=1, ಮತ್ತು n=9 ಅದ್ದರಿಂದ ಸಮಾಂತರ ಶ್ರೇಢಿಯ ಮೊತ್ತ

$$s_3 = \frac{n(n+1)}{2} = \frac{9(9+1)}{2} = \frac{9 \times 10}{2} = 45$$

ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾಯಾಸಂಖ್ಯೆ ಅಥವಾ ಮೊತ್ತ $=\frac{s_3}{N}=\frac{45}{3}=15$ ಮಾಯಾಚೌಕದ ಮಧ್ಯದ ಸಂಖ್ಯೆ $=\frac{s}{3}=\frac{15}{3}=5$ ಅಡ್ಡಸಾಲು ಅಥವಾ ಕಂಬ ಸಾಲಿನ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹೀಗೂ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬಹುದು.

$$s = \frac{n}{2}[n^2 + 2D - 1]$$

$$s = \frac{3}{2}[3^2 + 2(1) - 1]$$

$$= \frac{3}{2}[9 + 2 - 1]$$

$$= \frac{3}{2} \times 10$$

$$= 15$$

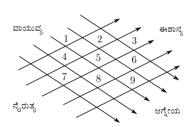
ಮಾಯಾಚೌಕದ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಸೃಂಖ್ಯೆ

$$D=rac{S}{n}-\left(rac{n^2-1}{2}
ight)$$
  $D=$ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಸಂಖ್ಯೆ
$$=rac{15}{3}-\left(rac{3^2-1}{2}
ight) \ s=$$
 ಅಡ್ಡ ಅಥವಾ ಕಂಬಸಾಲಿನ ಮೊತ್ತ
$$n=$$
 ಅಡ್ಡ ಅಥವಾ ಕಂಬ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿರುವ
$$=rac{15}{3}-\left(rac{9-1}{2}
ight) \qquad \qquad$$
 ಅಂಕಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
$$=rac{15}{3}-rac{8}{2}$$

$$=5-4$$

ಒಂಬತ್ತು ಅಂಕಣಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಮಾಯಾಚೌಕದ ರಚನೆ ಆರಂಭಿಕ ಸಂಖ್ಯೆ ಒಂದು ಆದರೆ.

 $I \ 1$ ರಿಂದ 9 ರ ವರೆಗಿನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಹೀಗೆ ಬರೆದು

1	2	3
4	5	6
7	8	9

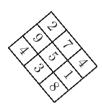
ಈ ರೀತಿ ನೈರುತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿಗೂ, ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿಗೂ ಸರಳ ರೇಖೆಗಳನ್ನು ಎಳೆಯಿರಿ.

ಮೇಲುಗಡೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ 2,5,8 ನ್ನು ಒಂದರ ಕೆಳಗೊಂದು ಬರೆಯಿರಿ ಎರಡನೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿರುವ 4,5,6 ನ್ನು ಒಂದರ ಪಕ್ಷ ಮತ್ತೊಂದು ಬರೆಯಿರಿ

4 ಮತ್ತು 2 ರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ 9

8 ಮತ್ತು 6 ರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ 1

2 ಮತ್ತು 6 ರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ 7 4 ಮತ್ತು 8 ರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ 3 ಹಾಕಿ ಈಗ ನಮ್ಮ ಮಾಯಾಚೌಕ ಒಂದೇ ಬಂದಿತು.

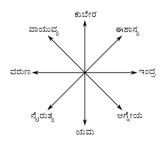

ಪ್ರತಿ ಅಡ್ಡಸಾಲಿನ, ಕಂಬಸಾಲಿನ, ಮೂಲೆಯಿಂದ ಮೂಲೆಗೆ ಮೊತ್ತ 15ಇದೇ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ 25 ಅಂಕಣಗಳ ಮಾಯಾಚೌಕವನ್ನು ರಚಿಸ ಬಹುದು.

II ಇದೇ 9 ಅಂಕಣದ, 1 ರಿಂದ 9 ತನಕ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಮಾಯಾಚೌಕವನ್ನು ರಚಿಸಲು ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನವರು ಒಂದು ಶ್ಲೋಕದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸೂತ್ರ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

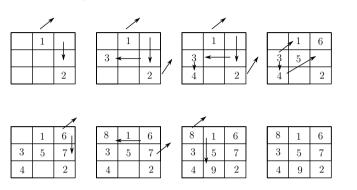
ಆಶ್ಲೋಕವೇ

ಇಂದ್ರೋವಾಯುರ್ ಯಮಶ್ಚೈವ ನೈಋತ್ಯೋ ಮಧ್ಯಮ ಸ್ಥಿತಃ ಈಶಾನಶ್ಚ ಕುಬೇರಶ್ವ ಅಗ್ನಿರ್ ವರುಣ ಏವಚ॥

ಶ್ಲೋಕದಂತೆ ಇಂದ್ರ 1, ವಾಯುವ್ಯ 2, ಯಮ 3, ನೈರುತ್ಯ 4, ಮಧ್ಯಮ 5, ಈಶಾನ್ಯ 6, ಕುಬೇರ 7 ಅಗ್ನಿ(ಆಗ್ನೇಯ) 8 ವರುಣ 9 ಆದರೆ ಇದು ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ.

111~ ಇದು ಬೆಸಸಂಖ್ಯೆ 3×3 ಶ್ರೇಣಿ (ದರ್ಜೆ) ಮಾಯಾಚೌಕ ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ರಚನೆಗೆ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಬೆಸಸಂಖ್ಯೆ ಕ್ರಮವರ್ಗದ ಮಾಯಾಚೌಕ

ರಚನೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಧಾನ ಹೀಗಿದೆ.

ಇದು 3×3 ಶ್ರೇಣಿ (ದರ್ಜೆ) ಮಾಯಾಚೌಕ 1 ರಿಂದ 9 ರವರೆಗಿನ ಕ್ರಮಾಗತ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಅಂಕಗಣಿತ ಶ್ರೇಢಿಯಲ್ಲಿದೆ.

- 1) 3×3 ಚೌಕ (ಚಚ್ಚೌಕ) ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ
- 2) ಮೇಲಿನ ಅಡ್ಡಸಾಲಿನ ಮಧ್ಯದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು (1) ಬರೆಯಿರಿ
- 3) ಬಲಗಡೆಗೆ ಓರೆಯಾಗಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಚಲಿಸಿ
- 4) ಮೇಲೆ ಮನೆಯಿಲ್ಲ ಕಂಬಸಾಲಿನ ಕೆಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಒಂದು 2 (ಎರಡು) ನ್ನು ತುಂಬಿ
- 5) ಬಲಕ್ಕೆ ಓರೆಯಾಗಿ ಚಲಿಸಿ, ಮನೆಯಿಲ್ಲ ಎಡಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಸಾಲಿನ ಕೊನೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ 3 ನ್ನು ತುಂಬಿ
- 6) ಬಲಕ್ಕೆ ಓರೆಯಾಗಿ ವಲಿಸಿದರೆ ಖಾಲಿಯಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ಲಂಬಸಾಲಿನ ಕೆಳಗಡೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ 4 (ನಾಲ್ಕು) ನ್ನು ತುಂಬಿ. ಕರ್ಣಸಾಲಿನ ಮೇಲುಗಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ 5, 6 ಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ.
- 7) ಬಲಕ್ಕೆ ಓರೆಯಾಗಿ ಚಲಿಸಿ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಅಂಕಣವಿಲ್ಲ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಂದರೆ ಲಂಬ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 7 ನ್ನು ತುಂಬಿ
- 8) ಬಲಕ್ಕೆ ಓರೆಯಾಗಿ ಚಲಿಸಿ ಅಂಕಣವಿಲ್ಲ. ಎಡಗಡೆಗೆ ಅಡ್ಡಸಾಲಿನ ಕೊನೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ 8 ತುಂಬಿ.

- 9) ಬಲಕ್ಕೆ ಓರೆಯಾಗಿ ಚಲಿಸಿ ಮೇಲೆ ಅಂಕಣಗಳಿಲ್ಲ ಲಂಬ ಸಾಲಿನ ಕೆಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ $9\,{
  m Mpc}$ ತುಂಬಿ.
- 10) ಈಗ ನಮ್ಮ ಮಾಯಾಚೌಕ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಬೆಸ ಸಂಖ್ಯೆ ಶ್ರೇಣಿಯ (ದರ್ಜೆ) ಮಾಯಾಚೌಕ ರಚನೆಗೂ ಬಳಸಬಹುದು.

ಅಧ್ಯಾಯ ೭

ಡ್ಯೂರರ ಮಾಯಾಚೌಕದ ವಿಶೇಷತೆ

16	3	2	13
5	10	11	8
9	6	7	12
4	15	14	1

ಮೇಲೆ ಬರೆದಿರುವ 16 ಮನೆಯ ಒಂದು ಮಾಯಾಚೌಕವನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು ಯಾರೆಂದು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಇದು ಮೊದಲು ಕಂಡು ಬಂದದ್ದು ಸಮಾಧಿಯೊಂದರ ಸ್ಮಾರಕ ಶಿಲೆಯ ಮೇಲೆ ಡ್ಯೂರರ್ ಎಂಬುವನು 1514 ರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಬರೆದನೆಂದು ಊಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮಾಯಾಚೌಕ ಅಂದಿನಿಂದ ಆತನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ.

ಈ ಮಾಯಾಚೌಕದ ವಿಶೇಷತೆ ಎಂದರೆ.

1) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಡ್ಡಸಾಲಿನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೊತ್ತ 34

$$16 + 3 + 2 + 13 = 34$$

$$5 + 10 + 11 + 8 = 34$$

 $9 + 6 + 7 + 12 = 34$

$$4 + 15 + 14 = 1 = 34$$

2) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಂಬಸಾಲಿನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೊತ್ತ 34

$$16 + 5 + 9 + 4 = 34$$

$$3 + 10 + 6 + 15 = 34$$

2 ಗಣಿತ ವೈವಿಧ್ಯ

$$2 + 11 + 7 + 14 = 34$$
$$13 + 8 + 12 + 1 = 34$$

3) ಎಡಭಾಗದಿಂದ ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಕರ್ಣ ಸಖ್ಯೆಗಳ ಮೊತ್ತ 34

$$16 + 10 + 7 + 1 = 34$$

4) ಬಲಭಾಗದಿಂದ ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೊತ್ತ 34

$$13 + 11 + 6 + 4 = 34$$

5) ಎಡಭಾಗದಿಂದ ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೊತ್ತ 34

$$4+6+11+13=34$$

6) ಬಲಭಾಗದಿಂದ, ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೊತ್ತ 34

$$1 + 7 + 10 + 16 = 34$$

7) ಮಾಯಾಚೌಕದ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೊತ್ತ 34

$$16 + 4 + 1 + 13 = 34$$

8) 16 ಮನೆಗಳಿರುವ ಈ ಚೌಕದಲ್ಲಿ 4 ಮನೆಗಳುಳ್ಳ 4 ಚೌಕಗಳಿವೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು 4 ಮನೆಗಳ ಒಂದೊಂದು ಚೌಕವೂ 34 ಕ್ಕೆ ಸಮ

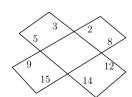
$$16 + 3 + 5 + 10 = 34$$

$$2 + 13 + 11 + 8 = 34$$

$$9 + 6 + 4 + 15 = 34$$

$$7 + 12 + 14 + 1 = 34$$

9) ಡ್ಯೂರರನ ಮಾಯಾಚೌಕ ಸಮಮಿತಿಗೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಉದಾಹರಣೆ

$$3+5+14+12=34$$

 $2+8+15+9=34$

10) ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಮೇಲೆ ಬರೆದಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ವರ್ಗಗಳ ಮೊತ್ತವೂ ಸಮ

$$3^2 + 5^2 + 14^2 + 12^2 = 374$$

 $2^2 + 8^2 + 15^2 + 9^2 = 374$

11) ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶೇಷ ಮೇಲೆ ಬರೆದಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಘನಗಳ ಮೊತ್ತವೂ ಸಮ

$$3^3 + 5^3 + 14^3 + 12^3 = 4624$$

 $2^3 + 8^3 + 15^3 + 9^3 = 4624$

12) ಮಾಯಾಚೌಕದ ಮೇಲಿನೆರಡು ಅಡ್ಡಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ವರ್ಗಗಳ ಮೊತ್ತವು ಕೆಳಗಿನ ಎರಡು ಅಡ್ಡಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ವರ್ಗಗಳ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಸಮ.

$$16^{2} + 3^{2} + 2^{2} + 13^{2} + 5^{2} + 10^{2} + 11^{2} + 8^{2} = 748$$
$$9^{2} + 6^{2} + 7^{2} + 12^{2} + 4^{2} + 15^{2} + 14^{2} + 1^{2} = 748$$

13) ಮಾಯಾಚೌಕದ ಮೊದಲಿನ ಎರಡು ಕಂಬ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ವರ್ಗಗಳ ಮೊತ್ತವು ಕೊನೆಯ ಎರಡು ಕಂಬ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ವರ್ಗಗಳ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಸಮ.

$$16^{2} + 5^{2} + 9^{2} + 4^{2} + 3^{2} + 10^{2} + 6^{2} + 15^{2} = 748$$
$$2^{2} + 11^{2} + 7^{2} + 14^{2} + 13^{2} + 6^{2} + 12^{2} + 1^{2} = 748$$

14) ಮಾಯಾಚೌಕದ ಒಂದು ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ (ಪರ್ಯಾಯ) ಅಡ್ಡಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ವರ್ಗಗಳ ಮೊತ್ತವು, ಎರಡು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆಯ (ಪರ್ಯಾಯ) ಅಡ್ಡಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ವರ್ಗಗಳ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಸಮ.

$$16^{2} + 3^{2} + 2^{2} + 13^{2} + 9^{2} + 6^{2} + 7^{2} + 12^{2} = 748$$
$$5^{2} + 10^{2} + 11^{2} + 8^{2} + 4^{2} + 15^{2} + 14^{2} + 1^{2} = 748$$

15) ಮಾಯಾಚೌಕದ ಒಂದು ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ (ಪರ್ಯಾಯ) ಕಂಬ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ವರ್ಗಗಳ ಮೊತ್ತವು ಎರಡು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆಯ (ಪರ್ಯಾಯ) ಕಂಬ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ವರ್ಗಗಳ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಸಮ.

$$16^{2} + 5^{2} + 9^{2} + 4^{2} + 2^{2} + 11^{2} + 7^{2} + 14^{2} = 748$$
$$3^{2} + 10^{2} + 6^{2} + 15^{2} + 13^{2} + 8^{2} + 12^{2} + 1^{2} = 748$$

16) ಈ ಮಾಯಾಚೌಕದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ರೇಖೆಯ ಎಡಬಲಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಸಮ ಪಾರ್ಶ್ವತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೊತ್ತ 17 ಕ್ಕೆ ಸಮ.

$$16+1=17$$
, $13+4=17$, $10+7=17$, $6+11=17$
 $2+15=17$, $3+14=17$.

17) ಈ ಮಾಯಾಚೌಕದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ 4 ಮನೆಗಳ ಮೊತ್ತವೂ 34

$$10 + 11 + 6 + 7 = 34$$

18) ಈ ಮಾಯಾಚೌಕದ 4 ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೊತ್ತವೂ 34

$$16 + 13 + 4 + 1 = 34$$

ಡ್ಯೂರರನ ಮಾಯಾಚೌಕದ 4 ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅದಲು ಬದಲು ಮಾಡಿದರೂ ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ. ಅಡ್ಡಸಾಲು, ಕರ್ಣಗಳ ಮೊತ್ತ ಮಧ್ಯದ ಎರಡು ಕಂಬಸಾಲುಗಳ ಮೊತ್ತ 34 ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

13)	3	2	16)
5	10	11	8
9	6	7	12
1	15	14	4

ಅಡ್ಡಸಾಲು
$$13+3+2+16=34$$
  $5+10+11+8=34$ $9+6+7+12=34$

$$1+15+14+4=34$$
 ಕಂಬಸಾಲು $13+10+7+4=34$ $1+6+11+16=34$

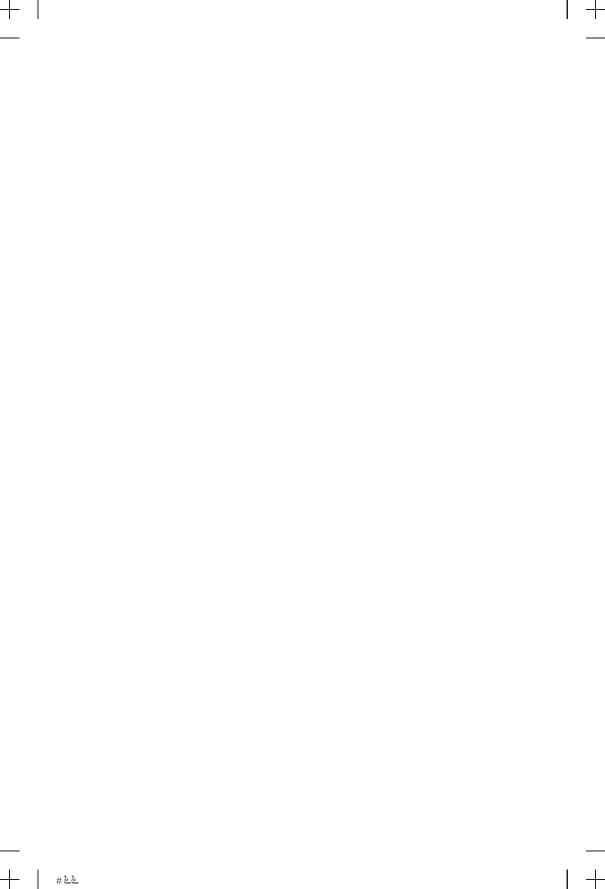
ಚೌಕದ 4 ಮೂಲೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೊತ್ತವೂ 34

$$13 + 16 + 1 + 4 = 34$$

ಮೂಲೆಮೂಲೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೊತ್ತವೂ ಸಮ 13+4=17, 16+1=17 ಡ್ಯೂರರನ ಮಾಯಾ ಚೌಕದಲ್ಲಿರುವ ಎರಡು ಮತ್ತು ಮೂರನೇ ಕಂಬ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಅದಲು ಬದಲು ಮಾಡಿದರೂ ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಅಡ್ಡಸಾಲು, ಕಂಬಸಾಲು ಮತ್ತು ಕರ್ಣಗಳ ಮೊತ್ತ 34 ಕ್ಕೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

16	2	3	13
5	11	10	8
9	7	6	12
4	14	15	1

ಅಡ್ಡಸಾಲು
$$16+2+3+13=34$$

$$5+11+10+8=34$$

$$9+7+6+12=34$$

$$4+14+15+1=34$$

$$16+5+9+4=34$$

$$2+11+7+14=34$$

$$3+10+6+15=34$$

$$13+8+12+1=34$$

$$4+7+10+13=34$$

$$16+11+6+1=34$$

ಅಧ್ಯಾಯ ೮

ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ (ಹಾಸ್ಯನಾಟಕ)

ಇದೊಂದು ಗಣಿತ ಮಾಸ್ತರು ಕಂಡ ಕನಸು. ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ಘಟನೆಗಳೆಲ್ಲಾ, ಸನ್ನಿವೇಶಗಳೆಲ್ಲಾ ಕೇವಲ ಕಾಲ್ಪನಿಕ. ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪಾತ್ರಗಳು ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ.

$a_0 = 1$

ರೈಲ್ವೆಸ್ಟೇಷನ್ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆಯ ಸಿಗ್ನಲ್ ಲೈಟಿನ ಹತ್ತಿರ ಗಣಿತದ ಮಾಸ್ತರು ತಮ್ಮಲೂನಾದಲ್ಲಿ ಕಂಪು ಸಿಗ್ನಲ್ ಲೈಟಿದ್ದರೂ ಗಮನಿಸದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಕಾರು, ಲಾರಿ, ಸ್ಕೂಟರ್ಗಳ ಸದ್ದುಗಳು.

ಪೋಲೀಸ್ ರವರಿಂದ ಶಿಲ್ಲಿಸದ್ದು..... ಎರಡು ಮೂರುಸಲ..... ಜೊತೆಗೆ ಚಪ್ಪಾಳೆ ಗಣಿತದ ಮಾಸ್ತರು ಗಾಬರಿಯಿಂದ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ.

ಗಣಿತದ ಮಾಸ್ತರು ನಿದ್ದೆಯಿಂದ ಎದ್ದಂತೆ, ಏನಪ್ಪಾ ? ಯಾಕಪ್ಪಾ? ಕೂಗಿದೆ ಏನುಸಮಾಚಾರ

ಪೋಲೀಸ್:- ಬನ್ನಿ ಬನ್ನಿ..... ಈ ಕಡೆ ಬನ್ನಿ..... ಏನು ತಾತ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಕೆಂಪು ಲೈಟಿದೆ. ಕನ್ನಡಕ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೂ ಅದನ್ನು ನೋಡದೆ ಹೋಗ್ತಾನೇ ಇದ್ದೀರಿ.

ಗ.ಮಾಸ್ತರ:– ಏನೋ ಯೋಚನೆ ಮಾಡ್ತಾ ಹೋಗ್ತಾಯಿದ್ದೆ.

ಪೋಲೀಸ್:- ಇಷ್ಟು ವಾಹನಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತಿರುವ ಈ ರಸ್ತೇಲಿ ಏನೋ ಯೋಚನೆ ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ಹೋಗೋದೇ. ತಾವು ಹಿರಿಯರು ತಮಗೆ ಯುವಕನಾದ ನಾನು ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳೋದು ಸರಿಯೇ? ತಾವು ಯಾವ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ರಿ?

ಗ.ಮಾಸ್ತರ:- ನಾನು ನಿವೃತ್ತ ಶಿಕ್ಷಕ.

ಪೋಲೀಸ್:– ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನು ತಾವು ಬೋಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಿರಿ?

ಗ.ಮಾಸ್ತರು:– ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಗಣಿತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಪೋಲೀಸ್:- ನನಗೂ ಗಣಿತ ಕಂಡರೆ ತುಂಬ ಇಷ್ಟ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ ಯಲ್ಲಿ 90 ನಂಬರ್ ಮೇಲೆ ಬಂದಿತ್ತು. ತಾವು ಗುರುಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿರುವವರು ತಾವೇ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಅಲ್ಲಾ..... ರೆಡ್ ಇದ್ದರೂ ಬಂದೇ ಬಿಟ್ರಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಬಲಗಡೆಯಿಂದ ವಾಹನ ಬಂದು ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆದಿದ್ರೆ ಅಪಘಾತ ಆಗ್ತಾ ಇತ್ತಲ್ಲ!

ಗ.ಮಾಸ್ತರ:– ವಯಸ್ಸಾದ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಯೋಚನೆ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತೆ ಏನೋ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಹೀಗಾಗುತ್ತೆ ಏನು ಮಾಡೋದು?

ಪೋಲೀಸ್:- ತಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ನಮ್ಮ ತಾತನ್ನ ನೋಡಿದಂತಾಗುತ್ತೆ. ಆದರೆ ಕರ್ತವ್ಯ ಮಾಡುವಾಗ ಹಿರಿಯರು, ಕಿರಿಯರು ಅವೆಲ್ಲಾ ನೋಡಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಶಾಲೇಲಿ ಇದನ್ನೇ ಹೇಳ್ತಾಯಿದ್ರು. ತಾವು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಈ ಕೇಸನ್ನು ದಾಖಲು ಮಾಡಬೇಕು ಸ್ಪೇಷನ್ ಗೆ ಬರಲೇ ಬೇಕು ಬನ್ನಿ ತಾತ ಹೋಗೋಣ.

ಗ.ಮಾಸ್ತರು:– ಕಾನೂನಿಗೆ ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ತಲೆ ಬಗ್ಗಿಸಲೇಬೇಕು. ತಪ್ಪಾಗಿದೆ ನಿಜ ಸ್ಟೇಷನ್*ಗೆ ಬಂದು ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನಿಜಾಂಶ ಹೇಳ್ತೀ*ನಿ ಬನ್ನಿ ಹೋಗೋಣ ಅದಕ್ಕೇನಂತೆ.

ಪೋಲೀಸ್:- ನಿಮ್ಮ ಗಾಡಿಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳ ಬಹುದಾ? ಡಬಲ್ ರೈಡ್ ಮಾಡ್ತಿರಾ? ಅಭ್ಯಾಸವಿದ್ಯಾ?

ಗ.ಮಾಸ್ತರ:– ಪ್ರತಿದಿನವೂ ನನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗಳನ್ನ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗೋ ಅಭ್ಯಾಸವಿದೆ. ಬನ್ನಿ ಕೂತ್ಕೊಳ್ಳಿ.

ಪೋಲೀಸ್:- ಸರಿ ಹಾಗಾದರೆ ನಡೀರಿ. ಇನ್ನೇನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡೊಲ್ಲಾತಾನೆ?

ಗ.ಮಾಸ್ತರು:– ನೀವು ಹಿಂದುಗಡೆ ಕೂತಾಗ ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋದು ಉಂಟೆ! ಸಧ್ಯಕ್ಕೆ ಈಗ ಮಾಡಿರುವುದೇ ಸಾಕು.

ಪೋಲೀಸ್:– ನಡೀರಿ ಹೊತ್ತಾಯ್ತು. ಇನ್ ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಇರುವಾಗಲೇ ಹೋಗಬೇಕು ಅವರಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ..... ನೀವು ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಕಾಯ್ತಾ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತೆ.

$a_0 = 2$

ಗಣಿತ ಮಾಸ್ತರ್ ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸ್ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಪೋಲೀಸ್:– ಬನ್ನಿತಾತ...... ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬನ್ನಿ ಮೆಟ್ಟಲಿದೆ ಮುಗ್ಗರಿಸಬೇಡಿ.

ಗ.ಮಾಸ್ತರ:– ವಯಸ್ಸಾಗಿದೆ ಅಪ್ಪಾ..... ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಿಧಾನವಾಗಿಯೇ ಬರ್ರೀನಿ.

ಸ್ಟೇಷನ್ನಿನ ಇನ್ ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ.

ಪೋಲೀಸ್:- ಇನ್ ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ರನ್ನು ಕುರಿತು ನಮಸ್ಕಾರ ಸಾರ್..... ವಯಸ್ಸಾದ ಈ ಹಿರಿಯರು ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ ಗೋಗ್ತಾ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗ್ನಲ್ ಲೈಟ್ ಹತ್ತಿರ, ರೆಡ್ ಲೈಟ್ ಇದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ತಮ್ಮಲೂನಾದಲ್ಲಿ ಹೋಗ್ತಾನೇ ಇದ್ರು. ಕೇಸ್ ದಾಖಲು ಮಾಡಲು ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಕರೆತಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್: — ಹಿರಿಯರಾದ್ರೇನು? ಕರಿಯರಾದ್ರೇನು? ತಪ್ಪುತಪ್ಪೇ ಕಾನೂನಿನ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ. ಎಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವಿವರ ಕೊಡಿ...... ಹೆಸರು...... ವಿಳಾಸ...... ನಿಮ್ಮ ವಾಹನದ ನಂಬರ್ – FIR ದಾಖಲು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ತಾವು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಇದೇ ತಿಂಗಳು 15 ನೆಯ ತಾರೀಖು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 11 ಗಂಟೆಗೆ ಬರಬೇಕು.

ಗ.ಮಾಸ್ತರ:– ನಾನು ಏಕೆ ಕೆಂಪುಲೈಟಿದ್ದರೂ ಏಕೆ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಕಾರಣ ಕೇಳಲೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲಪ್ಪ. ಇನ್ ಸ್ಟೆಕ್ಟರ್:
– ಆಕಾರಣ ಏನಿದ್ರೂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮುಂದೆ ಬೇಕಾದರೆ ಲಾಯರ್ ಮೂಲಕ ಹೇಳಿ. ಇಲ್ಲಿ ನೀವು ನಮಗೆ ಏನೂ ಹೇಳ ಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸವಿದೆ. ಇವತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೂ ಇದೆ. ಇಲ್ಲೊಂದು ಸಹಿ ಹಾಕಿ.

ಗ.ಮಾಸ್ತರು:– ಗಾಬರಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕನ್ನಡಕ ಎಲ್ಲಿಟ್ಟೆ?..... ಜೇಬುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಅಯ್ಯೋ..... ಇಲ್ಲೇ ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀನಿ ಏನು ಮರುವೋ! ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಬನ್ನಿ ಅಂದರಲ್ಲ ಯಾವ ಕೋರ್ಟಿಗೆ? ಆ ಕೋರ್ಟ್ ಎಲ್ಲಿದೆ?

ಇನ್ ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್: ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪೋಲೀಸ್ ಕಾನ್ ಸ್ಟೇಬಲ್ ಅನ್ನು ಕೇಳಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಲೊಳ್ಳೋರಂತೆ.

ಗ.ಮಾಸ್ತರ:– ಗಾಡೀನಾ ಈಗ ನಾನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗ ಬಹುದು ತಾನೆ?

ಇನ್ ಸ್ಟೆಕ್ಟರ್:- ಸ್ಟೇಷನ್ ಹಿಂದುಗಡೆ ಇಡಿ, ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜುಲ್ಮಾನೆ ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಬಂದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗೋರಂತೆ.

ಗ.ಮಾಸ್ತರ:– ಲಾಕ್ ಮಾಡಬಹುದು ತಾನೆ?

ಇನ್ ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್: – ಮಾಡಬಹುದು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಇಡುತ್ತಾ ಇದೀರಿ. ನೆರಳಲ್ಲಿ ಇಡಿ

ಗ.ಮಾಸ್ತರು:– ತಾವು ಜ್ಞಾಪಿಸಿದ್ದು ಒಳ್ಳೇದೇ ಆಯಿತು.

ದೃಶ್ಯ – 3

ನಾಯಾಲಯದ ಸಭಾಂಗಣ, ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ನಾಯಾಧೀಶರು ನ್ಯಾಯಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಿಗಳು ನಿಲ್ಲುವ ಕಟಕಟೆಯಲ್ಲಿ ಗಣಿತ ಮಾಸ್ತರು ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಕಟಕಟೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧದ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲು ಸರ್ಕಾರೀ ವಕೀಲರು ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಗಣಿತ ಮಾಸ್ತರರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಈಗ ಪವಿತ್ರವಾದ ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವ ಅನೇಕ ವಕೀಲರು ತಮ್ಮ ಗಣಿತ ಮಾಸ್ತರನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಕಟಕಟೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಕಾರಣ ತಿಳಿಯಲು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಬೆಂಜ್ ಗುಮಾಸ್ತ:– ಯುವರ್ ಆನರ್ ಇವರೇ ಗಣಿತ ಮಾಸ್ತರು ವೈ.ಎಸ್. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ನಿವೃತ್ತ ಶಿಕ್ಷಕರು ಈಗ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲೇ ವಾಸ. ದಿನಾಂಕ 15-7-2013 ರಂದು ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗ್ನಲ್ ಲೈಟ್ ಕೆಂಪುದೀಪ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಿಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಲೂನಾದಲ್ಲಿ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಹೊರಟೇ ಹೋದರು. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು:- ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ದಿನಾಂಕ 15-7-2013 ರಂದು ತಾವು ಕೆಂಪು ದೀಪದ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸದೇ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಹೊರಟೇ ಹೋದದ್ದು ನಿಜವೇ?

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:- ಹೇಳಿ ಮೇಷ್ಟೆ ಇದ್ಯಾಕೆ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟರಲ್ಲ?

ಗ.ಮಾಸ್ತರು:– ಗೌರವಾನ್ಮಿತ ವಕೀಲರೇ, ಕೆಂಪು ದೀಪದ ಸಊಚನೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಹೊರಟೇ ಹೋದದ್ದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಮಾಸ್ತರಾದ ನಾನು ಈ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದೀನೆಂದು ತಮಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆಯೇ?

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:- ಹೌದು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ತಪ್ಪು ಮಾಡದೆ ನಾವು ಯಾರನ್ನೂ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ತಮಗೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ.ಮಾಸ್ತರ:– ನಾನು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ ತಪ್ಪಾಗಿರ ಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯದ ಹಿಂದೆ ಇರುವ ಉದ್ದೇಶ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲವೇ?

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:- ತಾವು ಕೇವಲ ಗಣಿತ ಮಾಸ್ತರು ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೆ. ನಿಮಗೆ ಕಾನೂನು ಬಗ್ಗೆಯೂ ಅರಿವಿದೆಯೇ?

ಗ.ಮಾಸ್ತರ:– ಇದೇನು ಹೀಗೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಒಂದು ದೇಶದ ಪ್ರಜೆ ಅಂದ ಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಕಾನೂನಿನ ಅರಿವು ಇರಬೇಡವೇ?

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:– ನೀವು ಕೆಂಪು ದೀಪದ ಹತ್ತಿರ ನಿಲ್ಲದೆ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಗ.ಮಾಸ್ತರು:– ನೋಡಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯ ಬೇಕಾದರೆ ಕಾರಣವಿದ್ದೇ ಇರಬೇಕು ಕಾರ್ಯ – ಕಾರಣ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದನ್ನೇ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಎನ್ನುವುದು.

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರ:- ನೀವು ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಬೋಧಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾ?

ಗ.ಮಾಸ್ತರು:– ಓಹೋ ! ಗಣಿತದ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೆ 36 ವರ್ಷಗಳು ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:- ಅದು ಸರಿ, ನೀವು ನಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನೇ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಏಕೆ!

ಗ.ಮಾಸ್ತರು:– 'ಗಣಿತದ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು' ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಉಪನ್ಯಾಸನೀಡಲು ಹೋಗಿದ್ದೆ ಅಲ್ಲೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಉದ್ಭವವಾಯಿತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನಾನು ಉತ್ತರಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಬರುವಾಗ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಗಾಢವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ನನ್ನ ಗಮನ ಇತ್ತಿಲ್ಲ.

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:- ಏನು ಮಾಸ್ತರೆ? ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸ ಬಹುದೇ? ಅದರಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚು ವಾಹನ ಓಡಾಡುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವಾಹನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಚಲಿಸುವಾಗ!

ಗ.ಮಾಸ್ತರ:- Awake, Arise, stop not, till the goal is reached ಅಂತ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಹೇಳಿರುವುದು ತಾವು ಕೇಳಿಲ್ಲವೇ?

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:– ಓಹೋ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ ಆಹಾ ! ಅವರ ಮಾತು ಎಷ್ಟು ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿದೆ. ಇದೊಂದು ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಸತ್ಯ ಅಲ್ಲವೇ?

ಗ.ಮಾಸ್ತರ:– ಏನು ಹಾಗೆಂದರೆ ಖಂಡಿತ ಹೌದು. ಈಗ ಹೇಳಿ ನಾನು ಸಿಗ್ನಲ್ ಹತ್ತಿರ ವಾಹನ ನಿಲ್ಲಿಸದೆ ಹೋಗಿದ್ದು ಸರಿ ಅಲ್ಲವೆ?

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:– ನಿಮ್ಮ ಮಾತು ಒಳ್ಳೆಯ ತರ್ಕಬದ್ಧವಾಗಿದೆ ಎಷ್ಟಾದರೂ ಗಣಿತ ನಿಂತಿರುವುದು ತರ್ಕದ ಮೇಲಲ್ಲವೆ?

ಗ.ಮಾಸ್ತರು:– ಏನು ಸಾರ್ ತಮಗೆ ತರ್ಕ ತಿಳಿದೆಯೇ, ನಿಮಗೆ ಗಣಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಅಭಿಮಾನ.

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:- ಗಣಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿಮಾನ ಯಾರಿಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಮಾಸ್ತರೇ ಎಷ್ಟಾದರೂ "ಗಣಿತವು ವಿಜ್ಞಾನದ ರಾಣಿ ಅಲ್ಲವೇ? ಅದಿರ್ಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಮಸ್ಯೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದು?

ಗ.ಮಾಸ್ತರ:– ಏನೂ ಇಲ್ಲ 888, 888, 881 ಅನ್ನೋ ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಯೋ? ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಯೋ? ಅಂತ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ. ನಾನು ಆಗ ಉತ್ತರ ಹೇಳಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆನೇ ಯೋಚಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:- ಇದೇನು ಮಹಾ ಸಮಸ್ಯೆ ಮಾಸ್ತರೆ? ನಾನೂ ಗಣಿತದ ಪದವೀಧರನೇ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಂತ ತುಂಬ ಮುಂದಿದ್ದೆ, ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಬೇಕೂಂತಿದ್ದೆ ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಲಾಯರ್ ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವೃತ್ತಿಗೆ ಬರಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು.

ಗ.ಮಾಸ್ತರು:– ಓಹೋ ಹಾಗಾದರೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿ ! ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಈಗಲೇ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿ ಬರ್ರೀನಿ.

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:– ನೀವು ಹೇಳಿದ ಸಂಖ್ಯೆ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ ಇರ ಬಹುದು ಮಾಸ್ತರೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಏಕ (ಬಿಡಿ) ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇದೆ. ನಿಮಗೂ ಗೊತ್ತು ಯಾವುದೇ ಎರಡು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಕಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಏಕಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 1,3,7,9 ಎಂಬ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಅಂಕ ಇದ್ದರೂ ಆ ಸಂಖ್ಯೆ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ ಆಗಿರುತ್ತೆ ಅಂತ ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆ.

ಗ.ಮಾಸ್ತರ:– ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ನಿಯಮ ಮೇಲು ನೋಟಕ್ಕೆ ಸರಿ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಏಕಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು (1) ಇರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳೂ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲ (prime Number) ಉದಾಹರಣೆಗೆ 21,121,141 ಅದಕ್ಕೇ ತಕ್ಷಣ ಅಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಲು ಅನುಮಾನಿಸಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:ಹಾಗಾದರೆ ಕೊಟ್ಟರುವ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಭಾಜ್ಯವೇ ಅಥವಾ ಅವಿಭಾಜ್ಯವೇ ಅಂತ ತಿಳಿಯಲು ಯಾವುದಾದರೂ ಸೂತ್ರ ಇಲ್ಲವೆ ಮಾಸ್ತರೆ?

ಗ.ಮಾಸ್ತರು:– ಸೂತ್ರ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದಿದ್ರೆ ನಾನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಯೋಚನೆ ಮಡೋ ಪ್ರಮೇಯವೇ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳದ್ದೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪುರಾಣ. ತಾವು ಹೇಳಿ ಅಂದ್ರೆ ಹೇಳ್ತೀನಿ

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:– ಓಹೋ..... ಹೇಳಿ ಆಗ್ಲೋದು.

ಗ.ಮಾಸ್ತರು:— ಕನಿಷ್ಠ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ 2 ಆದರೆ. ಗರಿಷ್ಠ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ ಯಾವುದು? ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲು ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡವನು ಗ್ರೀಸ್ ದೇಶದ ಪ್ರಾಚೀನ ಗಣಿತಜ್ಞ ಯೂಕ್ಲಿಡ್ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಗಣಿತಜ್ಞರು ಯೂಕ್ಲಿಡ್ನ ಹಾದಿಯಲ್ಲೇ ಗರಿಷ್ಠ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಇಂದು ನಮಗೆ ಯಾವ ಗರಿಷ್ಠ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಗೊತ್ತಾಯಿತು? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಹುಡುಕುವುದೇ ಅವರ ಕೆಲಸವಾಗಿತ್ತು.

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:- ಹಾಗಾದರೆ ಯೂಕ್ಷಿಡ್ ನಂತರ.....

ಗ.ಮಾಸ್ತರ:– ಕ್ರಿ. ಪೂ 230 ರಲ್ಲಿ ಯೂಕ್ಲಿಡನ ಸಮಕಾಲೀನನಾದ ಎರಟೋಸ್ತನೀಸ್ ಎಂಬುವನು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ತೋರಿಸಿದ ಅವನ ಕ್ರಮ ಎರಟೋಸ್ತನೀಸನ ಜರಡಿ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನೇ ಉತ್ಪಾದಿಸಬಲ್ಲ ಗಣಿತ ಸೂತ್ರವೊಂದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಕಟಿಸಬಲ್ಲೆ ಎಂದು ಫರ್ಮಾ ಎಂಬ ಗಣಿತಜ್ಞ. ಭಾವಿಸಿದ್ಧ ಆದರೆ ಆ ಸೂತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಅವನಿಗೆ ದೊರೆತ ಮೊದಲ ಐದು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ 3,15,17,257,655337 ಮಾತ್ರ.

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:- ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಇನ್ಯಾರು ಸೂತ್ರ ನೀಡಿದರು?

ಗ.ಮಾಸ್ತರ:– ಸ್ವಿಡ್ಜರ್ಲೆಂಡ್ನ ಲಿಯೊನಾರ್ಡ್ ಆಯ್ಲಲರ್ ಒಂದು ಸೂತ್ರ ಕೊಟ್ಟ ಅದೇ E=n2-n+41, ಈ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ n ಗೆ 0 ಯಿಂದ 39 ರವರೆಗೆ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಅದೇಶಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ದೊರೆಯಿತು. ಅದೇ ರೀತಿ ಮತ್ತೊಂದು ಸೂತ್ರ E=n2-79n+1601 ಎಂಬ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ 0 ಯಿಂದ 79 ರ ವರೆಗೆ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಅದೇಶಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ದೊರೆಯಿತು.

ಹೀಗೆ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಅನೇಕ ಸೂತ್ರಗಳು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದರೂ ಎಲ್ಲವೂ ದೋಷಪೂರಿತ ಯಾವ ಸೂತ್ರವೂ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಕೇವಲ ಊಹೆಯಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:- ಇಷ್ಟೇನೋ..... ಇನ್ನೂ ಏನಾದರೂ ಸೂತ್ರಗಳು ಇವೆಯೋ?

ಗ.ಮಾಸ್ತರು:– ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳ್ತೀನಿ ಕೇಳಿ.

 $n^{\overline{2}}+n+11$, n^2+n+17 , $n^2-79n+1601$. ಈ ಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ n=0 ಮತ್ತು n=79 ಈ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ 80 ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಸಿಕ್ಕಿವೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶದ ಗಣಿತಜ್ಞ ಲೆಜಾಂಡ್ರ್ ಪ್ರಕಾರ $2n^2+29$ ಎಂಬ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ n ಗೆ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಗ ಮಾತ್ರ 75 ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಲಭ್ಯವಾಯಿತು.

ಯೊಕ್ಷಿಡ್, ಲೆಜಾಂಡ್ರೆ, ಆಯ್ಲರ್, ಫರ್ಮಾ, ಮರ್ಸೇನ ಮುಂತಾದವರು ಕೆಲವು ಸೂತ್ರಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಸಂಭವನೀಯತೆ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಹೀಗೆ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅನೇಕ ಸೂತ್ರಗಳಿದ್ದರೂ ಯಾವುದೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲ ಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಭಾರೀ ಸವಾಲು ಆಗಿದೆ.

ಇಷ್ಟೂ ಏಕೆ ಹೇಳಿದೆ ಅಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ಅವಿಭಾಜ್ಯವೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಯಾರೂ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿಲ್ಲ.

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:- ಏನು ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿ ನಿಮಗೆ ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಚರಿತ್ರೇನೂ ಓದಿದೀರಲ್ಲ. ಅದು ಸರಿ ಗಣಕ ಯಂತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ತಾವು ಹೇಳ ಬಹುದಿತ್ತಲ್ಲಾ?

ಗ.ಮಾಸ್ತರ:– ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಾಡುವಾಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಎದುರಿಗೆ ಗಣಕಯಂತ್ರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಮಸ್ಯೆ ಬಿಡಿಸೋದು ಸರಿಯೆ? ನಾನು ಗಣಕ ಯಂತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲ.

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:- ಹೌದು ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿ ಮಾಸ್ತ್ರೆ ನಿಮ್ಮದು ಭಾಜ್ಯಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಒಂದೇನೋ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಇನ್ಯಾವುದಾದರೂ ಸಮಸ್ಯೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಚಿಂತಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿತೋ?

ಗ.ಮಾಸ್ತರು:– ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಂದವು $5^0=1$ ಹೇಗೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಿಸಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರ ತೃಪ್ತಿಯಾಯ್ತು. ಅನಂತದ ಕಲ್ಪನೆ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದರು. ಅದನ್ನೂ ಉತ್ತರಿಸಿದೆ. ಈಗ ಮತ್ತೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಹೀಗಿದೆ ನೋಡಿ. ಒಬ್ಬ ರೈತನ ಹತ್ತಿರ 19 ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಹಸುಗಳಿತ್ತು. ಆತ ಅವುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಮೂರು ಜನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ 1/2,1/4 ಮತ್ತು 1/5 ರಂತೆ ಹಂಚ ಬೇಕೆಂದು ವಿಲ್ ಬರೆದು ಸತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ವಿಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಗೆ ಹಂಚುವುದು? ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ?

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರ:- 19 ಅನ್ನೋಸಂಖ್ಯೆ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ ಅದು 2,4,5 ರಿಂದ ಭಾಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಮಾಸ್ತರೆ?

ಗ.ಮಾಸ್ತರ:– ತಾವು ವಕೀಲರು ಈಗ ಹೇಳಿ ಈ ತರಹ ವಿಲ್ ಬರೆದು ಸತ್ತರೆ ಹೇಗೆ ಹಂಚುವುದು?

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:- ಅಂತೂ ನಿಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಯೋಚಿಸುವ ಹಾಗಿದೆ!

ಗ.ಮಾಸ್ತರ:– ಈಗ ಹೇಳಿ ತಾವು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ನನ್ನ ತಲೇಲಿ ಇರುವಾಗ ವಾಹನವನ್ನೂ ಓಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಂಪು ದೀಪದ ಕಡೆಗೆ ನನ್ನ ಗಮನ ಹರಿಸಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ?

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:– ಸರಿ ಮಾಸ್ತರೆ ಗಣಿತದ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಆಸಕ್ತಿ...... ನೀವೇನಾದರೂ ಗಣಿತ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೀರಾ?

ಗ.ಮಾಸ್ತರ:– ನಾನು ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ತಾವು ಹೇಗೆ ಊಹಿಸಿದಿರಿ?

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:– ನೀವು ಮಾಡಿರುವ ಸಂಶೋಧನೆ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಿ ಕೇಳೋಣ.

ಗ.ಮಾಸ್ತರು:– ನನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುವಷ್ಟು ತಮಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೇ ಹೇಳ್ತಿನಿ ಕೇಳಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ಹಂತದಿಂದಲೂ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಅಪಾರ ಕುತೂಹಲ ಅನೇಕ ಸಲ ಅವು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡಿವೆ "ಕಣ್ಮನ ತಣಿಸುವ ಸಂಖ್ಯಾವಿನ್ಯಾಸ"ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಶಿಕ್ಷಕನಾದ ಮೇಲೆ ನವದೆಹಲಿಯ ಎನ್.ಸಿ.ಇ.ಆರ್.ಟಿ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಡಿ.ಎಸ್.ಇ.ಆರ್.ಟಿ ಗಳಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಗಣಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಪುರಸ್ಕಾರ ಪಡೆದಿದ್ದೇನೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಆವಿಷ್ಕಾರ ನಡೆಸಿ ನನ್ನದೇ ಆದ ಒಂದು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:– ತಾವು ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಕ ಪುರಸ್ಕಾರವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಂದ ಪಡೆದಿದ್ದೀರಿ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದು ಜ್ಞಾಪಕ ಸರಿಯಲ್ವೇ?

ಗ.ಮಾಸ್ತರು:– ಹೌದು ತಾವು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿರುವುದು ನಿಜ, ಆದರೆ.....

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:- ಆದರೆ..... ಅಂತ ಮಾತನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟರಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನು ಹೇಳಿ.

 ${\it r.amz}$ ರು:- ನಾನು ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ನಿವೃತಿಹೊಂದಿ ಸುಮಾರು 13 ವರ್ಷಗಳಾಯಿತು. ಸಂಸಾರದ ಜಂಜಾಟವಂತೂ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ತಿಳಿದಿರುವುದನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ತಿಳಿಸೋಣ ಅಂದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆ. ಮತ್ಯಾವ ಪುರುಷಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಆವಿಷ್ಕಾರ ನಡೆಸಲಿ. ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪಿಯುಸಿ ನಂತರ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕಡೆಗೇ ಗಮನ ಹೊರತು ಶುದ್ಧ ಗಣಿತದ ಬಗ್ಗೆ ವಿರಳ ಸಂಜೆ ಕಾಲೇಜುಗಳು, ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಆರಂಭವಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಗಣಿತವನ್ನು ವಿಶೇಷ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವವರೇ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗೇ ಮುಂದುವರೆದರೆ......

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:- ಮುಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಇಳಿವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೀವೇಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? "ಕಾಲಾಯ ತಸ್ಮೈನಮಃ" ಅನ್ನೋಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿಲ್ಲವೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಮುಂಬರುವ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ.ಮಾಸ್ತರ:- ಆ ದಿನಗಳು ಬರಲಿ ಬರಲಿ ನೋಡೋಣ.

(ಸಭೆಯಲ್ಲಿಗದ್ದಲ)

ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು:- ಆರ್ಡರ್ ಆರ್ಡರ್ ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ನಡೆದ ವಾದವಿವಾದಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗಿ ಈ ಆರ್ಡರ್ ಅನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿರುತ್ತೇನೆ. ಗಣಿತ ಮಾಸ್ತರು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೆಂಪು ದೀಪದ ಬಳಿ ವಾಹನ ನಿಲ್ಲಿಸದೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ಯಾವುದೋ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಗಮನ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ ತಪ್ಪು ಎಸಗಿದ್ದಾರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳುವ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೇ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿರುವುದು ತಪ್ಪಾದರೂ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅವರು ವಾಹನ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಗಣಿತದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಯೋಚಿಸದೆ ರಸ್ತೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡುತ್ತಾ, ಇನ್ನೊಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೇಳಿದ ಎರಡೂ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ

ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸವುದು. ಆ ದಿನಾಂಕ 15-8-2013 ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆ.

 ${\it r.amx_jc:-}$ ಯುವರ್ ಆನರ್ ಎತ್ ಗುಡ್ ಫೇತ್ ಅಂಡ್ ಕಾನ್ಫ್ ಡೆನ್ಸ್ ತಮ್ಮ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾನು ಪಾಲಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ತಾವು ಈ ಮೊಕದ್ದಮೆಯನ್ನು ಮುಂದೂಡಿರುವ ದಿನಾಂಕವಾದ 15-8-2013 ರಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೇಳಿದ ಎರಡೂ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಕ್ಕೆ ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನೀಡುತ್ತೇನೆಂದು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ದೃಶ್ಯ – 4(ನ್ಯಾಯ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ)

ಬೆಂಚ್ ಗುಮಾಸ್ತ:- ಯುವರ್ ಆನರ್ ಇನ್ನೊಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ 15-8-2013 ರಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೇಳಿದ ಎರಡು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೂ ಉತ್ತರವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನ್ಯಾಯಪೀಠದ ಮುಂದೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ತಾವು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಆದರಂತೆ ಗಣಿತದ ಮಾಸ್ತರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಲು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದಿನವೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:– ಮಾಸ್ತರೇ ಉತ್ತರವನ್ನು ನೀವು ಈಗ ಹೇಳಬಹುದು.

ಗ.ಮಾಸ್ತರ:– ಗೌರವಾನ್ನಿತ ವಕೀಲರೆ ನನ್ನ 36 ವರ್ಷಗಳ ಬೋಧನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೇ ಉದ್ಭವಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಬಹಳ ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಂಡು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶುಭಕಾರ್ಯವಿತ್ತು ವಿಪರೀತ ಕೆಲಸ ಜೊತೆಗೆ ಮೊಮ್ಮಕಳೆಲ್ಲಾ ಬಂದಿದ್ದರು. ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ನೀಡಲು ದಯವಿಟ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಡಿ. ನಾನು ಯಾವ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ದಿನ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಬರಿತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ತಪ್ಪದೇ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:– ಮಾಸ್ತರೇ ಮೊದಲನೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಉತ್ತರ ತಿಳಿಸಿ.

ಗ.ಮಾಸ್ತರು:— ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ 888,8888,881 ಎಂಬ ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಯೋ ಅಥವಾ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಯೋ ಎಂದು? ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಇದೊಂದು ಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಂತ.

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:- ಇದು ಹೇಗೆ ಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ?

ಗ.ಮಾಸ್ತರ:– ದತ್ತ ಸಂಖ್ಯೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಂದ ನಿಶ್ಯೇಷವಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ಭಾಜ್ಯಸಂಖ್ಯೆ

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:– ಆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಯಾವುವು?

ಗ.ಮಾಸ್ತರು:– 10903 ರಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಶ್ಶೇಷವಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:- ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಭಾಗವಾಗುತ್ತೆ ಅಂತ ತಮಗೆ ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಿತು.

ಗ.ಮಾಸ್ತರು:– ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಸಹಾಯದಿಂದ ತಿಳಿತು 10903 ಇದೊಂದು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:- ಎರಡು ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಂದ ಅಂತ ಹೇಳಿದಿರಿ. ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಖ್ಯೆ ಯಾವುದು?

ಗ.ಮಾಸ್ತರ:– ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಖ್ಯೆ 81527 ಇದರಿಂದಲೂ ನಿಶ್ಯೇಷವಾಗಿ ದತ್ತ ಸಂಖ್ಯೆ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇದೂ ಸಹ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:- ಹೌದ. ಭಾಜಕ ಮತ್ತು ಭಾಗಲಬ್ಧಗಳ ಗುಣಲಬ್ಧಕ್ಕೆ ಶೇಷ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲವೆ? ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಗುಣಲಬ್ಧ ಕೊಟ್ಟ ಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಯಾಗಿದೆ ಎರಡನೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿ ಮಾಸ್ತರೆ?

ಗ.ಮಾಸ್ತರು:– ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು ಬಹಳ ಪಯತ್ನ ಪಟ್ಟೆ ಎಷ್ಟು ಯೋಚಿಸಿದರೂ ತೋಚಲಿಲ್ಲ.

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:- ಇದೇನು ಮಾಸ್ತರೆ, ಇಷ್ಟು ಅನುಭವ ಇರುವ ನಿಮ್ಮಂಥವರಿಗೇ ಆಸಮಸ್ಯೆ ತೋಚಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಅಂದ್ರೆ ಈಗಿನ ಯುವಕರು ಹೇಗೆ ಬಿಡಿಸುತ್ತಾರೆ?

ಗ.ಮಾಸ್ತರ:– ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಹಾಗೆ ಮಂಕು ಹಿಡಿಯುತ್ತೆ. ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ರಾಮನಂಥವರಿಗೇ ಚಿನ್ನದ ಜಿಂಕೆ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಇರುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ತೋಚಬಾರದಿತ್ತೇ. ಅಂತಹ ರಾಮನಿಗೇ ಹಾಗಾದ ಮೇಲೆ ನನ್ನಂತವನಿಗೆ ಆಗುವುದು ಏನು ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯವಲ್ಲ.

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:- ಅಲ್ಲಾ ರಾಮಾಯಣದ ಕಥೇನೂ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಬಿಟ್ಟಿರಿ! ಎಲ್ಲಿ ಆ ಎರಡನೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ಜ್ಞಾಪಿಸಿ.

ಗ.ಮಾಸ್ತರು:– ಎನಿಲ್ಲ. . . . . . 19 ಹಸುಗಳನ್ನು 1/2, 1/4, 1/5 ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ 3 ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಂಚಬೇಕಷ್ಟೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:- 19 ಹಸುಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿರುವಿರಿ ಒಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ 9 ಬಂದರೆ ಆ ಸಂಖ್ಯೆ ಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲವೇ?

ಗ.ಮಾಸ್ತರು:– ಹಾಗೇನಿಲ್ಲ 9,49,169 ಇವೆಲ್ಲಾ ಭಾಜ್ಯಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಆದರೆ 19 ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:- ಈ ರೀತಿ ವಿಲ್ ಬರೆದರೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹೇಗೆ ತಿರ್ಮಾನಿಸುವುದು ಮಾಸ?

ಗ.ಮಾಸ್ತರ:- ಇದಕ್ಕೇ ನೋಡಿ ಮಕ್ಕಳು ಗಣಿತ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಡಲೆ ಅನ್ನೋದು ಇದು ಮಿಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳಂತಲ್ಲ ಅ ಮೂರ್ತ ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ತುಂಬಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:ಈ ಅಮೂರ್ತ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಮೂರ್ತ, ಅರೆಮೂರ್ತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತರಗತಿಗೆ ತಂದು ಚಟುವಟಿಕೆ ಮೂಲಕ ಪಾಠ ಮಾಡಿದರೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಲ್ಲ.

ಗ.ಮಾಸ್ತರ:– ಈಗ ನಮ್ಮ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೇ ಬರೋಣ 19 ಮೂರ್ತ ಹಸುಗಳನ್ನು ತಂದು ಹೇಗೆ ಹಂಚುವುದು?

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:- ಓಹೋ..... ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ತಿಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಸರಿ ನೀವು ಹೇಳೋದು ಅಕ್ಷರನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬೀರಬಲ್ ಈ ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಿಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನಂತಲ್ಲ ಮಾಸ್ತರೆ.

ಗ.ಮಾಸ್ತರು:– ಅದು ಹಿಂದಿನ ಕಥೆಯಾಯಿತು. ಈಗ ಬೀರಬಲ್ ನಎಲ್ಲಿಂದ ತರೋಣ.

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:– ನಮ್ಮ ಭಾರತದ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಾನುನ್ ಅವರು ಈ ರೀತಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆ ಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ.

ಗ.ಮಾಸ್ತರು:– ಅವರೂ ಕಾಲವಾಗಿ ಬಹಳ ವರ್ಷವಾಯಿತು 2012 ನ್ನು ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಣಿತ ವರ್ಷ ಎಂದು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಡಿಸೆಂಬರ್ 22 ನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಣಿತ ದಿನ ಅಂತ ಆಚರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:– ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕೂಂತಿದ್ದೆ ನನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗ ಒಂದು ವಾರದ ಹಿಂದೆ $-\times-=+$ ಹೇಗೆ ಅಂತ ಕೇಳಿದ. ನನಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಲು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೂ ಉತ್ತರ ಮುಂದೆ ಹೇಳ್ಕೀರಾ?

ಗ.ಮಾಸ್ತರು:– ಆಗಬಹುದು.

ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು:– ತಮಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ದಿನಾಂಕವನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತೇನೆ ಆದಿನ ತಾವು ತಪ್ಪದೆ ಎರಡನೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಉತ್ತರ ನೀಡಲೇ ಬೇಕು ಮುಂದಿನ ದಿನಾಂಕವನ್ನು 15-9-2013 ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ದೃಶ್ಯ – 5 ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ನ್ಯಾಯ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ

ಬೆಂಚ್ ಗುಮಾಸ್ತ:– ಯುವರ್ ಆನರ್ ಇನ್ನೊಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ 15-9-2013 ರಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೇಳಿದ ಉಳಿದ ಇನ್ನೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನ್ಯಾಯ ಪೀಠದ ಮುಂದೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ತಾವು ಆರ್ಡರ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಿರಿ. ಅದರಂತೆ ಗಣಿತದ ಮಾಸ್ತರು ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಲು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:- ಹೇಳಿ ಮಾಸ್ತರೆ

ಗ.ಮಾಸ್ತರು:– ಗೌರವಾನ್ನಿತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೆ ಮೊದಲನೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಉತ್ತರ ನೀಡಿದ್ದೆ ಈಗ ಎರಡನೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಉತ್ತರ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ 19 ಹಸುಗಳನ್ನು 1/2,1/4,1/5 ಭಾಗಗಳಂತೆ ತನ್ನ 3 ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಂಚುವುದು ಹೇಗೆ ಅಂತ ಇಲ್ಲಿ 19 ಅನ್ನೋ ಸಂಖ್ಯೆ 2,4, ಮತ್ತು 5 ರಿಂದ ಭಾಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದ್ದ 19 ಹಸುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಹಸುವನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ ಆಗ 20 ಹಸುಗಳಗುತ್ತೆ 20 ನ್ನು 1/2,1/4,1/5 ರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಂಚ ಬಹುದು. ಆಗ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ 10,5,4 ಹಸುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಸೇರಿಸಿದ ಹಸುವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ಸಲ ಯುಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ನನ್ನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿ ಜಾಣತನದಿಂದ ತೀರ್ಮಾನವಾದ ಒಂದು ಕೇಸ್ ಜ್ಲಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ ತಾವು ಹೇಳ ಬಹುದು ಎಂದರೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:– ಆಗಬಹುದು ಹೇಳಿ ಮಾಸ್ತರೆ

ಗ.ಮಾಸ್ತರು:– ಒಂದು ಸಲ ಒಬ್ಬ ಅಪರಾಧಿ ತನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಲ ಕೇಳಿದರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಅವನೇ ಅಪರಾಧಿಯೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಖಚಿತವಾಗಿತ್ತು ಕಡೆಗೆ ತಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಬುದ್ದಿವಂತ ವಕೀಲರು ಅಪರಾಧಿಯನ್ನು ಕುರಿತು "ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ಇಂತಹ ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಬಿಡಯ್ಯ ಅದೇನು ಮಹಾ! ಕೇಸನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದರಂತೆ ಆ ಅಪರಾಧಿ ತಕ್ಷಣ "ನಾನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಇಂತಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದನಂತೆ ಈ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ಅವನು ಮುಂಚೆ ಮಾಡಬಾರದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದ ಅಂತ ಖಚಿತವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ಸಲ ನಾವು ಕೇಸಿನಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:– ನನಗೊಂದು ಕೇಸು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ನೀವು ಪರಿಹಾರ

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:- ನನಗೊಂದು ಕೇಸು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ನೀವು ಪರಿಹಾರ ಸೂಚಿಸಿದಿರಿ ಅಬ್ಬಾ ! ನಿಮ್ಮ ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿ ಎಷ್ಟಿದೆ ! ನಾನು ತಮಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಹೇಳಿದ್ದನಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ.

ಗ.ಮಾಸ್ತರ:- ಹೇಳ್ತೀನಿ ಕೇಳಿ $-\times -=+$ ಹೇಗೆ ಬಂತು ಅನ್ನೋ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲ್ಲವೆ? ಇದನ್ನು ಅರ್ಥೈಸುವುದು ಅನೇಕರಿಗೆ ಚಿದಂಬದ ರಹಸ್ಯವೇ ಗುಣೌಕಾರ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸುವಾಗ $+\times +=+, +\times -=-, -\times +=-$, ಮತ್ತು $-\times -=+$ ಎಂದು ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಂದಿವೆ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವರು ಇದು ಏಕೆ? ಹೇಗೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಸಂಖ್ಯಾರೇಖೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಇದನ್ನು ವಿವರಿಸ ಬಹುದು ಗಮನ ಇಟ್ಟು ಕೇಳಿ ಇದನ್ನೇ ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬಹುದು ಇದೊಂದು ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ನಿದರ್ಶನ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಒಂದು ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸೋಣ ಅವನು ಅಂಗಡಿ ತೆಗೆದರೆ + ಎಂದು ತಿಳಿಯೋಣ, ಅವನು ಅಂಗಡಿ ಮುಚ್ಚಿದರೆ - ಎನ್ನೋಣ. ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಲಾಭವಾದರೆ + ಎಂದು ತಿಳಿಯೋಣ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾದರೆ - ಎಂದು ತಿಳಿಯೋಣ.

ನೋಡಿ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳ್ತೀನಿ. ದಿನಕ್ಕೆ $500\,\mathrm{tm}$ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ $-4\,\mathrm{dh}$ ಅಂಗಡಿ ಮುಚ್ಚಿದ್ದಾನೆ ಅಂದರೆ $-4\,\mathrm{dh}$ ಅಂಗಡಿ ಮುಚ್ಚಿದ್ದಾನೆ ಅಂದರೆ $-4\,\mathrm{dh}$ ಅವನಿಗೆ $-500\,\times\,-4=+2000\,\mathrm{dh}$ ಲಾಭವಾಯಿತು. ಇದೇ ರೀತಿ ಕನ್ನಡ ಅಥವಾ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆ ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತಾ ಎರಡು ಋಣ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದಾಗ ಅದು ಧನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸ ಬಹುದು. ಅವನು ಪೆದ್ದನಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅವನು ಜಾಣ ಅಂತ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತೆ He is not a bad boy ಅಂದರೆ He is a good boy ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲವೇ ಈಗ ಅರ್ಥವಾಯಿತಲ್ಲಾ $-\times -=+$ ಏಕೆ? ಹೇಗೆ ಅಂತ.

ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು:- ಏನು ಮಾಸ್ತರೆ ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾಸ್ತರು ಇದೊಂದು ಚಿಹ್ನೆನಿಯಮ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ರು, ನೀವು ಕೊಟ್ಟ ಉದಾ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ! ಇವತ್ತೇ ನನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗನಿಗೆ ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸ್ತೀನಿ

ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು:- ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಎರಡನೆಯ ಬಾರಿಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಂದು ಉಳಿದ ಮತ್ತೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಉತ್ತರ ನೀಡಿದ್ದೀರಿ. ಕೊಟ್ಟ ಮಾತಿಗೆ ತಪ್ಪದಂತೆ ತಾವು ನಡೆದಿದ್ದೀರಿ ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ. ನೀವು ಹಿರಿಯರು ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ಈ ರೀತಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಬೇಡಿ. ಎಚ್ಚರವಾಗಿರಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಮುಕ್ತಾಯ ಗೊಳಿಸುತ್ತೇನೆ (ಗಣಿತ ಮಾಸ್ತರು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ನಿರ್ಗಮಿಸುತ್ತಾರೆ ಕೆಲವು ಶಿಷ್ಯರು ಆನಂದ ಪರವಶರಾಗುತ್ತಾರೆ).

ಅಧ್ಯಾಯ ೯ ಆಯ್ಲರ್ನ ಸೂತ್ರ

ಕ್ರಿ.ಶ 1706 ರಿಂದ 1783 ಅವಧಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ವಿಟ್ನರ್ಲೆಂಡ್ನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗಣಿತಜ್ಞ ಆಯ್ಲರ್ನ ಕೊಡುಗೆ ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತಕ್ಕೆ ಅಪಾರ ಸುಮಾರು 900 ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಲಘು ಗಣಕದ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ.

 $\sqrt{-1}$ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ i ಎಂಬ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಘಾತವಾಗಿ e^x ಎಂದು ಮೊದಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕಲ್ಪನಾ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ತಂದವನು.

ಬಹು ಮುಖ ಘನ ಮತ್ತು ಜಾಲಾಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಯ್ಲರ್ ನ ಸೂತ್ರ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು.

ಒಂದು ಬಹು ಮುಖ ಘನದಲ್ಲಿ V ಶೃಂಗಗಳನ್ನೂ, F ಮುಖಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು Eಅಂಚುಗಳನ್ನೂ ಸೂಚಿಸಿದರೆ ಆಗ V+F=E+2 ಆಗುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದವನು ಕೇವಲ 5 ಕ್ರಮ ಘನಾಕೃತಿಗಳು ಸಾಧ್ಯ ಅವುಗಳೇ

- ಕ್ರಮ ಚತುಷ್ಪಲಕ (ಚತುರ್ಮುಖ ಘನ),
- 2) ಕ್ರಮಷಷ್ಠಫಲಕ (ಷಣ್ಮುಖ ಘನ)
- 3) ಕ್ರಮ ಅಷ್ಟಫಲಕ (ಅಷ್ಟ ಮುಖ ಘನ)
- 4) ಕ್ರಮದ್ವಾದಶಫಲಕ (ದ್ವಾದಶಮುಖ ಘನ)
- 5) ಕ್ರಮ ವಿಂಶತಿಫಲಕ (ವಿಂಶತಿ ಮುಖ ಘನ)

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕ್ರಮ ಅಷ್ಟಫಲಕ (ಷಣ್ಮುಖ ಘನ)ದಲ್ಲಿ $\quad v=8, \quad F=6$ ಮತ್ತು E = 12

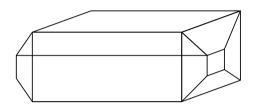
$$\therefore 8+6=12+2$$

$$14 = 14$$

V+F=E+2 ಎಂಬ ಆಯ್ಲರ್ನ ಸೂತ್ರ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ $5\,{
m fg}$ ಮ ಘನಾಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ನಯಿಸುತ್ತದೆ.

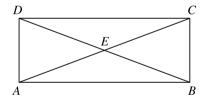
ಬಹು ಫಲಕಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಹೋಗುವ ಸುರಂಗಗಳಿದ್ದರೆ ಈ ಸೂತ್ರ ಅನ್ರಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಟೈರಿನೊಳಗಿರುವ ಗಾಳಿ ತುಂಬಿದ ಟ್ಯೂಬ್ ಇರುವ ಹಾಗೆ

ಒಂದು ಜಾಲಾ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ N ಸಂಪಾತ ಬಿಂದುಗಳ $({
m node})$ ಸಂಖ್ಯೆ, A ಕಂಸಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು R ಸಮತಲವನ್ನು ವಲಯಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸುವ ಸಂಖ್ಯೆಯಾಗಿದ್ದಾಗ.

$$N+R=A+2$$
 ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ ಉದಾಹರಣೆಗೆ

$$N = 5, R = 5, A = 8,$$

 $5 + 5 = 8 + 2$
 $10 = 10$

ಕೋನಿಸ್ ಬರ್ಗ್ ಎಳು ಸೇತುವೆಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಿರುವುದು ಆಯ್ಲರ್ ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯಾಗಿದೆ.

ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಆಯ್ಲಲರ್ನ ಏಳು ಸೇತುವೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯು ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರದ ನೂತನ ವಿಧಾನವಾದ ಟೋಪೋಲಜಿಗೆ ನಾಂದಿಯಾಯಿತು.

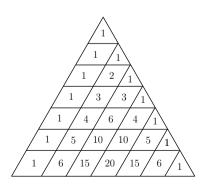
1783 ರಲ್ಲಿ ಲಿಯೊನಾರ್ಡೊ ಆಯ್ಲರ್ ಮಾಯಾಚೌಕಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾಗ ಸೂಡೊಕು ಅನ್ನು ಶೋಧಿಸಿದ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ ೧೦ ಪಾಸ್ಕಲ್ ತ್ರಿಭುಜ

a ಯ ಸಂಖ್ಯಾ ಸಹಗುಣಕ a+b ಎಂಬ ದ್ವಿಪದೋಕ್ತಿಯ ಸಂಖ್ಯಾ ಸಹಗುಣಕ $1+1$ $(a+b)^2=\ddot{a}^2+2\ddot{a}b+b^2$ ನ ಸಂಖ್ಯಾ ಸಹ ಗುಣಕ 1+2+1 $(a+b)^3 = a^3 + 3a^2b + 3ab^2 + b^3$ ್ ನ ಸಂಖ್ಯಾ ಸಹಗುಣಕ 1+3+3+1 $(a+b)^4 = a^4 + 4a^3b + 6a^2b^2 + 4ab^3 + b^4$ ನ ಸಂಖ್ಯಾ ಸಹ ಗುಣಕ 1+4+6+4+1

ಈ ಸಂಖ್ಯಾ ಸಹ ಗುಣಾಂಕಗಳನ್ನು ಮೇಲಿನಂತೆ ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ. ನೋಡಿದಾಗ ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ತ್ರಿಭುಜಾಕಾರವಾಗಿವೆ. ಇದನ್ನು ಪಾಸ್ಕಲ್ ತ್ರಿಭುಜವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. 1653 ರಲ್ಲಿ ಪಾಸ್ಕಲನು ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಸಂಭವನೀಯತೆಯ ತತ್ತವು ಈ ತ್ರಿಭುಜಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಕೆ ಆಗುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಪಾಸ್ಕಲ್ ತ್ರಿಭುಜವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ 10 ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹಲಾಯುಧನು, ಪಾಸ್ಕಲ್ ತ್ರಿಭುಜದಂತಹ ಜೋಡಣೆ ಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಅದನ್ನು "ಮೇರು ಪ್ರಸ್ತಾರ" ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಪಾಸ್ಕಲನ ತ್ರಿಭುಜವು

- 1) ಕರ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಸಂಖ್ಯಾ ಮಾದರಿ ಹೊಂದಿದೆ
- 2) ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೊತ್ತ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಸಹಾಯ
- $(a+b)^n$ ರೂಪದ ಪದಗಳ ವಿಸ್ತಾರ ಕಂಡು ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದು
- 4) ಒಂದು ಘಟನೆಯ ಸಂಭವನೀಯತೆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯ ಬಹುದು.

1653 ರಲ್ಲಿ $(1+x)^n$ ಎಂಬುದರ ವಿಕ್ಷೇಪದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ "ಪಾಸ್ಕಲನ ತ್ರಿಕೋನ" ಎಂಬ ಸಂಖ್ಯಾ ಪಟ್ಟಿ ವಿವರಿಸಿದನು, ಈ ಪಟ್ಟಿಯು ಹಿಂದೆಯೇ ಚೀಣಾದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದಿತ್ತು, ಪಾಸ್ಕಲಿನಿಗಿಂತ ಹಿಂದೆ ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲೂ ಅನೇಕರು ಇದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದರು, ಪಾಸ್ಕಲ್ ಇದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದರಿಂದ ಪಾಸ್ಕಲನ ತ್ರಿಕೋನ ಎಂಬ ಸಮಂಜಸವಲ್ಲದ ಹೆಸರು ನಿಂತು ಹೋಯಿತು.

ಪಾಸ್ಕಲ್ ತ್ರಿಭುಜವನ್ನು "ಲಂಬ ಕೋನ ತ್ರಿಭುಜ" ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ.

1	1	1	1	1	1	1	1
1	2	3	4	5	6	7	8
1	3	6	10	15	21	28	36
1	4	10	20	35	56	84	120
1	5	15	35	70	126	210	330
1							

ಪ್ಯಾಸ್ಕಲನ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಶೇಷ ಗುಣಗಳಿವೆ. ಚಿತ್ರ 2 ರಂತೆ

- 1) ಒಂದನೆಯ ಅಡ್ಡಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಒಂದನೆಯ ಕಂಬಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎನ್ನುವುದು ಪುನರುಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ.
- 2) ಎರಡನೆಯ ಕಂಬ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ಅಡ್ಡಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಾಗತ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿವೆ
- 3) ಮೂರನೆಯ ಅಡ್ಡಸಾಲು ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಕಂಬಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ತ್ರಿಭುಜಾಕಾರ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟಿವೆ.
- 4) ಎರಡನೇ ಕಂಬಸಾಲಿನ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಂಕವು, ನಾಲ್ಕನೆಯ ಕಂಬಸಾಲಿನ ಎರಡನೆಯ ಅಂಕವು, ನಾಲ್ಕು ಆಗಿದೆ

ಪಾಸ್ಕಲ್ ತ್ರಿಭುಜ 83

5) ಎರಡನೇ ಅಡ್ಡಸಾಲಿನ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಂಕವು, ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಡ್ಡಸಾಲಿನ ಎರಡನೇ ಅಂಕವು, ನಾಲ್ಕು ಆಗಿದೆ.

- 6) ಮೂರನೆಯ ಅಡ್ಡಸಾಲಿನ, ಐದನೆಯ ಅಂಕವು, ಐದನೆಯ ಅಡ್ಡಸಾಲಿನ ಮೂರನೆಯ ಅಂಕವು, ಹದಿನೈದು ಆಗಿದೆ.
- 7) ಎರಡನೆಯ ಅಡ್ಡಸಾಲಿನ ಮೂರನೆಯ ಅಂಕವು, ಮೂರನೆಯ ಅಡ್ಡಸಾಲಿನ ಎರಡನೆಯ ಅಂಕವು, ಮೂರು ಆಗಿದೆ.
- 8) ಎರಡನೆಯ ಅಡ್ಡಸಾಲಿನ, ನಾಲ್ಕು ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೊತ್ತವು, ಮೂರನೆಯ ಅಡ್ಡಸಾಲಿನ, ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಸಮ.
  - 1,2,3,4 ರ ಮೊತ್ತ 10 ಇದು ಮೂರನೆಯ ಅಡ್ಡಸಾಲಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಾಗಿದೆ
- 9) ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಡ್ಡಸಾಲಿನ ಐದು ಅಂಕಗಳ ಮೊತ್ತ, ಐದನೆಯ ಅಡ್ಡಸಾಲಿನ ಐದನೆಯ ಸಂಖ್ಯೆಯಾಗಿದೆ.
  - $1,4,10,20,35\,$ ರ ಮೊತ್ತ $70\,$ ಇದು ಐದನೇ ಅಡ್ಡಸಾಲಿನ ಐದನೇ ಸಂಖ್ಯೆಯಾಗಿದೆ.
- 10) ವರ್ಗಕಾರದಲ್ಲಿರುವ, ನಾಲ್ಕು ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ
  - 6 10 $\checkmark$ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆ 10 ಮತ್ತು 10 ರ ಮೊತ್ತ 20 ಆಗಿದೆ. 10 20
  - ಇದೇ ರೀತಿ 6 10 $\checkmark$ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆ 56 ಮತ್ತು 28 ರ ಮೊತ್ತ 84 10 20 ಆಗಿದೆ.
- 11 ಮೂಲೆಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ದ್ವಿಪದೋಕ್ತಿಯ ವಿಸ್ತರಣೆ ಯಿಂದ ಸಂಖ್ಯಾ ಸಹಗುಣಕಗಳೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.
  - 1 1 1 1 2 1 ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಂಖ್ಯಾ ಗುಣಾಂಕಗಳು 1 2 3 1 1 4 6 4 1

12) ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಅದರ ಮೇಲಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಆ (ಎರಡನೆಯ) ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅದರ ಎಡಕ್ಕಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸುವುದರಿಂದ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಉದಾ
$$4$$
 ನೇ ಸಾಲಿನ $10 = 6 + 3 + 1$ 5 ನೇ ಸಾಲಿನ $35 = 20 + 10 + 4 + 1$

13) ಸಮಬಾಹು ತ್ರಿಕೋನಗಳಾಗುವಂತೆ ಕರ್ಣರೇಖೆಗಳನ್ನೆಳೆದರೆ, ಆ ಕರ್ಣರೇಖೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬರುವ ಸಂಖ್ಯೆಯು $(1+x)^n$ ಎಂಬುದರ ವಿಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ

ಉದಾ
$$(1+x)^4 = 1 + 4x + 6x^2 + 4x^3 + x^4$$

 $(1+x)^5 = 1 + 5x + 10x^2 + 10x^3 + 5x^4 + x^5$

- 14) 'ಫಿಬೋನಾಕ್ಕಿ ಶ್ರೇಣಿ' ಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ
- 15) ವಿಕಲ್ಪಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಅಧ್ಯಾಯ ೧೧

ಫರ್ಮನ ಅಂತಿಮ ಪ್ರಮೇಯ

ಜಾನ್ ಒಳ್ಳೆಯ ಗಣಿತದ ಮೇಷ್ಟ್ರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕುತೂಹಲಕರವಾದ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ್ಯೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ಸಲ 3,4 ಮತ್ತು 5 ಅನುಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಹಾಗೂ ಪೂರ್ಣಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಈ 3,4,5 ಪೂರ್ಣಸಂಖ್ಯೆಗಳ ನಡುವೆ ಏನಾದರೂ ವಿಶೇಷ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯೇ? ಎಂದರು ಜಾನ್ ಮಾಸ್ತರು.

ರಮೇಶ ತಕ್ಷಣ ಉತ್ತರಿಸಿದ $3 \times \tilde{3} = 3^2 = 9$ $4 \times 4 = 4^2 = 16$ $5 \times 5 = 5^2 = 25$

$$9 + 16 = 25$$

 $3^2 + 4^2 = 5^2$

ಇದೇ ರೀತಿ 4,5 ಮತ್ತು 6 ಪೂರ್ಣಸಂಖ್ಯೆಗಳ ನಡುವೆ ಏನಾದರೂ ವಿಶೇಷ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯೇ? ಎಂದು ಪುನಃ ಕೇಳಿದರು ಕಮಲ ಶೈರ್ಯವಾಗಿ ನಿಂತು ಉತ್ತರಿಸಿದಳು. $4\times 4=4^2=16$ $5\times 5=5^2=25$ $6\times 6=6^2=36$

$$16 + 25 = 41$$

ಆದ್ದರಿಂದ 4^2+5^2 ಎಂಬುದು 6^2 ಗೆ ಸಮವಲ್ಲ

ಹಾಗಾದರೆ 3,4,5 ಪೂರ್ಣಸಂಖ್ಯೆಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವಂತೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವಿರುವ ಬೇರೆ ಸಂಖ್ಯಾತ್ರಯಗಳು ಇದೆಯೇ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕ್ರಿಸ್ತ ಪೂರ್ವ 800 ರಿಂದ 500 ರಷ್ಟು ಹಿಂದೆಯೇ ಭಾರತೀಯ ಗಣಿತಜ್ಞರನ್ನು ಕಾಡಿತ್ತು. ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಶುಲ್ವ ಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಸಂಖ್ಯಾತ್ರಯಗಳಿವೆ ಶುಲ್ವ ಸೂತ್ರ ಎಂದರೇನು? ಸಾರ್ ಎಂದ ಸುರೇಶ ಶುಲ್ವ ಎಂದರೆ ಹಗ್ಗ ಯಜ್ಞಯಾಗಾದಿ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಳಕೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಿಗೂ ಮುಂದೆ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು.

3, 4, 5, 5, 12, 13, 7, 24, 25, 8, 15, 17, 12, 35, 37

ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿರುವ ಒಂದೊಂದು ತ್ರಯದಲ್ಲಿಯೂ ಎರಡು ಸಂಕೈಗಳ ವರ್ಗಗಳ ಮೊತ್ತ ಮೂರನೆಯ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿವೆ.

ಕ್ರಿ.ಪೂ ಸುಮಾರು 582 ರಿಂದ 497 ರಲ್ಲಿದ್ದ ಗ್ರಿಕ್ ಗಣಿತಜ್ಞ ಪೈಥಾಗೊರಸ್ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದ. ಎಲ್ಲಿ ಅವನ ಪ್ರಮೇಯ ಹೇಳಿ ನೋಡೋಣ ಎಂದರು ಜಾನ್. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ ಎದ್ದು ನಿಂತು "ಯಾವುದೇ ಲಂಬಕೋನ ತ್ರಿಭುಜದಲ್ಲಿ ವಿಕರ್ಣದ ಮೇಲಿನ ಚೌಕದ ಸಲೆ ಉಳಿದೆರಡು ಅಂಬಕೋನ ತ್ರಿಭುಜದಲ್ಲಿ ವಿಕರ್ಣದ ಮೇಲಿನ ಚೌಕದ ಸಲೆ ಉಳಿದೆರಡು ಭುಜಗಳ ಮೇಲಿನ ಚೌಕದ ಸಲೆಗಳ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಸಮ" ಎಂದ

ಇದನ್ನೇ ನಾವು ಪೈಥಾಗೊರಸ್ ಪ್ರಮೇಯ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು.

3,4,5, 5,12,13 ಮೊದಲಾದ ವಿಶೇಷ ಪೂರ್ಣಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಪೈಥಾಗೊ ರಸ್ ನಸಂಖ್ಯಾತ್ರಯಗಳು ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಸಂಖ್ಯಾತ್ರಯದ ವಿಶೇಷವೇನು ಹೇಳುತ್ತಿರಾ? ಎಂದಾಗ ರಹೀಮ್ ಎದ್ದುನಿಂತು' ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಖ್ಯಾತ್ರಯಗಳಲ್ಲೂ ಚಿಕ್ಕ ಎರಡು ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ವರ್ಗಗಳ ಮೊತ್ತ ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಮ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪೈಥಾಗೊರಸ್ ತ್ರಯಗಳು ಭುಜಗಳಾಗುವಂತೆ ರಚಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ತ್ರಿಭುಜಗಳೂ ಲಂಬಕೋನ ತ್ರಿಭುಜಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಎಂದ ಜಾನ್ ಮಾಸ್ತರು ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಾ.

ಡಯೋಫ್ಯಾಂಟಸ್ ಕ್ರಿ.ಶ ಸುಮಾರು $250\,$ ರ ವೇಳೆಗೆ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡ್ರಿಯಾದಲ್ಲಿದ್ದವನ ಅಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಬೀಜಗಣಿತದ ಪ್ರವರ್ತಕರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದವನು

ದತ್ತ ಧನ ಪೂರ್ಣಾಂಕವನ್ನು ಎರಡು ಧನ ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ಮೊತ್ತವಾಗಿ ಒಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಸಾಧ್ಯ 5=1+4, ಅಥವಾ 5=2+3 ಇದೇ ರೀತಿ 11=1+10, 11=2+9, 11=3+8, 11=4+7, 11=5+6 ಸಂಖ್ಯೆ ದೊಡ್ಡದಾದರೆ ಪರಿಹಾರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು a+b=5, m+n=11 ಎಂದು ಅಡಕವಾಗಿ ಬರೆಯ ಬಹುದು a ಮತ್ತು b ಎಂಬ ಎರಡು ಅಜ್ಞಾತಗಳು ಅವುಗಳ ಮೊತ್ತ ಸದಾ 5 ಆಗಿರುವಂತೆ ಬಂಧಿತವಾಗಿವೆ. ಇದೇ ರೀತಿ m ಮತ್ತು n ಎಂಬ ಎರಡು ಅಜ್ಞಾತಗಳು ಅವುಗಳ ಮೊತ್ತ ಸದಾ॥ ಆಗಿರುವಂತೆ ಬಂಧಿತವಾಗಿವೆ.

$$a + b = 5$$

ಈ ಸಮೀಕರಣವನ್ನು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ a ಮತ್ತು b ಅಜ್ಞಾತ್ರಗಳ 1,4,2,3,3,2,4,1 ಬೆಲೆಗಳು ತಾಳೆ ಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಬೇರೆ ಯಾವ ಬೆಲೆಗಳಿಗೂ ಅಲ್ಲ. ಈ ನಾಲ್ಕು ಜೊತೆ ಬೆಲೆಗಳಿಗೆ ಸಮೀಕರಣದ ಪರಿಹಾರಗಳೆಂದು ಹೆಸರು. m+n=11 ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಪರಿಹಾರಗಳಿವೆ. ಇದನ್ನೇ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ x+y=z ಎಂದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಇದರ ಪರಿಹಾರಗಳು ಅನಂತ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಸರಳ ರೂಪದ ಡಯೋಫ್ಯಾಟೈಸ್ ಸಮೀಕರಣ.

ಡಯಾಫ್ಯಾಂಟೈನ್ ಸಮಿಕರಣ ಎಂದರೇನು? ಎಂದ ಭಾಸ್ಕರ "ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳ ಗುಣಕ ಗಳಿರುವ, ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಅಜ್ಞಾತಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಜ್ಞಾತವನ್ನೂ ತಾಳೆ ನೋಡಬಲ್ಲ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಅನಂತ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅನಿರ್ಧರಣೀಯ ಸಮೀಕರಣಗಳನ್ನು ಡಯೋಫ್ಯಾಂಟೈನ್ ಸಮೀಕರಣ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ $x^2+y^2=z^2$

ಇದರಲ್ಲಿ x,y ಮತ್ತು z ಎಂಬ ಮೂರು ಅಜ್ಞಾತಗಳಿವೆ

x=3, y=4, z=5 ಮತ್ತು x=5, y=12, z=13 ಮುಂತಾದ ಪೈಥಾಗೊರಸ್ ತ್ರಯಗಳು ಈ ಸಮೀಕರಣಕ್ಕೆ ತಾಳೆ ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಪೈಥಾಗೊರಸ್ ತ್ರಯಗಳು ಎಷ್ಟಿವೆ?

1665 ರಲ್ಲಿ ಫರ್ಮಾಗತಿಸಿದ ನಂತರ ಪ್ರಕಟಿತವಾದ ಅವನ ಪ್ರಬಂಧ ಸಂಕಲನಗಳಲ್ಲಿ "ಫರ್ಮಾನ ಅಂತಿಮ ಪ್ರಮೇಯ" ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಪಂಚದ ಬೆಳಕನ್ನು ಕಂಡಿತು.

ಫರ್ಮಾನ ಅನಂತರ ಮತ್ಯಾರೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಿಲ್ಲವೆ? ಎಂದಳು ಪಂಕಜಾ?

ಫರ್ಮನ ಅನಂತರ ಅವನ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದ ಗಣಿತಜ್ಞರು ಆತನ ಅಂತಿಮ ಪ್ರಮೇಯದ ಸಾಧನೆಯ ಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದರು. ಆದರೆ ಫರ್ಮಾ ಕಂಡಿದ್ದ ಆ "ಅತ್ಯಂತ ಅದ್ಭುತವಾದ ಸಾಧನೆ" ಮಾತ್ರ ಯಾರ ಕೈ ಗೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಆಕ್ಯಾಡಮಿ 1816 ರಲ್ಲಿ ಫರ್ಮಾನ ಅಂತಿಮ ಪ್ರಮೇಯಕ್ಕೆ ಸಾಧನೆ ನೀಡಿದವರಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಘೋಷಿಸಿದರು.

ಜರ್ಮನಿಯ ಕಾರ್ಲ್ವೌಲ್ ಹೆಲ್ಮ್ ಪ್ರೀಡರಿಶ್ ಗೌಸ್ (17777 - 1855) ಎಂಬುವನ ಮುಂದೆ, ಅವನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಂದಾಗ, ಅವನು ಇದನ್ನು ಲಘುವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ.

ಮುಂದೆ ಇದನ್ನು ಯಾರು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು? ಎಂದ ರಹೀಮ್ ಜರ್ಮನಿಯ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಪಾಲ್ ವೂಲ್ಫ್ ಶೈಲ್ ಈ ಪ್ರಮೇಯಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾಧನೆ ನೀಡುವವರಿಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಧನ ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿದ ಅನೇಕರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು ಆದರೆ ಫರ್ಮಾನ ಅಂತಿಮ ಪ್ರಮೇಯದ ಸಾಧನೆ ಲಭ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಡೇವಿಡ್ ಹಿಲ್ ಬರ್ಟ್ (1862 - 1943) ಜರ್ಮನಿಯ ಗಣಿತ ವಿದ್ವಾಂಸ 'ಫರ್ಮನ ಅಂತಿಮ ಪ್ರಮೇಯಕ್ಕೆ ಸಾಧನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಯಾರೇ ಹೇಳಲಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೋ ನ್ಯೂನತೆ ನುಸಿಳಿರುವುದು ಖಂಡಿತ ಅದು ಏನೆಂದು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿ ಎಂದು ಹಿಲ್ ಬರ್ಟ್ ಅವನ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ.

n ನ ಯಾವ ಬೆಲೆಯ ತನಕ ಸಮೀಕರಣ ಸರಿಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿ ದ್ದರು? ಎಂದಳು ಲಲಿತ.

n ನ ಬೆಲೆ 3 ರಿಂದ 25,000 ದವರೆಗೆ ಇರುವಾಗ $x^n+y^n=z^n$ ಡಯಾ ಫ್ಯಾಂಟೈನ್ ಸಮೀಕರಣವನ್ನು ಸರಿಹೊಂದುವ ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳು ಇಲ್ಲವೆಂದು ದೃಢಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆ ಹರಿಯಿತೇ? ಎಂದ ಉಮೇಶ 1995 ರಲ್ಲಿ ಲಂಡನ್ನಿನ ಒಬ್ಬ ಮಹಾ ಮೇಧಾವಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಿದ ಎಂಬ ಅಂಶ ಎಲ್ಲರೂ ಸಂತೋಷ ಪಡಬೇಕಾದ್ದೆ.

ಈಗ ಈತ ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುತ್ತಾನೆ. **ಅಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಾರ್ವ**ತ್ರಿಕ ಸೂತ್ರವೇನಾದರೂ ಇದೆಯೇ? ಎಂದ ರಮೇಶ x=2n+1, $y=2n^2+2n$, $z=2n^2+2n+1$ n ಗೆ ಬೆಲೆಕೊಟ್ಟರೆ ಪೈಥಾಗೊರಸ್ ತ್ರಯ ನಮಗೆ ದೊರಕುತ್ತದೆ

ಅಂದರೆ $x^2+y^2=z^2$ ಡಯೊಫ್ಯಾಂಟೈನ ಸಮೀಕರಣದ ಪರಿಹಾರ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ
$$n=1$$
 ಆದಾಗ $3,4,5$ $n=2$ ಆದಾಗ $5,12,13$

ಆದರೆ ಭಾರತದ ಶುಲ್ವ ಸೂತ್ರಕಾರರು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದ $8,\ 15,\ 17$ ಮತ್ತು $12,\ 35,\ 37$ ನ್ನು n ಗೆ ಯಾವ ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಈ ಸೂತ್ರ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ ಶುಲ್ವ ಸೂತ್ರ ಕಾರರಿಗೂ ಯಾವುದೇ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸೂತ್ರಗೊತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ ಪೈಥಾಗೊರಸ್ ಅನಂತರ ಬಂದ ಗಣಿತಜ್ಞರು (ಚಿಂತಕರು) ಪೈಥಾಗೊರಸ್ ತ್ರಯಗಳನ್ನು ನೀಡಬಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಯಾವುದಾದರೂ ನೀಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದ ಉಮೇಶ ಜಾನ್ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತ ಆ ಸೂತ್ರವೇ $x=2n,\ y=-1,$ ಮತ್ತು $z=n^2+1,$ ಈ ಸೂತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ n=4 ಆದಾಗ 8,15,17 ಪೈಥಾಗೊರಸ್ ತ್ರಯಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

$$x + y = z$$
$$x^2 + y^2 = z^2$$

ಎಂಬ ಡಯೋಫ್ಯಾಂಟೈನ್ ಸಮೀಕರಣಗಳ ಪರಿಹಾರಗಳು ಅನಂತ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಇದನ್ನು ಕೊಡ ಬಲ್ಲ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸೂತ್ರಗಳು ತಿಳಿದಿವೆ ಎಂದಾಗ $x^3+y^3+z^3$, $x^4+y^4=z^4$, $x^5+y^5+z^5$ ಗಳಿಗೂ ಈ ತಿರ್ಮಾನಗಳು ಅನ್ವಯವಾಗುವುದೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಜೋಸೆಫ್.

ಆಗ ಜಾನ್ ಮಾಸ್ತರು ಭಾಷಣ ಆರಂಭಿಸಿದರು, ಫ್ರಾನ್ಸಿನ ಪಿಯರೆ ಡಫರ್ಮಾ $(1601 - 1665) \ n$ ನ ಬೆಲೆ 2 ಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿಯಾದ ಯಾವುದೇ ಪೂರ್ಣಾಂಕವಾದ ಈ ಸಮೀಕರಣವನ್ನು ತಾಳೆ ಹೊಂದುವ ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳು ಇದೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಾಧನೆ ನೀಡುವುದು ಅವನಿಗೆ ಸವಾಲಾಗಿತ್ತು.

"ಈ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪ್ರಮೇಯಕ್ಕೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ಅತ್ಯಂತ ಅದ್ಭುತವಾದ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ನಾನು ಪಡೆದಿದ್ದೇನೆ ಆದರೆ ಅದನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಲು ಈ ಪುಟದ ಖಾಲಿ ಅಂಚಿನ ಜಾಗಸಾಲದು"

ಅವನ ಪ್ರಕಾರ 2 ನೆಯ ಘಾತಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲಿನ ಯಾವುದೇ ಘಾತದ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಅದೇ ಘಾತದ ಎರಡು ಸಂಖ್ಯೆಗಳಾಗಿ ಒಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ n ನ ಬೆಲೆ 2 ಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿಯಾದ ಪೂರ್ಣಾಂಕವಾದಾಗ $x^n+y^n=z^n$ ಡಯೋಘ್ಯಾಂಟೈನ್ ಸಮೀಕರಣವನ್ನು ಸರಿ ಹೊಂದುವ ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಾಯ ೧೨

ವಿಶೇಷ ಸಮೀಕರಣ

ಶ್ರೀ ರಂಗಣ್ಣನವರು ಗಣಿತ ಮಾಸ್ತರು ಅವರ ತರಗತಿ ಎಂದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಇಷ್ಟ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತಾ ಏನಾದರೊಂದು ಹೊಸ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಕೆರಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದು 9 ನೆಯ ತರಗತಿ ಹಿಂದಿನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದಲೇ ಕೇಳುತ್ತಾ, ಬಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಮೀಕರಣ ಎಂದರೇನು? ಸಮೀಕರಣದಲ್ಲಿ ನಾವು ಗಮನಿಸ ಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳೇನು ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೇಳುತ್ತಾ ಶ್ರಿರಂಗಣ್ಣನವರು ಸರಳಸಮೀಕರಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೇಳಿದರು. ರಮೇಶ ತಟ್ಟನೆ ಎದ್ದು ಉತ್ತರಿಸೇ ಬಿಟ್ಟ. ಕಪ್ಪು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಬರೆ ಎಂದರು. ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಬರೆದ x+4=10 ಈ ಸಮೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಅವ್ಯಕ್ತ ಪದ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂದರು? ಅವ್ಯಕ್ತ ಪದ x ಒಂದೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ ಅದರ ಘಾತವೇನು? ಎಂದರು. x ನ ಘಾತ ಒಂದೇ ಎಂದ ಈ ಸಮೀಕರಣದಲ್ಲಿ x ನ ಬೆಲೆ ಏನು ಎಂದರು x ನ ಬೆಲೆ 6 ಎಂದ.

ಎರಡು ಅವ್ಯಕ್ತಪದಗಳಿರುವ ಒಂದು ಸಮೀಕರಣ ಹೇಳಿ ಎಂದರು ರಂಗಮ್ಮ ಎದ್ದುನಿಂತು x+y=10 ಎಂದಳು. x ಮತ್ತು y ಗಳ ಬೆಲೆ ಏನು? ಎಂದರು ಗೌರಿ ಎದ್ದುನಿಂತು x=4, y=6 ಎಂದಳು ಕಾಂತ ಎದ್ದು ನಿಂತು x=6, y=4 ಎಂದ ಲಲಿತ ಎದ್ದು ನಿಂತು x ಮತ್ತು y ಗಳ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಇಷ್ಟೇ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದಳು ಮಾಸ್ತರು ರಂಗಣ್ಣ ಹಾಗಾದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಎಂದರು. ಉಮೇಶ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಇನ್ನೊಂದು ಸಮೀಕರಣ ಕೊಟ್ಟರೆ x ಮತ್ತು y ಗಳ ಬೆಲೆ ಹೇಳ ಬಹುದು ಎಂದ. ಅವನನ್ನೇ ಮತ್ತೊಂದು ಸಮೀಕರಣ ಕೊಡುವಂತೆ ಕೇಳಿದರು x-y=4 ಎಂದ. ಎರಡು ಸಮೀಕರಣಗಳನ್ನೂ ಕಪ್ಪು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದರು.

$$x + y = 10$$
$$x - y = 10$$

ರಹೀಮನನ್ನು ಕರೆದು ಇದು ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸಮೀಕರಣ ಎಂದರು. ಇದು ಏಕಕಾಲಿಕ

ಸಮೀಕರಣ ಅಂದ. ಸರಿ x ಮತ್ತು y ಗಳ ಬೆಲೆ ಹೇಳು ಎಂದರು. +y ಮತ್ತು -y ನ್ನು ಹೊಡೆದು x ಮತ್ತು x ಗಳನ್ನು ಕೂಡಿ, 10 ಮತ್ತು 4 ನ್ನು ಕೂಡಿ, 2x=14 $\therefore x=7$ x=y ಆದಮೇಲೆ y ನ ಬೆಲೆ 3 ಎಂದ. x ಮತ್ತು y ಗಳಿಗೆ ಮತ್ಯಾವುದಾದರೂ ಬೆಲೆ ಇದೆಯೇ ಎಂದರು ಇಲ್ಲ ಇದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬೆಲೆ ಎಂದ.

ಮಾಸ್ತರು ರಂಗಣ್ಣನವರು ಮತ್ತೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮುಂದಿಟ್ಟರು ಆ ಸಮಸ್ಯೆಯೇ $\sqrt{x}+y=7$, $x+\sqrt{y}=11$ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮಾಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ನಂತರ ನಮಗೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೋಚುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದರು. ಇದೊಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಏಕಕಾಲಿಕ ಸಮೀಕರಣ. ಇಂತಹ ಸಮೀಕರಣವನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಭಾರತೀಯ ಗಣಿತಜ್ಞ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಾನುಜನ್ ಸುಲಭವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ಈಗ ನೋಡಿ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಿಡಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು.

$$\sqrt{x} + y = 7 \tag{1}$$

$$x + \sqrt{y} = 11\tag{2}$$

$$\sqrt{x} + y = 7 \tag{1}$$

$$\therefore \quad \sqrt{x} = 7 - y$$

$$x = (7 - y)^2$$

$$x = 49 - 14y + y^2$$

$$x + \sqrt{y} = 11 \tag{2}$$

x ಗೆ ಬೆಲೆ ಆದೇಶಿಸಿದರೆ

$$49 - 14y + y^2 + \sqrt{y} = 11$$

$$\sqrt{y}=t$$
 ಆಗಿರಲಿ

$$49 - 14t^2 + t^4 + t = 11$$

$$t^4 - 14t^2 + t = -38$$

$$t=2$$
 ಆಗಿರಲಿ

$$\sqrt{y} = t$$

$$t=2$$

$$\therefore y = 4$$

ವಿಶೇಷ ಸಮೀಕರಣ 91

$$x+\sqrt{y}=11$$

$$x+\sqrt{4}=11$$

$$x+2=11$$

$$x=11-2$$

$$x=9$$
 ఆద్ధరింద $x=9$, మత్తు $y=4$

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆದ ಆನಂದ ಹೇಳತೀರದು. ಈ ರೀತಿ ರಂಗಣ್ಣನವರು ಒಂದೊಂದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಹೇಳಿ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅಧ್ಯಾಯ ೧೩

ವಿಶೇಷ ಮಾಯಾಚೌಕ

x^2	y	1	xy^2
y	2	xy	x^2
x	;	x^2y^2	y

ಇದೊಂದು ವಿಶೇಷ ಮಾಯಾಚೌಕ ಏಕೆ?

ಸಾಮಾನ್ಯ ಒಂದು ಮಾಯಾಚೌಕದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ, ಲಂಬವಾಗಿ ಮತ್ತು ಮೂಲೆಯಿಂದ ಮೂಲೆಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಗೆ ಕೂಡಿದರೂ ಮೊತ್ತ ಒಂದೇ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತೇವೆ.

ಆದರೆ ಮೇಲಿನ ಚೌಕದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ, ಲಂಬವಾಗಿ ಮತ್ತು ಮೂಲೆಯಿಂದ ಮೂಲೆಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಗೆ ಗುಣಿಸಿದರೂ, ಗುಣಲಬ್ಬ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಆಗಿದೆ.

ಅಂದರೆ ಅಡ್ಡಸಾಲಿನ ಗುಣಲಬ್ದ
$$x^3y^3$$

ಲಂಬಸಾಲಿನ ಗುಣಲಬ್ಧ x^3y^3
ಮೂಲೆಯಿಂದ ಮೂಲೆಗೆ x^3y^3

x ಮತ್ತು y ಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಠ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನೋಡೋಣ

$$1) \ \ x = 1 \ {
m and} \ \ y = 2 \ {
m e} \ {
m conf.}$$

2	1	4
4	2	1
1	4	2

ಹೇಗೆ ಗುಣಿಸಿದರೂ ಗುಣಲಬ್ಧ 8

$$(x)$$
  (x) (y) (y)

8	1	8
4	4	4
2	16	2

ಹೇಗೆ ಗುಣಿಸಿದರೂ ಗುಣಲಬ್ಧ 64

(3) x = 2, y = 3 ಆದಾಗ

12	1	18
9	6	4
2	36	3

ಹೇಗೆ ಗುಣಿಸಿದರೂ ಗುಣಲಬ್ಧ 216

 $4) \ x = 5, \quad y = 2 \,$ ಆದಾಗ

50	1	20
4	10	25
5	100	2

ಹೇಗೆ ಗುಣಿಸಿದರೂ ಗುಣಲಬ್ಧ $\,1000$

ಇದೂ ಸಹ ಮೇಲಿನ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಇದು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ, ಲಂಬವಾಗಿ, ಮೂಲೆಯಿಂದ ಮೂಲೆಗೆ ಗುಣಿಸಿದಾಗ ಗುಣಲಬ್ಬ $1000\,$

ಆದರೆ ಆಲ್ಫ್ರೌಡ್ ಮಸ್ನರ್ ಎಂಬುವನು ನೀಡಿರುವ ಗುಣಾಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಯಾಚೌಕ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿರುವ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿಲ್ಲ.

10	12	1
4	2	15
3	5	8

ಇಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ, ಲಂಬವಾಗಿ ಗುಣಿಸಿದಾಗ ಗುಣಲಬ್ಧ 120 ಬಂದರೂ, ಮೂಲೆಯಿಂದ ಗುಣಿಸಿದಾಗ ಗುಣಲಬ್ದ 120 ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಡ್ಡಲಾಗಿ
$$10\times12\times1 = 120$$

$$4\times2\times15 = 120$$

$$3\times5\times8 = 120$$
 ಲಂಬವಾಗಿ
$$10\times4\times3 = 120$$

$$12\times2\times = 120$$

$$1\times15\times8 = 120$$
 ಆದರೆ ಮೂಲೆಯಿಂದ ಮೂಲೆಗೆ
$$10\times2\times8 = 160$$

$$3\times2\times1 = 6$$

ಅಧ್ಯಾಯ ೧೪

ಒಂದು ಸರಳ ಸಮಸ್ಯೆ

ದತ್ತ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಚೌಕ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಆಯತಗಳಿರುತ್ತದೆ

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಕರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಿಯರು. ಒಂದೊಂದು ದಿನವೂ ಅವರ ಪಾಠವೆಂದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕುತೂಹಲವೇ ಅಂದು ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬರಾವ್ ರಜದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅವರ ತರಗತಿಯನ್ನು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಅವರಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ತರಗತಿಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವಭಾವದವರಲ್ಲ. ಕಪ್ಪುಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಚೌಕವನ್ನು ಬರೆದು 4 📑 4 ಇಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಚೌಕಗಳಿವೆ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ! ಚೌಕವಿರುವುದು ಒಂದೇ, ಆದರೂ ಎಷ್ಟು ಚೌಕಗಳಿವೆ ಎಂದರಲ್ಲಾ ಎಂದು ಕುಮಾರ್ ಯೋಚಿಸಿ ಇರುವುದೇ ಒಂದು ಚೌಕವಲ್ಲವೇ ಎಂದ? ಸರಿ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಅವರು 🗌 ಈ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಆಯತವಿದೆ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪುನಃ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಇದೇನಿದು? ಚೌಕ ಬರೆದು ಆಯತ ಎಷ್ಟಿದೆ? ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರಲ್ಲ ಅಂತ. ಮುಂದೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಪಾಶಾ ಬಹಳ ಬುದ್ದಿವಂತ ಸಾರ್ ಒಂದು ಆಯತ ಇದೆ ಎಂದ. ಗುಡ್ ಎಂದರು ಉಳಿದವರಿಗೆ ಕುತೂಹಲ ಅದು ಹೇಗೆ? ಎಂದರು ಆಗ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿಗಳು ಚೌಕವೂ ಆಯತವೇ. ಅಭಿಮುಖ ಬಾಹುಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಮ ಮತ್ತು ಸಮಾನಾಂತರವಾಗಿರುವ ಚತುರ್ಭಜ ಆಯತವೇ ಎಂದರು. ಸರಿ ಮುಂದು ವರಿಯುತ್ತ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿಗಳು ಈ ರೀತಿಯ ಮತ್ತೊಂದು ಆಕೃತಿ ಬರೆದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಚೌಕಗಳಿವೆ ಎಂದರು ನಾಲ್ಕು ಎಂದವರೇ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಆದರೆ, ಸುರೇಶ ಐದು ಚೌಕಗಳಿವೆ ಎಂದ. ಕಪು ಹಲಗೆಯ ಹತ್ತಿರ ಅವನನ್ನು ಕರೆದು ಹೇಗೆ ತೋರಿಸೆಂದರು? ಒಂದು ದೊಡ್ಡ, ನಾಲ್ಕು ಚಿಕ್ಕ ಚೌಕಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದ. ಆ ದೊಡ್ಡ ಚೌಕವನ್ನು ಸೇರಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಯಾರಿಗೂ ಹೊಳೆದಿತ್ತಿಲ್ಲ. ಆಯತಗಳೆಷ್ಟಿದೆ? ಎಂದಾಗ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಯಬ್ಧ ಎಣಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು, ಜಾನ್ ನಿಂತು 9 ಎಂದ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿ ಆಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಚೌಕಗಳೆಷ್ಟಿವೆ? ಆಯತಗಳೆಷ್ಟಿವೆ? ಎಂದು ತಿಳಿಸಲು ಯಾವುದಾದರೂ ಸೂತ್ರವಿದೆಯೇ ಎಂದ ರಾಮೇಗೌಡ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಮಯೋಜಿತ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಸಂತೋಷ ನೀಡಿತು.

 n^2 ಚೌಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಒಂದು ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ $\dfrac{(n^2+n^2)}{4}$ ಆಯತಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ $\dfrac{2n^3+3n^2+n}{6}$ ಚೌಕಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಹಾಗೂ $\dfrac{3n^4+2n^3+-3n^2-2n}{12}$ ಚೌಕಗಳಲ್ಲದ ಆಯತಗಳು ಇರುತ್ತವೆ ಎಂದರು.

ಈಗ ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಆಕೃತಿಗೆ ಈ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಚೌಕ, ಎಷ್ಟು ಆಯತ ಬರುತ್ತದೆ? ಎಂದ ಪರಮೇಶ. ಓಹೋ ಹೇಳ್ತಿನಿ ನೋಡಿ

ಈ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ n=2

ಆಯತಗಳು =
$$\frac{(n^2+n^2)}{4} = \frac{(2^2+2^2)}{4} = \frac{(4+2)^2}{4} = \frac{(6^2)}{4} = \frac{36}{4} = 9$$

ಈ ಒಟ್ಟು 9 ಆಯತಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಚೌಕಗಳು ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಚೌಕವಲ್ಲದ ಆಯತ

ਬੱਚੇਸ਼ਾਲ
$$\frac{2n^3+3n^2+n}{6}=\frac{2(2)^3+3(2)^2+n}{6}$$

$$=\frac{16+12+2}{6}=\frac{30}{6}=5$$

ಪೌಕಗಳಲ್ಲದ ಆಯತಗಳು
$$\frac{3n^4+2n^3-3n^2-2n}{12}$$

$$=\frac{3(2)^6+2(2)^3-3(2)^2-2(2)}{12}$$

$$=\frac{48+16-12-4}{12}=\frac{48}{12}=4$$

ಒಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಣಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಂದು ರಸ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದೆ.

ාධ්.

ಈ ಆಕೃತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಚೌಕವಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ 9 ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಚೌಕಗಳಿವೆ. ಒಟ್ಟು ಈ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಚೌಕವಿದೆ ಎಂದು ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವನು 14 ಎಂದ. ಹೇಗೆ ? ಲೆಕ್ಕಚಾರ ಹಾಕಿದೆ ಎಂದೆ ಇಲ್ಲಿ n=3 ಆದ್ದರಿಂದ

$$1^2+2^2+3^2$$
 ಚೌಕಗಳು ಅಂದರೆ $1+4+9=14$

ಒಂದು ದೊಡ್ಡ, ಒಂಬತ್ತು ಚಿಕ್ಕದು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಇವೆರಡರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 14 ಎಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿದೆ! ಈ ಸೂತ್ರ ಅಂದು ಕೊಂಡರು ಆಯತಗಳು ಎಷ್ಟಿದೆ ಹೇಳ್ತೀರಾ ಎಂದಾಗ?

36 ಎಂದು ಹೇಳೇ ಬಿಟ್ಟ ಜಾನ್. ನೋಡಿ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ ಒಂದು ನಿಖರವಾದ 'ವಿಜ್ಞಾನದ ಒಂದು ಭಾಗ, ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾದ ಜ್ಞಾನವೂ ಹೌದ ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ಗಣಿತಜ್ಞ ಇವುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೂತ್ರ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ ಎರಡನೆಯ ಭಾಸ್ಕರಾಚಾರ್ಯರು, ಬ್ರಹ್ಮಗುತ್ತ ಮಹಾವೀರಾ ಚಾರ್ಯ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಅಸಾಧಾರಣ ಪ್ರತಿಭೆ ಹೊಂದಿದ್ದ ಪುರಾತನ ಭಾರತೀಯ ಗಣಿತಜ್ಞರು ಎಂದು ಹೇಳಿ

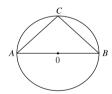
ಈಗ ಹೇಳಿ ನೋಡೋಣ ಚದುರಂಗದ ಚೆಸ್ಬೊರ್ಡ್ ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಚೌಕಗಳಿವೆ? ತಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗದಿದ್ದರೆ ಆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದರು. ಘಂಟೆ ಹೊಡೆಯಿತು.

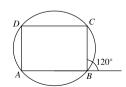
ಅಧ್ಯಾಯ ೧೫

ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ

ಬಾಲ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಮ್ಗೆ ಗಣಿತ ಎಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ಯಾರಾದರೂ ಶಿಕ್ಷಕರು ರಜದ ಮೇಲೆ ಇದ್ದರೆ ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇವರನ್ನು ಆ ತರಗತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾಸ್ತರು ಆ ತರಗತಿಗೆ ಹೋದರೆ ರೇಖಾಗಣಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದು. ಅನಂತರ ಕಪ್ಪು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಪ್ರಮೇಯಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೋನಗಳ ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪ್ರಮೇಯಗಳನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

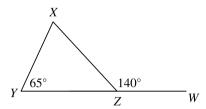

ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ $A\hat{C}B$ ದ ಪರಿಮಾಣವೇನು? ಎಂದು ಕೇಳಿದ ತಕ್ಷಣ ಉಮೇಶ 90° ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹೇಗೆ? ಎಂದರು ಅರ್ಥವೃತ್ತದ ಪರಿಧಿಕೋನ 90° ಅಲ್ವಾ ಸಾರ್ ಎಂದ. ಮಾಸ್ತರು ಮತ್ತೊಂದು ಚಿತ್ರ ಬರೆದರು.

ಗಣಿತ ವೈವಿಧ್ಯ

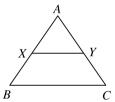
ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ $\hat{ADC}$ ದ ಪರಿಮಾಣವೇನು? ಎಂದರು ಚಿಕ್ರೀಯ ಚಿತುರ್ಭಜದ ಹೊರಕೋನ ಅಂತ ಸ್ಥಅಭಿಮುಖ ಕೋನಕ್ಕೆ ಸಮ ಆದ್ದರಿಂದ 120° ಎಂದಳು ನಳಿನಿ. ಮಾಸ್ತರಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು ಮತ್ತೊಂದು ಚಿತ್ರ ಬರೆದರು

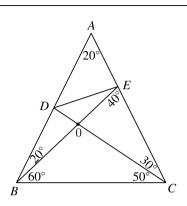
ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ $y \times z$ ಕೋನದ ಪರಿಮಾಣವೆಷ್ಟು? ಎಂದರು ಉತ್ತರ ತಕ್ಷಣ ಒಂದೇ ಬಂತು 75° ಎಂದು. ಹೇಗೆ ಎಂದರು ತ್ರಿಭುಜದ ಒಂದು ಬಾಹುವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಿದಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ಹೊರಕೋನ ಅಂತಸ್ಥಾಭಿಮುಖ ಕೋನಗಳ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಸಮ.

$$Y\hat{X}Z = 140^{\circ} - 65^{\circ}$$
$$= 75^{\circ}$$

ಮಾಸ್ತರು ಮತ್ತೊಂದು ಚಿತ್ರ ಎಳೆದರು.

ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ X ಮತ್ತು Y, AB ಮತ್ತು AC ಬಾಹುಗಳ ಮಧ್ಯಬಿಂದುಗಳು BC=8 ಸೆಂಮೀ ಆದರೆ xy=? ಎಂದರು ಗೌರಿ ಕಪ್ಪುಹಲಗೆಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು. ತ್ರಿಭುಜದ ಎರಡು ಬಾಹುಗಳ ಮಧ್ಯ ಬಿಂದುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ಸರಳ ರೇಖೆಯು ಮೂರನೆಯ ಬಾಹುವಿಗೆ ಸಮಾನಾಂತರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅದರ ಅರ್ಧದಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ ಆದ್ದಂರಿಂದ xy=4 ಸೆಂ.ಮೀ ಎಂದಳು ಬಾಲ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಮ್ ಗೆ ನಾನು ಕೇಳಿದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಉತ್ತರ ಹೇಳೇ ಬಿಟ್ಟರಲ್ಲ. ಅನ್ನೋ ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಚಿತ್ರ ಬರೆದು ಒಂದು ಗೊತ್ತಾದ ಕೋನದ ಪರಿಮಾಣ ಎಷ್ಟು ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ
$$AB=AC$$

$$O\hat{B}C = 60^{\circ}$$
  $O\hat{C}B = 50^{\circ}$
 $D\hat{B}O = 20^{\circ}$ $O\hat{C}E = 30^{\circ}$
 $O\hat{D}B = 50$ $O\hat{E}C = 40^{\circ}$

$$D\hat{A}E = 20^{\circ}$$

ಹಾಗಾದರೆ DAE ಕೋನದ ಪರಿಮಾಣವೇನು? ಎಂದರು ತರಗತಿ ನಿಶ್ಕಬ್ಭವಾಯಿತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಮಾಸ್ತರು ಇದನ್ನು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದರು.

ABC ಒಂದು ಸಮದ್ವಿ ಬಾಹು ತ್ರಿಭುಜ

$$B\hat{A}C = 20^{\circ}$$
  $\hat{B} = \hat{C}$

$$O\hat{B}C = 60^{\circ}$$
  $O\hat{C}B = 50^{\circ}$

$$\therefore O\hat{B}D = 20^{\circ}$$
  $O\hat{C}E = 30^{\circ}$

$$B\hat{O}C = 70^{\circ}$$
  $D\hat{O}E = 70^{\circ}$

$$B\hat{D}O = 50^{\circ}$$
  $B\hat{O}D = 110^{\circ}$

$$D\hat{E}O=x$$
 ಆಗಿರಲಿ $D\hat{O}E=70^\circ$ $\therefore$ $O\hat{D}E=180^\circ-(70+x)$ = $180^\circ-70-x$ = $110^\circ-x$

$$A\hat{E}D = 180 - (40 + x^{\circ})$$

$$= 140^{\circ} - x$$

$$A\hat{D}E = 180^{\circ} - (140 - x^{\circ} + 20^{\circ})$$

$$= 180^{\circ} - 140 + x^{\circ} - 20^{\circ}$$

$$= 20^{\circ} + x$$

ಈಗ $\triangle DEO$ ನಲ್ಲಿ $E\hat{D}O=110-x$, $D\hat{O}E=70^\circ$ $D\hat{E}O=x^\circ$ x ಗೆ ಯಾವ ಬೆಲೆಕೊಟ್ಟರೂ $\triangle DEO$ ನ ಕೋನಗಳು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ $\hat{x}$, o° ಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಇರಬೇಕು.

ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ವಿಧಾನವೇ ಮುಖ್ಯ ಉತ್ತರ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ

$$\frac{3}{8} \div \frac{9}{16} \times \frac{6}{5} + \frac{1}{4} - \frac{1}{2}$$

ಇದನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸ ಬೇಕು

ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ 4 ಮೂಲಭೂತ ಕ್ರಿಯೆಗಳೂ ಇವೆ ಯಾವ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಮಾಡಬೇಕು

$$\frac{3}{8} \times \frac{16}{9} \times \frac{6}{5} + \frac{1}{4} - \frac{1}{2}$$

$$\frac{2}{3} \times \frac{6}{5} + \frac{1}{4} - \frac{1}{2}$$

$$\frac{4}{5} + \frac{1}{4} - \frac{1}{2}$$

$$\frac{16 + 5 - 10}{20} = \frac{21 - 10}{20} = \frac{11}{20}$$

ಇದು ಮಾಡ ಬೇಕಾದ ರೀತಿ ಅಂದರೆ ಮೊದಲು ಭಾಗಿಸಿ ನಂತರ ಗುಣಿಸಿ. ಕೂಡಿ ಕೊನೆಗೆ ಕಳೆದಿದ್ದೇವೆ. ಅಂದರೆ ಕೊಟ್ಟ ಭಿನ್ನರಾಶಿಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸಲು BODMAS ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸದೆ ಮೊದಲು ಗುಣಿಸಿ ಅನಂತರ ಭಾಗಿಸಿದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ನೋಡಿ

104 ಗಣಿತ ವೈವಿಧ್ಯ

$$\frac{3}{8} \div \frac{9}{168} \times \frac{6^3}{5} + \frac{1}{4} - \frac{1}{2}$$

$$\frac{3}{8} \div \frac{27}{40} + \frac{1}{4} - \frac{1}{2}$$

$$\frac{3}{8} \times \frac{46^5}{27_9} + \frac{1}{4} - \frac{1}{2}$$

$$\frac{5}{9} + \frac{1}{4} - \frac{1}{2}$$

$$\frac{20 + 9 - 18}{36} = \frac{11}{36}$$

ಉತ್ತರ ಬೇರೆ ಬಂತು

$$B =$$
 ಆವರಣಗಳು (Brackets)

$$o =$$
 ದ ಅಥವಾರ ಕ್ರಮ order $D =$ ಭಾಗಾಕಾರ (Division)

$$M = \pi$$
ನಣಾಕಾರ Muttiptication

$$A =$$
 ಕೂಡುವುದು (Addition)

$$S =$$
 ಕಳೆಯುವುದು (subtraction)

$$\frac{3}{8} \div \frac{9}{16} \times \frac{6}{5} + \frac{1}{4} - \frac{1}{2}$$

ಇದನ್ನೇ ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸಿ ಎಂದು ಕೊಟ್ಟರೆ
$$\frac{3}{8} \div \frac{9}{16} \times \frac{6}{5} + \frac{1}{4} - \frac{1}{2}$$

$$\frac{3}{8} \div \frac{9}{16} \times \frac{6}{5} + \frac{1-2}{4}$$

$$\frac{3}{8} \div \frac{9}{16} \times \frac{6}{5} + \frac{-1}{4}$$

$$\frac{3}{8} \div \frac{9}{16} \times \frac{24 + (-5)}{20}$$

$$\frac{3}{8} \div \frac{9}{16} \times \frac{19}{20}$$

$$\frac{3}{8} \times \frac{320}{177_{57}} = \frac{3 \times 40}{57} = \frac{120}{57}$$

ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಕಳೆದು, ಆಮೇಲೆ ಕೂಡಿ ನಂತರ ಗುಣಿಸಿ ಕಡೆಗೆ ಭಾಗಿಸಿದೆ ಉತ್ತರ ಬೇರೆ ಬಂದಿದೆ

ಒಂದು ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ ಉತ್ತರ ಒಂದೇ ಬರಲು ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.

ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಉತ್ತರ ಬರುತ್ತದೆ.

ಕುತೂಹಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

4, 7 ಮತ್ತು 6 ರ ಲ.ಸಾ.ಅ ಏನು

ಲ.ಸಾ.ಅ=60

ಇದನ್ನೇ ಬೇರೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳ ಬಹುದು.

ಯಾವ ಕನಿಷ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು $4,\ 5$ ಮತ್ತು 6 ರಿಂದ ನಿಶ್ಯೇಷವಾಗಿ ಭಾಗಿಸ ಬಹುದು.

4, 5 ಮತ್ತು 6 ರ ಲ.ಸಾ.ಅ 60

ಅಂದರೆ 4,5 ಮತ್ತು 6 ರಿಂದ 60,120,180... ನಿಶ್ಯೇಷವಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಅದರಲ್ಲಿ ಅತಿ ಚಿಕ್ಕ ಸಂಖ್ಯೆ 60

ಯಾವ ಕನಿಷ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು $4,\ 5$ ಮತ್ತು 6 ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದಾಗ ಶೇಷ ಒಂದು (1) ಬರುತ್ತದೆ.

 $4,\ 5$ ಮತ್ತು 6 ರ ಲ.ಸಾ.ಅ 60 ಚಿಕ್ಕ ಸಂಖ್ಯೆ ಈಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲೂ ಒಂದು ಶೇಷ ಬರಲು 60 ಕ್ಕೆ ಒಂದು (1) ಸೇರಿಸಬೇಕು.

ಅಂದರೆ 61 ನ್ನು 4, 5 ಮತ್ತು 6 ರ ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲೂ ಒಂದು (1) ಶೇಷ ಬರುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯಿದೆ ಅದನ್ನು 2 ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದಾಗ

ฮ์เส 1, 3 ออส มากิมสาท ฮ์เส 2, 4 ออส มากิมสาท

ಶೆಷ $3,\,5$ ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದಾಗ ಶೇಷ $4,\,6$ ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದಾಗ ಶೇಷ 5 ಬಂದರೆ ಆ ಸಂಖ್ಯೆ ಯಾವುದು.

 $2,\ 3,\ 4,\ 5$ ಮತ್ತು 6 ರ ಲ.ಸಾ.ಅ 60

ಪ್ರತಿ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದಲೂ 60 ನ್ನು ಭಾಗಿಸಿದರೆ ಶೇಷ $\circ$ ಪ್ರತಿ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದಲೂ 61 ನ್ನು ಭಾಗಿಸಿದರೆ ಶೇಷ $\circ$

ಪ್ರತಿ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದಲೂ ಭಾಗಿಸಿದಾಗ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಶೇಷಗಳು ಬರಬೇಕು.

ಆದ್ದರಿಂದ ಬಂದ ಲ.ಸಾ.ಅ ದಿಂದ 1 ನ್ನು ಕಳೆದರೆ 59 ಬರುತ್ತದೆ.

Ω				વ	
59	ನ್ನು	2	ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದರೆ	1	ಶೇಷ
59	ನ್ನು	3	П	2	ಶೇಷ
59	ನ್ನು	4	H	3	ಶೇಷ
59	ನ್ನು	5	П	4	ಶೇಷ
59	ನ್ನು	6	П	5	ಶೇಷ
ಶೇಷ	<u>0</u> ಬರ	ಬೇಕು	ಎಂದಾಗ ಲ.ಸಾ.ಅ	60	ಆಗಿತ್ತು
ಶೇಷ	1 ಬರ	ಬೇಕು	ಎಂದಾಗ ಲ.ಸಾ.ಅ	ಕ್ಕೆ 1	ಸೇರಿಸಿದೆವು
ಶೇಷ	ಬೇರೆ :	ಬೇರೆ ೫	ಬಂದಾಗ ಲ.ಸಾ.ಅ (	ನಿಂದ	ರ 1 ಕಳೆದೆವು
ಲ.ಸಾ	.ಅ ಹಾ	ಾಗೆಯೆ	c ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಕ <u>ಾ</u>	ರಣ	ವೇನು?
					,

ಲ.ಸಾ.ಅ ಗೆ ಒಂದನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಲ.ಸಾ.ಅ ಗೆ ಒಂದನ್ನು ಕಳೆಯಲು ಕಾರಣವೇನು?

ನಿಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿಯಿರಿ.

ಯಾವ ಕನಿಷ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು	2	ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದಾಗ	ಶೇಷ	1
•	3	П	ಶೇಷ	
	4	П	ಶೇಷ	3
	5	П	ಶೇಷ	4
	6	П	ಶೇಷ	5

7 ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದಾಗ ನಿಶ್ಶೇಷವಾಗಿ ಭಾಗವಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ನೀವೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡತ್ತೀರಾ? ಉತ್ತರ 119 ಬರಬೇಕು

ಕೆಲವು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರ ಘಟನೆಗಳು

- 1 ಬೀಜಗಣಿತದ ಒಂದು ತರಗತಿ ಘಾತಾಂಕ ತತ್ತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ $a^m\!-\!a^n=a^{m+n}$ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ನೀಡಿದೆ. $a^5 - a^2 = a^5 + 2 = a^7$ ಅನಂತರ $2^5 \cdot 2^2$ ರ ಗುಣಲಬ್ದವೇನು? ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ $2^{5+2} \, = \, 2^7 \, = \, 128$ ಎಂದು ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ತಿಳಿಸಿದ. ಹಾಗಾದರೆ $2^2\cdot 9^2$ ನ ಗುಣಲಬ್ದವೇನು? ಎಂದೆ 2 imes 9=18 ಎಂದು ಪಾದವನ್ನು ಗುಣಿಸಿ ಘಾತವನ್ನು 2+2=4 ಎಂದು ಕೂಡಿ 18^4 ಎಂದ ಇಲ್ಲಿ ಪಾದ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿದೆ. ಪಾದ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಘಾತಗಳನ್ನು ಕೂಡುವುದು ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾಡಿರುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದೆ. ಹಾಗೇ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತ $2^5 \cdot 9^2$ ನ ಗುಣಲಬ್ದವೇನು? ಎಂದಾಗ ಪಾದ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿತ್ತು, ಘಾತವೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಯಾಗಿತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೋಚದೆ ಗುಣಲಬ್ದ 2592 ಎಂದು ಹೇಳಿದ ತರಗತಿಯ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂಗೊಳ್ಳೆಂದು ನಕ್ಕರು. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಕೋಪ ಬಂತು. ಇದೇನು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದೆ 2 ರ ಘಾತ 5 ನ್ನು. 9 ರ ಘಾತ 2 ರಿಂದ ಗುಣಿಸಬೇಕು. ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಮಾತ್ರ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದು ಕಪ್ಪು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಉತ್ತರ ಹೇಗೆ ಬಂತು ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆಂದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಧೈರ್ಯ ಮೆಚ್ಚಿ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡುವಂತೆ ಹೇಳಿದರು $2^5 imes 9^2$ ನ್ನು $2 \stackrel{.}{ imes} 2 imes$ $2 \times 2 \times 2$ ఎందు 2 న్ను 5 ಸಲ గుణిసి బంద 32 న్ను 9×9 ర గుణలబ్ద 81 రింద ಗುಣಿಸಿ $32 \times 81 = 2592$ ಎಂದು ತೋರಿಸಿದ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಮತ್ತು ತರಗತಿಯ ಉಳಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಹೀಗೆ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳದೆ ತಕ್ಷಣ 2592ಎಂದು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಮೇಲ್ ನೋಟಕ್ಕೆ ಅವನು ಹೇಳಿದ ಉತ್ತರ ತಪ್ಪೆಂದು ಕಂಡರೂ ಅವರ ಉತ್ತರ ನಿಜವಾಗಿತ್ತು.
- 2 ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗಣಿತಜ್ಞರೆಲ್ಲರೂ ತತ್ತಜ್ಞಾನಿಗಳು. ಆದರೆ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಗಣಿತಜ್ಞರಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಲ ಗಣಿತದ ಮೇಷ್ಟು ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತಾ. ದೇವರು ಸರ್ವಶಕ್ತ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ

ಮಾಡಬಲ್ಲ ಯಾವ ಕಠಿಣ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನಾಗಲೀ ಸೃಷ್ಟಿಸಬಲ್ಲ. ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಗದೇ ಇರುವುದೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದಾಗ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಓಹೋ ಹಾಗೋ ಹಾಗಾದರೆ ದೇವರ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಒಂದು ಗಣಿತದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬಲ್ಲನೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಮೇಷ್ಟ್ರು ಅವನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಏನು ಉತ್ತರ ನೀಡಿರ ಬಹುದು ನೀವೇ ಊಹಿಸಿ.

3 ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ

ಒಟ್ಟು 40 ಪ್ರತಿಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 15

5	5	5
5	ಕಾವಲುಗಾರನ ಕೊಠಡಿ	5
5	5	5

ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ಇದ್ದ ಒಂದು ಚೌಕವಾದ ಲಾಯದಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಿದ್ದವು. ಈ ಸ್ಥಳದ ಮಧ್ಯದ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕಾವಲುಗಾರನು ವಾಸವಾಗಿದ್ದು ಗೊತ್ತಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಎಣಿಸಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಎಣಿಸಬೇಕಲ್ಲ ಎಂದು ಬೇಸರವುಂಟಾಗಿ ಅವನು ಒಂದೊಂದು ಸಾಲಿಗೆ ಹದಿನೈದು, ಹದಿನೈದು ಕುದುರೆಗಳಾಗುವಂತೆ ಕಟ್ಟ ಆಗಾಗ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ.

ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಕಳ್ಳರು ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಆ ಲಾಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಾಲ್ಕು ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಕದ್ದುಕೊಂಡು ಉಳಿದವನ್ನು ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಲೆಕ್ಕಚಾರ ಬರುವಂತೆ ಕಟ್ಟಿ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಕಾವಲುಗಾರನು ಗೊತ್ತಾದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಎಂದಿನಂತೆ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಎಣಿಸಲಾಗಿ ಪ್ರತಿಸಾಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹದಿನೈದು. ಹದಿನೈದು ಕುದುರೆಗಳಿದ್ದ ಕಾರಣ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಮನೆಗೆ ಹೋದನು. ತರುವಾಯ ಆ ನಾಲ್ಕುಜನ ಕಳ್ಳರು ತಾವು ಈ ಲಾಯದಲ್ಲಿ ಕದ್ದಿದ್ದ ನಾಲ್ಕು ಕುದುರೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಬೇರೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕದ್ದಿದ್ದ 16 ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ತರುತ್ತಾ ಪೋಲೀಸ್ನವರನ್ನು ಕಂಡುಹೆದರಿ ಈ ಲಾಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಬಂದು ಆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಸಾಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹದಿನೈದು ಕುದುರೆಗಳು ಕಾಣುವಂತೆ ಕಟ್ಟಿ ಅವಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಕಾವಲುಗಾರನು ಪುನಃ ಒಂದು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಸರಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಟುಹೋದ. ಅನಂತರ ಕಳ್ಳರು ಲಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಾವು ಮೊದಲು ಕದಿದ್ದ ನಾಲ್ಕು ಕುದುರೆಗಳು, ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದ ತಂದ ಹದಿನಾರು ಕುದುರೆಗಳು ಪುನಃ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುದಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕು ಕುದುರೆಗಳು ಹೀಗೆ 24 ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಕದ್ದುಕೊಂಡು ಉಳಿದ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಕಾಣುವ ಹಾಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಇದೆಲ್ಲಾ ಆದ ಮೇಲೆ ಪೋಲಿಸಿನವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಕಾವಲುಗಾರನನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಲು ಅವನು ಅವರ ಮೇಲೆ ರೇಗಿ ಪ್ರತಿ ಸಾಲನ್ನೂ ಎಂದಿನಂತೆ ಎಣಿಸಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ ಕುದುರೆಗಳೂ ಸರಿಯಾಗಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ತನ್ನ ನಿದ್ದೆಗೆಡಿಸಿದದಕ್ಕಾಗಿ ಪೋಲಿಸಿನವರನ್ನು ಬೈದು ಕಳುಹಿಸಿದನು

ಹಾಗಾದರೆ ಕಾವಲುಗಾರನು ಮೋಸ ಹೋಗುವಂತೆ ಕಳ್ಳರು ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ರೀತಿ ಹೇಗೆ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ತೋರಿಸುವಿರಾ?

ಉತ್ತರಗಳು

6	3	6
3		3
6	3	6

ಒಟ್ಟು 36	
ಪ್ರತಿಸಾಲಿನಲ್ಲಿ	15

1	13	1
13		13
1	13	1

ఒట్టు 56	
ಪ್ರತಿಸಾಲಿನಲ್ಲಿ	15

7	1	7
1		1
7	1	7

ಒಟ್ಟು 32

4 ಎರಡನೆಯ ಭಾಸ್ಕರಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಲೀಲಾವತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಒಬ್ಬ ಮಗಳಿದ್ದಳಂತೆ ಜ್ಯೋತಿಶ್ಯಾಸ್ತ ವಿಶಾರದರಾದ ಭಾಸ್ಕರಾಚಾರ್ಯರು ಅವಳ ಮಾಂಗಲ್ಯಯೇಗವು ಸರಿಯಾಗಿ ಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು (ಮದುವೆಯ ನಂತರ ಅದೇ ದಿವಸವೇ ಗಂಡ ಸಾಯುತ್ತಾನೆ) ಅದರ ದೊಷವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬೇಕಾದರೆ. ಅವಳ ವಿವಾಹವು ಒಂದು ನಿಯಮಿತವಾದ ದಿವಸ ಕ್ಲಿಪ್ತವಾದ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗದಂತೆ ಜರುಗ ಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿದರ ಅದ ರಂತೆಯೇ ಎಲ್ಲವೂ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಮಹೂರ್ತವನ್ನು ನಿಖರವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲಿ, ಮರಳ ಗಡಿಯಾರವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದರು. ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಷ್ಟೆ, ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮರಳು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ರಂಧ್ರದ ಮೂಲಕ ಮತ್ತೊಂದು ಪಾತ್ರೆಗೆ ಕ್ಲಿಪ್ತವಾದ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಮರಳೂ ಗಡಿಯಾರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದರು.ಮದುವೆಯ ಹಿಂದಿನ ದಿವಸ, ಲೀಲಾವತಿಯು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಈ ಮರಳು ಗಡಿಯಾರವನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅವಳ ಮೂಗುತಿಯ ಒಂದು ಮುತ್ತು ಕಳಚಿ ಬಿದ್ದು ಮರಳಿನೊಡನೆ ಸೇರಿ, ರಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡನಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದರಿಂದ ಮೂಹೂರ್ತದ ವೇಳೆಯು ಕಾಲಾತೀತವಾಗಿ ಅದರ ಫಲವಾಗಿ ಆಕೆ ವಿಧವೆಯಾದಳಂತೆ. ಗಣಿತವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿಸಿ, ಆಕೆಯ ಮನಸ್ಸು ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಆಕೆಯು ತನ್ನ ದುಃಖವನ್ನು ಮರೆಯಲು ಸಹಾಯವಾಗ ಬಹುದು ಎಂದು ಭಾಸ್ಕರಾಚಾರ್ಯರು ಮಗಳಿಗೆ ಗಣಿತವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿ ಆಕೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅಂಕಗಣಿತವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಆ ಗ್ರಂಧವೇ "ಲೀಲಾವತಿ" (ಇದೊಂದು ಕಟ್ಟು ಕಥೆ ಎಂದು ಕೆಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ)

ಆಧಾರ ಡಾ॥ ಸಿ.ಎನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್

5 ಕಾರ್ಲ್ಫ್ ಪಡರಿಕ್ ಗೌಸ್ 19 ನೆಯ ಶತಮಾನದವನೆಂದು ಗುರ್ತಿಸುವುದು ವಾಡಿಕೆ ಬ್ರುನ್ ಸ್ಟಿಕ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಗಾರೆ ಕೆಲಸಗಾರನ ಮಗನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಗೌಸನು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ತೀಕ್ಷ್ಣಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದನಂತೆ. ಒಂದು ಸಲ ತರಗತಿಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಕೆಲಸದ ನಿಮಿತ್ತ ಎಲ್ಲಿಗೋ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿರುತ್ತಂತೆ ತರಗತಿಗೆ ಬಂದು 1 ರಿಂದ 100 ರ ತನಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿ ಅಷ್ಟರೊಳಗೆನೆ ಬರುತ್ತ ಎಂದು ಹೇಳಿ

ತರಗತಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಡುವುದರಲ್ಲಿದ್ದರಂತೆ. ಅದೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬಾಲಕ ಗೌಸ್ ತಕ್ಷಣ ಕೂಡದೆ ಮೊತ್ತ 5050 ಎಂದನಂತೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಉತ್ತರ ಬಂತೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ

1+100=101 2+99=101 $3\times 98=101$ ಹೀಗೆ $101\,$ ರ 50 ಜೋಡಿಗಳಿಂದ ಅಂದರೆ $101\times 50=5050$

ಆ ನಗರದ ಡ್ಯೂಕನು ಗೌಸ್ನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದನಂತೆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಗೌಸ್ಸನು ಕೆಲವು ಗಹನವಾದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ "ಕನಿಷ್ಠವರ್ಗಗಳ ವಿಧಾನ" ಇದು ಆಧುನಿಕ ಅಂಕಸಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬೀಜಗಣಿತೀಯ ಸಮೀಕರಣಕ್ಕೂ ಒಂದಾದರೂ ಮೂಲವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ (algebraic equation)

6 ಒಬ್ಬ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಹತ್ತಿರ ವಿದೇಶದಿಂದ ತಂದ ಒಂದು ಸೂರ್ಟ್ ಸಿತ್ತು. ಅದರ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಫಳಫಳನೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಹದಿನಾರು ಗಾಜಿನ ಮಣಿಗಳಿದ್ದವು ಆ ಸೂರ್ಟ್ ಸೆಸ್ನು ಪ್ರತಿದಿನ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ಆ ಹೊಳೆಯುವ ಮಣಿಗಳಿಂದ ಆಕರ್ಶಿತಳಾಗಿ ಅದು ಮುತ್ತಿನ ಮಣಿಗಳೇ ಆಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿದು ತನಗೆ ಆ ಸೂರ್ಟ್ ಸೆಸನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಡೆಗೆ ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯ ಅಂದಚೆಂದಕ್ಕೆ ಮರುಳಾದವನಂತೆ ನಟಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಆದರೆ ನನ್ನ ಒಂದು ಶರತ್ ಇದೆ ಎಂದ. ಸೂರ್ಟ್ ಸ್ ಪಡೆದರೆ ಸಾಕೆಂದು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ಶರತ್ ಏನೆಂದು ಹೇಳುವಂತೆ ಬಲವಂತ ಮಾಡಿದಳು. ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪಾಂಡಿತ್ಯವಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಹೇಳಿದ ಸೂರ್ಟ್ ಸಿಸಿಗೆ ನನ್ನಗೆ ಖಂಡಿತ ದುಡ್ಡು ಬೇಕಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಅದರ ಮೇಲಿರುವ 16 ಗಾಜಿನ ಮಣಿಗಳಿಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ಏನಿಲ್ಲ ಮೊದಲನೆಯ ಮಣಿಗೆ ಒಂದು ರೂ, ಎರಡನೆಯದಕ್ಕೆ ಎರಡ ರೂ, ಮೂರನೆಯದಕ್ಕೆ 4 ರೂ ಇದರರಂತೆ 20 ದಿವಸ ಕೊಟ್ಟರಾಯಿತು ಎಂದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ತಕ್ಷಣ ಒಪ್ಪಿದಳು ಅವಳು ಮತ್ಯಾರೂ ಅಲ್ಲ ಆ ಊರಿನ ಸಾಹುಕಾರನ ಮಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ಮಾತು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಹಣ ನೀಡಿದಳು.

ಗಾಜಿನಮಣಿ	ಅದರ ಬೆಲೆ
1	1 = 00
2	2 = 00
3	4 = 00
4	8 = 00
5	16 = 00
6	32 = 00
7	64 = 00
8	128 = 00
9	256 = 00

10	512 = 00
11	1024 = 00
12	2048 = 00
13	4096 = 00
14	8192 = 00
15	16384 = 00
16	32768 = 00
	65,535 = 00

7 ಬೀಜಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಎದುರಾಗುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದರೆ — × — + ಇದು ಹೇಗೆ ಬಂತು ಎಂದು ಸಂಖ್ಯಾರೇಖೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ವಿವರಿಸಬಹುದಾದರೂ ಒಂದು ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಉದಾಹರಣೆ ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಒಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಅಂಗಡಿ ತೆಗೆದರೆ +, ಅಂಗಡಿ ಅಂಗಡಿ ಮುಚ್ಚಿದರೆ - ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಲಾಭವಾದರೆ +, ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾದರೆ - ಎಂದು ತಿಳಿದರೆ ಅವನಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ 1000 ರೂ ಲಾಭವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಆರು ದಿವಸಗಳು ಅಂಗಡಿ ತೆಗೆದಿದ್ದ.

$$+1000 \times +6 = +6000$$
 ರೂ

ಅವನಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ $1000\,$ ರೂ ಲಾಭವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆರು ದಿವಸಗಳು ಅಂಗಡಿ ತೆಗೆಯಲಿಲ್ಲ

$$+1000 \times -6 = -6000$$
 ರೂ

ಅವನಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ $1000\,$ ರೂ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಆರು ದಿವಸಗಳು ಅಂಗಡಿ ತೆಗೆದಿದ್ದ

$$-1000 \times +6 = -6000$$
 to

ಅವನಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ $1000\,$ ರೂ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಆರು ದಿವಸಗಳು ಅಂಗಡಿ ತೆಗೆಯಲಿಲ್ಲ

$$-1000 \times -6 = +6000$$
 ರೂ ಆದ್ದರಿಂದ $- \times - = +$ ಅಲ್ಲವೇ?

8 ಮನರಂಜನೆಗಾಗಿ ಗಣಿತ ಎಂಬ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಹಳ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಆಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಅದೇ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕೂಡಿದರಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಯಾವ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಅದೇ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಗುಣಿಸಿದರಾಗಲಿ ಒಂದೇ ಉತ್ತರ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಹುಡುಗರು ಕೇಳಬೇಕೇ ತಕ್ಷಣ $2+2=2\times 2=4$ ಎಂದರು. ನಾನು ಸುಮ್ಮನಿರ ಬೇಕಲ್ಲ ಯಾವ ಮೂರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿದರಾಗಲಿ, ಗುಣಿಸಿದರಾಗಲಿ ಒಂದೇ ಉತ್ತರ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಂದೆ ಉತ್ತರ ತಕ್ಷಣ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ನಂತರ $1+2\times 3=1\times 2\times 3=6$ ಎಂಬ ಉತ್ತರ ಬಂತು ಎಲ್ಲರೂ ಖುಷಿಪಟ್ಟರು. ಇದೇ ರೀತಿ ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರು ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಂದ ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದೇ ಉತ್ತರ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಚಿಂತಾಮಗ್ಧರಾದರು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಜಿ ಬಿದ್ದರೆ ಕೇಳಿಸುವಷ್ಟುರಲ್ಲಿ. ಕಡೇ ಬೆಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಒಬ್ಬಳು ಸಾರ್ ಎಂದಳು ಹೇಳಮ್ಮಾ ಎಂದೆ. ಪ್ರಶ್ನೆ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಆತುರವಾದರೆ ಹೇಗೆ ಸಾರ್? ಎಂದು ಬಹಳ ವಿನಯದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತ. ನೀವು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ (-1)+(0)+(+1)=(-1)(0)(+1)=0 ಎಂದಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಚಪ್ಪಾಳೆ ಮೂಲಕ ಸಂತೋಷ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು.

ನನಗೂ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು ಏಕೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಧನ ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳನ್ನೇ ಊಹಿಸಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಉತ್ತರ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವಾಗ ಯಾವ ಮೂರು ಧನ ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳನ್ನು ಮೂಡಿದರಾಗಲೀ, ಗುಣಿಸಿದರಾಗಲೀ, ಉತ್ತರ ಒಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೇಳಲು ಆರಂಭಿಸಿದೆ. ಮನುಜನಿಗೆ ಮಗು ತಂದೆ ಅಲ್ಲವೇ?

ಕನ್ನಡದ ಗಣಿತ ಗ್ರಂಥಗಳು

ಗಣಿತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವವರು ಅನೇಕರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರ ಹೆಸರುಗಳು ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿಮರ್ಶ ವಿಚಕ್ಷಣ ರಾವ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಬರೆದ ಕರ್ನಾಟಕ ಕವಿಚರತೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ (ಮೊದಲನೆ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ಗಳಲ್ಲಿ)

ಪುರಾತನ ಕಾಲದ ಭಾರತೀಯ ಕನ್ನಡಿಗರ ಪೈಕಿ ಮಹಾವೀರಾಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ಭಾಸ್ಕರಾಚಾರ್ಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧರು. ಆದರೆ ಗಣಿತದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವವರಲ್ಲಿ ರಾಜಾದಿತ್ಯ, ಭಾಸ್ಕರ, ಚಂದ್ರಮ, ತಿಮ್ಮರಸ, ದೈವಜ್ಞವಲ್ಲಭ, ಬಾಲ ವೈದ್ಯದ ಚೆಲುವ ಮುಖ್ಯರಾದವರು.

ರಾಜಾದಿತ್ಯ ಈತನ ಕಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ವಾದ ವಿವಾದಗಳಿವೆ ಕ್ರಿ.ಶ ಸುಮಾರು 1190 ರಲ್ಲಿ ಜೈನ ಕವಿಯಾದ ಈತನು 'ವ್ಯವಹಾರ ಗಣಿತ' ಕ್ಷೇತ್ರಗಣಿತ ಲೀಲಾವತಿ ವ್ಯವಹಾರ ರತ್ನ, ಚಿತ್ರ ಹಸುಗೆ, ಮತ್ತು ಜೈನ ಗಣಿತ ಸೂತ್ರೋದಾಹರಣ ಮೊದಲಾದ ಗಣಿತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇವನಿಗೆ ರಾಜವರ್ಮ ಭಾಸ್ಕರ, ಬಾಚ, ಬಾಚಯ, ಬಾಚಿರಾಜ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿದ್ದುವು.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿರುವ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಇವನೇ ಮೊದಲನೆಯವನು ಆದರೆ ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇವನು ಎರಡನೆಯ ಭಾಸ್ಕರಾಚಾರ್ಯರ ಸಮಕಾಲೀನ ಆದರೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಂಕ ಗಣಿತ (ವ್ಯವಹಾರ ಗಣಿತ) ಕ್ಷೇತ್ರಗಣಿತ ಮುಂತಾದ ಸುಲಭ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳು ಆಗಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕದಂತೆಯೇ, ಅಥವಾ ವಿನೋದ ಗಣಿತವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಿರ ಬಹುದು

'ವ್ಯವಹಾರ ಗಣಿತ' ದ ಲೆಕ್ಕಗಳ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ವಿನೋದ ಗಣಿತದ ಸಾಲಿಗೆ ಸೇರಸಬಹುದಾದ ಒಂದು ಲೆಕ್ಕ ನೀಡಿದೆ.

ಕರಿನೂರೆಂಟು ಮನೆಯ್ದೆ ಕಾವ ಎವಸಕೋರಂದು ಗದ್ಯಾಣಮಂ। ಸ್ಥಿರ ಮೀಮೆಂ ನಿನ ಗೆಂದೊಡೊಂದು ದಿವಸ ಕ್ಕೊಂದಾನೆಯಂ ಮಾರಲಾ। ಕರಿಯಾರೋಹ ಕರಿರ್ಪ್ಪತಯ್ದು ದಿವಸಂ ಕಾದೊಲ್ಲೆನೆಂದಾಗಳಿ ರ್ಬರ ಸಂವಾದದ ಲೆಕ್ಕಮಂ ತಿಳಿಯೆ ಪೇಳ್ ನಿರ್ವ್ಯಾಜದಿಂ ಭಾಸ್ಕರಾ॥

ಇದರ ಅರ್ಥ ಹೀಗಿದೆ:— 108 ಆನೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಾಣ್ಯದಂತೆ (ಗದ್ಯಾಣ) ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದೆ. ದಿವಸಕ್ಕೊಂದು ಆನೆಯಂತೆ ಮಾರಾಟ, ಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಾವಲುಗಾರರು 25 ದಿವಸಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು?

ಇದು ಅಂಕ ಶ್ರೇಥಿಯ ಮೇಲಣ (ಸಮಾನಾಂತರ ಶ್ರೇಥಿ) ಒಂದು ಸುಲಭವಾದ ಲೆಕ್ಕ.

ರಾಜಾದಿತ್ಯನ ಪ್ರಕಾರ
$$(108+1)25 - \frac{25^2+25}{2} = 24000$$

ಆದ್ದರಿಂದ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಹಣ $\frac{2400}{108}$ ಗದ್ಯಾಣ (ನಾಣ್ಯ) ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಇದು ಹೇಗೆ ಬಂತು ಎಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆಧುನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯಾದರೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

108 ಆನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ನಾಣ್ಯ (ಗದ್ಯಾಣ) ಇದು ಮೊದಲನೆ ದಿವಸದ ಕೂಲಿ.

ಎರಡನೆಯ ದಿನ
$$107$$
 ಆನೆಗಳನ್ನು ಕಾಯುವುದಕ್ಕೆ $\frac{107}{108}$ ನಾಣ್ಯ ಮೂರನೆಯ ದಿನ 106 ಆನೆಗಳನ್ನು ಕಾಯಲು $\frac{106}{108}$ ನಾಣ್ಯ

ಈ ರೀತಿ 25 ನೆ ದಿನ 84 ಆನೆಗಳನ್ನು ಕಾಯಲು $\frac{84}{108}$ ನಾಣ್ಯ

ಒಟ್ಟು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಹಣ
$$=\frac{84+85+86+\ldots+108}{108}-\frac{2400}{108}$$
 ನಾಣ್ಯಗಳು

ರಾಜಾದಿತ್ಯನ ಪ್ರಕಾರ ಸೂತ್ರ ಹೀಗಿದೆ.

$$a + (a + d) + \dots + (a + n - d) = (a + nd)^n - (\frac{n^2 + n}{2})d$$

ಭಾಸ್ಕರ ಎಂಬುವನು ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಶ 1650 ರಲ್ಲಿ "ಬೇಹಾರ ಗಣಿತ"ವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನಿಗೆ ಬಾಚಿರಾಜ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ

ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ. ಶ 1650 ರಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಮ ಎಂಬುವನು ಗಣಿತ ಸಾರವೆಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಲೋಕ ಸ್ವರೂಪವೆಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಜೈನಮತದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ. ಪ್ರಪಂಚದ ರಚನೆಯನ್ನು ವಣಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ 1700 ರಲ್ಲಿ ತಿಮ್ಮರಸ ಎಂಬ ಕವಿಯು ಕ್ಷೇತ್ರಗಣಿತವೆಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಿವೆ, ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ ಮತ್ತು ಹಲವು ಕಡೆ ಆಕೃತಿಗಳಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿತ್ತು ಅದರ ಸ್ವರೂಪವೇನು? ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಪದ್ಯಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು. 1) ಇದ್ದೆಸೆಯ ಭೂಜವು ಸಮವಿರೆ। ಮಧ್ಯವ ತಾ ನಳೆದು ವುಳಿದ ಭುಜೆಯೊಂದನು ಮ ತ್ತರ್ಥಿಸಿ ಗುಣಿ ಮಿಸೆಕಂಭಂ। ನಿರ್ಧರಿಂದದುವೆ ದೀರ್ಘ ತ್ರಿಭುಜಗೆ ಬ ರ್ಕುಂ॥

ಈ ಪದ್ಯದ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಇಷ್ಟೆ

ಸಮದ್ವಿಬಾಹು ತ್ರಿಭುಜದ ಸಲೆ $=rac{1}{2} imes$ ಮಧ್ಯರೇಖೆ imes ತಳ

2) ಮೊರದಂದವಿರ್ದ ಭೂಮಿಯ ನೆರೆ ನೀಳವ ಹಿಂದು ಮುಂದ ನಳೆದರ್ಧಿ ಸುತಂ ಮೊರದಗಲದಿಂದ ಮಿರಿಯಲು ಮೊರನುರ್ವಿಗೆ ಕಂಭವೆಂದ ಗಣಕಸು

ಈ ಪದ್ಯದ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಹೀಗಿದೆ. ಮೊರ(ಶೂರ್ಪ)=ತ್ರಾಪಿಜ್ಯ

ತ್ರಾಪಿಜ್ಯದ (ಟ್ರಪೀಜಿಯಂ) ನ ಆಕಾರದ ಭೂಮಿಯ ಸಲೆ= $=\frac{1}{2} \times$ ಸಮಾನಾಂತರ ಬಾಹುಗಳ ಮೊತ್ತ $\times$ ಎತ್ತರ

ಕ್ರಿ.ಶ 1700 ರಲ್ಲಿದ್ದ **ದೈವಜ್ಞವಲ್ಲಭ** ಎಂಬುವನು ಮಹಾವೀರಾಚಾರ್ಯರ ಗಣಿತಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ 1715 ರಲ್ಲಿದ್ದ **ಬಾಲ ವೈದ್ಯನ ಚಲುವ** ಎಂಬುವನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಲೀಲಾವತಿ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. (ಎರಡಯ ಭಾಸ್ಕರಾಚಾರ್ಯರ ಲೀಲಾವತಿಯ ಭಾಷಾಂತರವಲ್ಲ) ಇದರಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ಗಣಿತದ ಲೆಕ್ಕಗಳು, ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರ ಗಣಿತವೂ ಇದರಲ್ಲಿದೆ. ಕ್ಷೇತ್ರಗಣಿತದ ಕೆಲವು ಲೆಕ್ಕಗಳು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಲವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಗಣಿತ ಗ್ರಂಥ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರೆಂದರೆ.

- 1) ಪ್ರೊ. ಸಿ.ಎನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್
- 2) ಡಾ. ಎಸ್. ಬಾಲಚಂದ್ರರಾವ್
- 3) ಎಸ್.ಎನ್. ನರಹರ್ಯ
- 4) ಪ್ರೊ. ಕೆ.ಎಸ್. ನಾಗರಾಜನ್
- 5) ಪ್ರೊ. ಎನ್. ಕೆ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ
- 6) ಪ್ರೊ ಜಿ.ಟಿ. ನಾರಾಯಣರಾವ್

2013 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರೊ ಪದ್ಮಾವತಮ್ಮನವರು. ಶ್ರೀರಾಜಾದಿತ್ಯ ವಿರಚಿತ ವ್ಯವಹಾರ ಗಣಿತ ಮತ್ತು ಲೀಲಾವತಿ ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊಸಗನ್ನಡ ಮತ್ತು ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯ ಅನುವಾದ ಮತ್ತು ವಿವರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಆಧಾರ ಡಾ.ಸಿ.ಎನ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ ಚರಿತ್ರೆ ಇಂದ

ಭಾರತೀಯ ಗಣಿತಜ್ಞರು

ಆರ್ಯಭಟ – 1 ಕ್ರಿ.ಶ 476

ಬ್ರಹ್ಮಗುಪ್ತ 6 - 7 ನೆಯ ಶತಮಾನ ವರಾಹಮಿಹಿರಾಚಾರ್ಯ 6 ನೆಯ ಶತಮಾನ

ಒಂದನೆಯ ಭಾಸ್ಕರ 7 ನೆಯ ಶತಮಾನ

ವಿರಹಂಕ ಕ್ರಿ.ಶ600 - $800\,$

ವೀರಸೇನ ಕ್ರಿ.ಶ 710 - 790

ಸ್ತಂದಸೇನ 8 ನೆಯ ಶತಮಾನ

ಪದ್ಮನಾಭ

ಗೋವಿಂದ ಸ್ವಾಮಿನ ಕ್ರಿ.ಶ 800 - 850

ಲಲ್ಲ 8 ನೆಯ ಶತಮಾನ

ವರರುಚಿ

ಶ್ರೀಧರಾಚಾರ್ಯ 8 ನೆಯ ಶತಮಾನ

ಪೃಥೂದಕಸ್ವಾಮಿ ಕ್ರಿ.ಶ 850

ವಟೇಶ್ವರ ಕ್ರಿ.ಶ 880

ಮಹಾವೀರಾಚಾರ್ಯ 9 ನೆಯ ಶತಮಾನ ಮಂಜುಳಾಚಾರ್ಯ 10 ನೆಯ ಶತಮಾನ ಎರಡನೆಯ ಆರ್ಯಭಟ ಕ್ರಿ.ಶ 950 ಜಯದೇವ ಕ್ಕಿಶ 10 ನೆಯ ಶತಮಾನ ನೇಮಿಚಂದ್ರ 10 ನೆಯ ಶತಮಾನ ಶ್ರೀಪತಿ ಕ್ಕಿಶ 1019 - 1066 ಎರಡನೆಯ ಭಾಸ್ಕರಾಚಾರ್ಯ $12\,$ ನೆಯ ಶತಮಾನ ಹಲಾಯುಧ 11 ನೆಯ ಶತಮಾನ ರಾಜಾಧಿತ್ಯ ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಶ 1120 ಸವಾಯಿ ಜಯಸಿಂಹ (ಎರಡನೆಯ ಜಯಸಿಂಹ) ಕಮಲಾಕಾರ ಠಕ್ಕು ರಫೆರು $13\,$ ನೆಯ ಶತಮಾನ ಮಾಧವ ಕ್ಕಿಶ 1350 - 1425 ಪರಮೇಶ್ವರ ಕ್ರಿ.ಶ 1360 - 1455 ನೀಲಕಂಠ ಸೋಮಯಾಜಿ ಕ್ರಿ.ಶ 1444 - 1544 ನಾರಾಯಣ ಪಂಡಿತ 14 ನೆಯ ಶತಮಾನ ನಾರಾಯಣ ಮಹಿಷ ಮಂಗಲಂ ಕ್ರಿ.ಶ 1540 - 1610 ಶಂಕರವಾರಿಯರ್ 16 ನೆಯ ಶತಮಾನ ಗಣೇಶ ದೈವಜ್ಞ 16 ನೆಯ ಶತಮಾನ

ಅಚ್ಚುತ ಪಿಷಾರಟಿ ಕ್ರಿ.ಶ 1550 - 1621

ಜ್ಞಾನರಾಜ 15 - 16 ನೆಯ ಶತಮಾನ

ಸೂರ್ಯದಾಸ 16ನೆಯ ಶತಮಾನ

ಮುನೀಶ್ವರ ಕ್ರಿ.ಶ 1652 - 1718 ದೈವಜ್ಞವಲ್ಲಭ 17 - 18 ಶತಮಾನ ಪ್ರತಮನ ಸೋಮಯಾಜಿ ಕ್ರಿ.ಶ 1660 - 1740 ಶಂಕರ ವರ್ಮನ ಕ್ರಿಶ 1800 - 1838 ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರ ಲಾಲ್ ಕ್ರಿ.ಶ 1821 - 1880 ಪಂಡಿತ ಬಾಪುದೇವಶಾಸ್ತಿ 1821 - 1900 ಚಿಂತಾಮಣಿ ರಘುನಾಧಾ ಚಾರ್ಯ 1828 - 1880 ಸಾಮಂತ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಸಿಂಹ 1835 - 1904 ಪಂ ಸುಧಾಕರ ದ್ರಿವೇದಿನ್ (1855 - 1910) ಸರ್. ಆಶುತೋಷ್ ಮುಖರ್ಜಿ (1864 - 1924) ಶ್ರೀರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯರ್ (1871 - 1936)ಸ್ವಾಮಿ ರಾಮತೀರ್ಥರು (1873 - 1906) ಪ್ರೊ ಪ್ರಬೋಧ ಚಂದ್ರ ಸೇನ್ ಗುಪ್ತಾ (1876 - 1962) ಶ್ರೀ ಗಣೇಶ ಪ್ರಸಾದ (1876 - 1935) ಪ್ರೊ ಬಿಭೂತಿ ಭೊಷಣದತ್ತಾ (1888 - 1958) ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಾನುಜನ್ ಕ್ರಿ.ಶ 1887 - 1920 ಪ್ರೊ ಎ.ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ (1892 - 1953) ಪ್ರೊ ಎ.ನರಸಿಂಗರಾವ್ (1893 - 1967) ಪ್ರೊ ಪ್ರಶಾಂತ ಚಂದ್ರ ಮಹಾಲಾನೋಬಿಸ್ (1893 - 1972) ಪ್ರೊ ಕೆ.ಆನಂದರಾವ್ 1893 - 1966 ಸತ್ಯೇಂದ್ರನಾಥ ಬೋಸ್ ಕ್ರಿ.ಶ 1894 - 1974

ಡಾ ಆರ್.ವೈದ್ಯನಾಥಸ್ವಾಮಿ (1894 - 1960)

ಪ್ರೊ ಕೆ.ಎಸ್.ಕೆ ಐಯ್ಯಂಗಾರ್ (1899 - 1944)

ಪ್ರೊ ಬಿ.ಎನ್ ಪ್ರಸಾದ (1899 - 1966)

ಪ್ರೊ ಟಿ.ಎಸ್.ಕುಪ್ಪಣ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ (1900 - 1982)

ಡಾ ಸಿ.ಎನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ (1901 - 1972)

ಪ್ರೊ ಎಸ್.ಎಸ್ ಪಿಳ್ಳೈ (1901 - 1950)

ಡಾ ಎನ್. ಸಿಂಗ್ (1901 - 1954)

ಪ್ರೊ ಟಿ.ವಿಜಯರಾಘುವನ್ (1902 - 1955)

ಸಿ.ಟಿ.ರಾಜಗೋಪಾಲ್ (1903 - 1978)

ಡಿ. ಆರ್ ಕಪ್ರೇಜರ್ (1905 - 1986)

ಡಿ.ಡಿ. ಕೊಸಾಂಬಿ (1907 - 1966)

ವಿಷ್ಣು ಜಯಂತ ನಾರಳೀಕರ್ (1908 - 1991)

ಪ್ರೊ. ಕೆ. ವೆಂಕಟಾಚಲಶಾಸ್ತ್ರಿ (1908 - 2003)

ಎಸ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ (1910 - 1995)

ಆರ್.ಸಿ. ಬೋಸ್ 20 ನೆಯ

ಪ್ರೊ ವಸಂತ ಶಂಕರ ಹುಜೂರ್ ಬಜಾರ್

ಪ್ರೊ ಸಿ.ರಾಧಾಕೃಷ್ಣಾರಾವ್ $20\,$ ನೆಯ

ಜಗದ್ಗುರು ಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರೀ ಭಾರತೀ ಕೃಷ್ಣ ತೀರ್ಥರು $20\,$ ನೆಯ

ಪ್ರೊ. ಕೆ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ (1920 -)

ಡಾ.ಕೆ.ಎಸ್. ನಾಗರಾಜನ್

ಶ್ರೀಮತಿ ಶಕುಂತಲಾದೇವಿ

ಕಲ ಕುಲತ್ತಾರ್ ರ ನಂಬೂದಿರಿ

ಸೆಲ್ಲಲೂರ ನಂಬೂದಿರಿ

ಪ್ರೊ. ಪಿ.ಎಲ್. ಭಟ್ನಾಗರ್ (1912 - 1976)

ಪ್ರೊ. ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಸುಂದರಂ (1913 - 1968)

ಡಾ ಟಿ.ಎ. ಸರಸ್ಪತೀಅಮ್ಮ (1918 - 2000)

ಪ್ರೊ ಕೆ.ಎಸ್.ಶುಕ್ಷ (1918 - 2007)

ಪ್ರೊ ಕೆ. ವಿಶರ್ಮ (1919 - 2005)

ಪ್ರೊ ಕೆ.ಜಿ.ರಾಮನಾಥನ್ (1920 - 1992)

ಡಾ ಹರೀಶ ಚಂದ್ರ (1923 - 1983)

ಜಗತ್ ನಾರಾಯಣ ಕಪೂರ್ (1923 - 1983)

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್ (1924 - 2005)

ಪ್ರೊ ಕೃಷ್ಣ ಡಿ. ಅಭ್ಯಂಕರ್ (1928 - 2007)

ಪ್ರೊ ಕೆ. ರಾಮಚಂದ್ರ (1933 - 2011)

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಗಣಿತಜ್ಞರು

ಅಪಲೋನಿಯಸ್ ಕ್ರಿ ಪೂ 260 - 200, ಗ್ರೀಸ್ ಅಮಾಲೀ ಎಮ್ಮಿ ನೋಯಿದರ್ ಜರ್ಮನಿ (1882 - 1935) ಅರಿಸ್ಟಾಟಲ್ ಕ್ರಿ. ಪೂ 384 - 322, ಗ್ರೀಸ್ ಆರ್ಕಿಮಿಡೀಸ್ ಕ್ರಿ. ಪೂ 287 - 212, ಗ್ರೀಸ್ ಆರ್ಥರ್ ಕೆಯ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ 1821 - 1895 ಆನ್ನಾಸ್ಟಾಫರ್ಡ್ ಹೆಂಡ್ರಿಕ್ಸ್ (1905 - 2001) ಯು.ಎಸ್.ಎ ಆಲ್ ಬಟ್ಟನಿ ಕ್ರಿ. ಶ 877 - 929, ಅರೇಬಿಯಾ ಆಯ್ಲರ್ ಲಿಯೋನಾರ್ಡ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 1707 - 1783 ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಆಲ್ ಸ್ವಿನ್ ಕ್ರಿ. ಶ 735 - 804, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಆಲ್ ಕರ್ಖಿ 11 ನೆಯ ಶತಮಾನ, ಅರೇಬಿಯಾ ಆಲ್ ಬಿರುನಿ ಕ್ರಿ.ಶ 973 - 1048 ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯ ಆಲ್ ಮಮೂನ್ ಕ್ರಿ.ಶ 809 - 833, ಅರೇಬಿಯಾ ಅಬೆಲ್ ಕ್ರಿ.ಶ 1802 - 1829, ನಾರ್ವೆ

ಇವೆಂಜಲಿಸ್ಟ್ ಟೊರಿಸಿಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ 1608 - 1647 ಇಟಲಿ

ಎನಾಕ್ಷಿ ಮಾಂಡಲ್ ಕ್ರಿ. ಪೂ 611 - 547 ಗ್ರೀಸ್ ಎಮಿಲಿ ಡ್ಯೂ ಚಾಟೆಲೆ (1706 - 1749) ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಎರಟಾಸ್ನೀಸ್ ಕ್ರಿಪೂ 274 - 194, ಗ್ರೀಸ್ ಎಲಿಜಬೆತ್ ಬುಕನನ್ ಕೌಲೆ (1874 - 1945) ಅಮೆರಿಕ ಎಲೀನಾಲುಕ್ರೆಜಿಯಾ ಕಾರ್ನಾರೊ ಪಿಸ್ಕೋಪಿಯಾ (1646 - 1684) ವೆನಿಸ್ನಗರ ಎಲೆಕ್ಕಿಸ್ ಕಾಡ್ ಕ್ಷೆಯರೊ ಕ್ಕಿಶ 1713 - 1765 ಫ್ಲಾನ್ಸ್ ಓಮರ್ ಖಯಾಂ 12 ನೆಯ ಶತಮಾನ, ಅರೇಬಿಯಾ ಕಾರ್ಜಾನ್ ಕ್ಕಿ. ಶ 1501 - 1576, ಇಟಲಿ ಕ್ಯಾಂಟರ್ ಕ್ರಿಶ 1855 - 1918, ಜರ್ಮನಿ ಕ್ರಿಶ್ವನ ಗೇಲ್ಡ್ ಬೆಶ್ ಕ್ರಿ.ಶ 1690-1764 ಕುಮ್ಮರ ಕ್ರಿಶ 1789 - 1893, ಜರ್ಮನಿ ಕ್ಲಾರಾ ಲಾಟಿಮರ್ ಬೇಕನ್ (1866 - 1948) ನ್ಯೂ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಕೋಪರ್ನಿಕಸ್ ಕ್ಲಿಶ 1473 - 1543, ಪೋಲೆಂಡ್ ಕೃಷಿ ಆಗಸ್ಟೀನಂ ಲೂಯಿ ಕ್ರಿ.ಶ 1789 - 1857 ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಕ್ಸೊನೆಕರ್ ಕ್ಲಿಶ 1823 - 1891, ಜರ್ಮನಿ ಖಿನ್ ಕಿಯು ಷಾವ್ 13 ನೆಯ ಶತಮಾನ, ಚೀನ ಗಾಡ್ ಫ್ರೈ ಹಾಲ್ಡ್ ಹಾರ್ಡಿ ಕ್ರಿ.ಶ 1877 - 1947, ಬ್ರಿಟನ್ ಗಿರಾರ್ಡ್ ಕ್ರಿಶ 1595 - 1632, ಹಾಲೆಂಡ್ ಗಿಸೆಪಿ ಪಿಯೊಜ್ಜಿ ಕ್ಕಿಶ 1746 - 1829, ಇಟಲಿ ಗ್ಯಾಲ್ನಾ ಗೆಲಾಯ್ ಕ್ರಿ.ಶ 1811 - 1832 ಫ್ರಾನ್ಸ್

ಗೌಸ್ ಕಾರ್ಲ್ ಫೆಡ್ರಿಕ್ ಕ್ರಿ.ಶ 1777 - 1855, ಜರ್ಮನಿ

ಚೆಬಿಶೆವ್ ಕ್ರಿ.ಶ 1821 - 1894 ರಷ್ಯಾ

ಚಾಲ್ಸ್ ಬ್ಯಾಬೇಜ್ ಕ್ರಿ.ಶ 1792 - 1871 ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಜಾನ್ ನೇಪಿಯರ್ ಕ್ರಿ.ಶ 1550 - 1617, ಸ್ಕಾಟ್ ಲೆಂಡ್

ಜಾನ್ ವಾಲಿಸ್ ಕ್ರಿ.ಶ 1616 - 1703, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್

ಜಾನ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಕ್ರಿ.ಶ 1741 - 1793, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್

ಜಾನ್ವೆನ್ ಕ್ರಿ.ಶ 1834 - 1883, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್

ಜಾನ್ ಬರ್ನೂಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ 1667 - 1748, ಸ್ವಿಟ್ಸರ್**ಲೆಂ**ಡ್

ಜೀನ್ ಜೋಸೆಫ್ ಲಿವೇರಿಯರ್ ಕ್ರಿ.ಶ 1811 - 1877 ಫ್ರಾನ್ಸ್

ಜೇಮ್ಗೆಗೊರಿ ಜೀನ್ ಕ್ಕಿಶ 1638 - 1675, ಸ್ವಾಟ್ಲೆಂಡ್

ಜೇಮ್ಸ್ ಬರ್ನಾಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ 1654 - 1705, ಸ್ವಿಟ್ಸರ್ಲೆಂಡ್

ಜೋಹಾನ್ ಕೆಪ್ಲರ್ ಕ್ರಿ. ಶ 1571 - 1630, ಜರ್ಮನಿ

ಝೀನೋ (ಸೀನೋ) ಕ್ರಿ.ಪೂ 494 - 435, ಗ್ರೀಸ್

ಟಾಲಮಿ ಕ್ರಿ.ಶ85 - 165 ಗ್ರೀಸ್

ಡಲಾಂ ಬರ್ಟ್ ಕ್ರಿ.ಶ 1717 - 1783, ಫ್ರಾನ್ಸ್

ಡಯೋಫ್ಯಾಂಟಸ್ ಕ್ರಿ.ಶ 250 - 275, ಗ್ರೀಸ್

ಡಿಮ್ರಾವ್ ಕ್ರಿ.ಶ 1667 - 1754, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, (ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಫ್ರಾನ್ಸ್ ನಲ್ಲಿ)

ಡಿಮಾರ್ಗನ್ ಕ್ರಿಶ 1806 - 1871

ಡೆಸಾರ್ಗೂಸ್ ಕ್ರಿ.ಶ 1593 - 1662 ಫ್ರಾನ್ಸ್

ಡೆವಿಡ್ ಹಿಲ್ ಬರ್ಡ್ ಕ್ರಿ.ಶ 1862 - 1943, ಜರ್ಮನಿ

ಥಿಯಾನೋ ಕ್ರಿ.ಪೂ 6 ನೇ ಗ್ರೀಸ್

ಥೇಲ್ಡ್ (ಥಾಲಿಸ್) ಕ್ರಿ. ಪೂ 640 - 556, ಗ್ರೀಸ್

ನಿಕೋಮಾಕಸ್ (ಒಂದನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ) ಗ್ರೀಸ್

ನಿಕೋಲ್ ಒರೆಸ್ಮಿ ಕ್ರಿ.ಶ 1323 - 1382, ಫ್ರಾನ್ಸ್

ನೀನಾ ಕಾರ್ಲೊಮ್ನಾ ಬಾರಿ (1901 - 1961) ರಷ್ಯಾ ಪಾಪ್ರಸ್, ಗ್ರೀಸ್ ಪಾನ್ ಸ್ಲೈ ಕ್ರಿಶ 1788 - 1868, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಪಾಕ್ಷಸ್ ಕ್ಲಿಶ 412 - 485, ಗ್ರೀಸ್ ಪ್ಲೆಟೋ ಕ್ರಿ.ಪೂ 430 - 349, ಗ್ರೀಸ್ ಪೈಥಾಗೊರಸ್ ಕ್ರಿ.ಪೂ 572 - 501 ಗ್ರೀಸ್ ಫರ್ಮಾ ಕ್ರಿ.ಶ 1601 - 1665, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಫಿಬೋನಾಕಿಲಿಯೋನಾಡೋ ಕ್ರಿ.ಶ 1170 - 1250 ಇಟಲಿ ಫೂರಿಯರ್ ಕ್ರಿ.ಶ 1768 - 1830, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಜ್ಲೇಸ್ ಪಾಸ್ಕಲ್ ಕ್ರಿ.ಶ 1623 - 1662, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಜೋತಿಯಸ್ ಕ್ರಿ.ಶ475 - 524 ರೋಮ್ ಮರ್ಸೇನ್ ಕ್ಲಿಶ 1588 - 1648, ಫ್ಲಾನ್ಸ್ ಮಾನ್ ಷೆ ಕ್ಕಿಶ 1746 - 1818, ಫ್ಯಾನ್ಸ್ ಮಹಮದ್ ಇಬ್ನ್ ಮೂಸಾ 9 ನೆಯ ಶತಮಾನ, ಇರಾಕ್ ಮೆನೆಲಾಸ್ 1 ನೇ ಶತಮಾನ, ಗ್ರೀಸ್ ಮೆನೆಕ್ಕಸ್ ಕ್ರಿ.ಪೂ 375 - 325, ಗ್ರೀಸ್ ಮೇರಿಫೇರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಸ್ ಸೋಮರ್ ವಿಲೆ (1780 - 1872) ಆ್ಕಟ್ ಲೆಂಡ್ ಮೇರಿಯ ಅಗ್ನೇಸಿ (1718 - 1799) ಇಟಲಿ ಮೋಬಿಯಸ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಫರ್ಡಿನೆಂಡ್ ಕ್ರಿ.ಶ 1790 - 1868, ಜರ್ಮನಿ ಮ್ಯಾಕ್ಷಿಮಸ್ ಪ್ಲಾನೂಡ್ಸ್ 14 ನೇ ಶತಮಾನ, ಟರ್ಕಿ

ಯೂಕ್ಲಿಡ್ ಕ್ರಿ.ಶ 330 - 275, ಗ್ರೀಸ್

ಯೂಡೊಕ್ಕಸ್ ಕ್ರಿ.ಪೂ 408 - 355, ಗ್ರೀಸ್

ಯೋಹನ್ ಕೆಪ್ಲರ್ ಕ್ರಿಶ 1571 - 1630 ಜರ್ಮನಿ ರನೆ ಡೆಕಾರ್ಟ್ ಕ್ರಿಶ 1596 - 1650, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ರಬ್ಲಿಬೆನ ಎಸ್ರ ಕ್ರಿ.ಶ 1093 - 1167 ಲಾಗ್ರಾಂಜ್ ಜೊಸೆಫ್ ಲೂಯಿಸ್ ಕ್ರಿಶ 1736 - 1813 ಇಟಲಿ ಲಾಪ್ಲಾಸ್ ಪೆರ್ರಿ ಸೈಮನ್ ಕ್ರಿ.ಶ 1749 - 1827, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಲಾಬಾಚೇಷ್ ಸ್ಟ್ರೀ ಕ್ರಿ.ಶ 1793 - 1856, ರಷ್ಯಾ ಲಾವೊ ಜೆನೆಪ್ರ ಸೈಮನ್ಸ್ (1870 - 1949) ಅ.ಸಂಸಂದಾ ಲೂಯಿ ಕೆರೋಲ್ ಕ್ಲಿಶ 1832 - 1898 ಲೂಯಿ ಎಕ್ಬಲ್ ಬ್ರೋಗ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ 1892 - 1960 ಲೆಜಾಂಡ್ಸ್ ಕ್ಲಿಶ 1752 - 1833 ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಲೈಸಾಂಗ್ ಯಂಗ್ (1952 -) ಹಾಂಕಾಂಗ್ ಲೈಬ್ಸಿಜ್ ಕ್ರಿ.ಶ 1646 - 1716 ಜರ್ಮನಿ ಎಲಿಯಂಫ್ಯಾಂಕ್ಸ್ 10 ನೆಯ ಶತಮಾನ ವೀಟಾ 1540 - 1603 ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಸರ್ ಆರ್ಥರ್ ಎಡಿಂಗ್ಟನ್ ಕ್ರಿ.ಶ 1882 - 1941 ಸರ್ ಐಸಾಕ್ ನ್ಯೂಟನ್ ಕ್ರಿ.ಶ 1642 - 1727 ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಸಾಂಡರ್ ಸನ್ ಕ್ರಿಶ 1682 - 1739, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಸಿಜು ಎ ವೂ (1964 -) ಚೀನಾ ಸೇಕಿಕೋವ ಕ್ರಿಶ 1682 - 1708, ಜಪಾನ್ ಸೋಫೀ ಜರ್ಮನ್ (1776 - 1831) ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಸ್ಟೈನರ್ ಕ್ರಿ.ಶ 1796 - 1863, ಸ್ಪಿಟ್ನರ್**ಲೆಂ**ಡ್

ಸೋನ್ಯಾ ಕೊವಲೆವ್ಸ್ಕಿ (1850 - 1891) ರಷ್ಯಾ

ಹರ್ಮನ್ ಮಿಂಕೊಸ್ಮಿ ಕ್ರಿ.ಶ 1864 - 1909

ಹ್ಯಾಮಿಲ್ಟನ್ ಕ್ರಿ.ಶ 1805 - 1865, ಐರ್ಲೆಂಡ್

ಹಿಪ್ಪಾರ್ಕ್ ಸ್ ಕ್ರಿ.ಪೂ 180 - 152, ಗ್ರೀಸ್

ಹಿಪ್ಪಾಕ್ರೆಟೀಸ್ ಕ್ರಿ.ಪೂ 470, ಗ್ರೀಸ್

ಹಿಲ್ಡಾ ಗೀರಿಂಜರ್ ಫಾನ್ ಮೀಸಸ್ (1893 - 1973) ಆಸ್ಟ್ರಿಯ

ಹೆನ್ರಿ ಪಾನ್ ಕಾರೆ ಕ್ರಿ.ಶ 1854 - 1912 ಫ್ರಾನ್ಸ್

ಹೆರಾನ್ (ಹೀರೋ) 1 ಅಥವಾ 3 ನೇ ಶತಮಾನದ, ಗ್ರೀಸ್

ಹೆನ್ರಿ బ్రిగ్నా క్రి.ಶ 1561 - 1631, ఇంగ్లండ<mark>ో</mark>

ಹೈಗಿನ್ಸ್ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಕ್ರಿ.ಶ 1629 - 1695 ನೆದರ್ಲೆಂಡ್

سير مري المري المري

ಹೈಫಾಟಿಯಾ ಕ್ರಿ.ಶ 370 - 415, ಗ್ರೀಸ್

ಹಾಯ್ಲ್ ಫ್ರೆಡ್ $20\,$ ನೆಯ ಶತಮಾನ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್

ವೇದಗಣಿತದ ಸೂತ್ರಗಳು

- 1) ಏಕಾಧಿಕೇನ ಪೂರ್ವೇಣ
- 2) ನಿಖಿಲಂ ನವತಶ್ಚರಮಂ ದಶತಃ
- 3) ಊರ್ಧ್ವ ತಿರ್ಯಗ್ಬ್ಯಾಮ್
- 4) ಪರಾವರ್ತ್ಯ ಯೋಜಯೇತ್
- 5) ಶೂನ್ಯಂ ಸಾಮ್ಯ ಸಮುಚ್ಚಯೇ
- 6) (ಆನುರೂಪ್ಯೇ) ಶೂನ್ಯಮನ್ಯತ್
- 7) ಸಂಕಲನ ವ್ಯವಕಲನಾಭ್ಯಾಮ್
- 8) ಪೂರಣಾಪೂರಣಾಭ್ಯಾಮ್
- 9) ಚಲನಕಲನಾಭ್ಯಾಮ್10) ಯಾವದೂನಮ್
- 11) ವ್ಯಷ್ಟಿಸಮಷ್ಟಿಃ
- 12) ಶೇಷಾಣ್ಯಂಕೇನ ಚರಮೇಣ
- 13) ಸೋಪಾಂತ್ಯದ್ವಯಮಂತ್ಯಮ್
- 14) ಏಕನ್ಯೂನೇನ ಪೂರ್ವೇಣ

- 15) ಗುಣಿತಸಮುಚ್ಚಯಃ
- 16) ಗುಣಕಸಮುಚ್ಚಯಃ
  - 1) ಗಣಿತದ ಪ್ರತತಿ ಹಾಗೂ ಸುಧಾರಣೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಹತಿಯೊಡನೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದೆ

–ನೆಪೋಲಿಯನ್

- 2) ಪ್ರಾಜೀನ ಭಾರತೀಯರು ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕಾಣಿಕೆ ಅಪೂರ್ವವಾದುದು. ಖಗೋಳ, ಬೀಜಗಣಿತ, ತ್ರಿಕೋನ ಮಿತಿ, ರೇಖಾಗಣಿತವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಅಂದು ಅವರು ಮಾಡಿದ ಸಾಧನೆ, ಜಗತ್ತಿನ ನಾಗರೀಕತೆಯ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಮೈಲಿಗಲ್ಲು.
- 3) ಗಣಿತವು ನಿಜವೂ, ಮಹತ್ತರವೂ ಆದ ರಮಣೀಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ, ಘನ ಗಂಭೀರತೆಯ ಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ ಕಲೆಯಷ್ಟೇ ಪರಿಪೂರ್ಣ ತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳದ್ದು

ಬರ್ಟ್ ರ್ಯಾಂಡ್ ರಸಲ್

4) ಜೀವನವೇ ಗಣಿತ

ದುಃಖವನ್ನು ಭಾಗಿಸು ಸಂತೋಷವನ್ನು ಗುಣಿಸು ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಕೂಡಿಸು ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಅಳಿಸು

5) ಸುಲಭಗಣಿತ

ಗಣಿತವೆಂಬುದು ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಡಲೆಯಲ್ಲ ಮೂಲ ತಿಳಿದರೆ ಹೂಗಡಲೆಯೇ ಆಗುವುದೆಲ್ಲ ಆಸಕ್ತಿಯೂ ಕಲಿಯಲು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಬೇಗ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುವುದು ಅಂಕ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಆಗ

6) ಗಣಿತ ಅಗಣಿತ

ಗಣಿತವೆಂದರೆ ಭಯಭೀತಿ ಪಡಬೇಕಾದಿಲ್ಲ ಅಗಣಿತ ಸಂಖ್ಯೆಯದಿಗ್ದರ್ಶನ ಮೂಡಿಸುವುದಲ್ಲ ಗಣಿಸಿದಷ್ಟೂ ನೀಡುವುದಲ್ಲ ಮನಕೆ ಆನಂದವನ್ನ ಅಣೆಯಾಗಿ ಕೊಂಡು ಓದಲು ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನ 7) ಯಥಾಶಿಖಾಮಯಾರಾಣೌಂ ನಾಗಾನಾಂ ಮಣಿಯೋಯಥಾ ತದ್ದದ್ವೇದಾಂಗ ಶಾಸ್ತ್ರಾನೌಂ ಗಣಿತಂ ಮೂರ್ಧನಿ ಸ್ಥಿತಂ

> ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿರುವ ರೇಖೆಗಳನ್ನು ನೋಡ್ತಾಯಿದ್ದರೆ ರೇಖಾಗಣಿತ ಬರುತ್ತೆ ಗಣತಿ ಮಾಡ ಬೇಕಾದರೆ ಗಣಿತ ಬರಲೇಬೇಕು.

> ಗಣಿತ ಗಣಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಅಗೆದಷ್ಟು ಅಪಾರ ಸಂಪತ್ತು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಗಣಿತವೆಂಬ ಮಹಾನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಂಕಗಳೇ ಪಾತ್ರಧಾರಿಗಳು ಗುರುಮೂಲ, ನದೀಮೂಲ ಬೇಡದೇ ಇದ್ದರೂ ವರ್ಗಮೂಲ ಬೇಕೇ ಬೇಕು.

8) "ಗಣಿತವು ಸಂಖ್ಯಾವಿಜ್ಞಾನ," ಪರಿಮಾಣ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅಳತೆಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಎಂದು ಹೇಳ ಬಹುದು "ಗಣಿತದೊಡನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗದ ಎಲ್ಲಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಶಿಕ್ಷವೂ ನ್ಯೂನತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ"

. . . ಕಾಮ್ಪೆ

9) "ರೇಖಾಗಣಿತದ ಪರಿಚಯವಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನವಾಗಲೀ ಇರದವರಿಗೆ ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲ"

–ಪ್ಲೆಟೋ

- 10) ಗಣಿತವು ಒಂದು ಕಲೆ, ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದಕಲೆ, ಮತ್ತೊಂದು ದೃಷ್ಠಿಯಿಂದ ಅದು ಶಾಸ್ತ್ರವೂ ಅಹುದು. ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಾಶ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿಯ ಕುಶಲತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದಕ್ಕೆ; ಗಣಿತದಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಬೇರೆ ಯಾವ ಕಲೆಯಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ, ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.
- 11) "ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ರಾಣಿ ಗಣಿತ" ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ, ಆನಂದಕ್ಕೆ ತನ್ನಮತೆಗೆ ಗಣಿತದಂಥ ಶಾಸ್ತ್ರ ಇನ್ನೊಂದಿಲ್ಲ.

-ಗೌಸ್

- 12) 10 ಅಂಕಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಪರಿಪೂರ್ಣ ವಿಧಾನ ವನ್ನೇ ತಿಳಿಸಿದವರು ಭಾರತೀಯರು.
- 13) ಎಣಿಕೆಯನ್ನು ಕಲಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಋಣಿಗಳಗಿದ್ದರೂ ಸಾಲದು ಎಣಿಕೆಯ ಕ್ರಮವಿಲ್ಲದೆ ಯಾವುದೇ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನ ಸಾಥ್ಯ ವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ

ಆಲ್ಗರ್ಟ್ ಐನ್ ಸೈನ್

14) ಎಲ್ಲಾ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಹತ್ತು ಚಿಹ್ನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಯೆಂದು ಚಿಹ್ನೆಗೂ ಅದರ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಸಿಗುವ ಬೆಲೆಯು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅದರದೇ ಆದ ಸ್ವಂತ ಬೆಲೆಯೂ ಇರುವಂತೆ –ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುವ ಚಮತ್ಕಾರವಾದ ವಿಧಾನವನ್ನು ನಮಗೆ ನೀಡಿರುವುದು ಭಾರತವೇ ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಆರ್ಕಿಮಿಡೀಸ್ ಮತ್ತು ಅಪಲೋನಿಯಸ್ ಅಂಥವರ ಪ್ರತಿಭೆಗೂ ಮೀರಿದ್ದು

–ಲಾಪ್ಲಾಸ್

15) "ಇಂದಿನ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಗಣಿತವು ಎಷ್ಟೊಂದು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದೆ ಎಂಬುದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇಂದಿನ ಅಂಕಗಣಿತ ಹಾಗೂ ಬೀಜ ಗಣಿತಗಳ ಸ್ವರೂಪ ಹಾಗೂ ಅಂತರಾಳ ಎರಡೂ ಭಾರತೀಯವೇ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚವೇ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಋಣಿಯಾಗಿರ ಬೇಕಾದ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವೂ ಮಹತ್ತರವೂ ಆದ ಕೊಡುಗೆಯೆಂದರೆ 'ಶೂನ್ಯದ ಗಣಿತ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ' ಮತ್ತು 'ದಾಶಮಾನ ಸಂಖ್ಯಾಪದ್ಧತಿ'

ಫೊರಿಯನ್ ಕೆಜೋರಿ

16) "ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರವು ಒಂದು ಮಹಾಸಾಗರವಿದ್ದಂತೆ, ಮೇಲ್ಮೈಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಭೀಕರ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಂಡವಾದ ಅಬ್ಬರವಿದೆ. ಆದರೆ ಆಳದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧವೂ, ಶಾಂತವೂ ಆದ ರಶ್ನಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಮುತ್ತು ರತ್ನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ"

–ಸಾಮಿ ರಾಮತೀರ್ಥ

- 17) ರಾಮಾನುಜನ್ ಒಬ್ಬ ಜೀನಿಯಸ್ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡ ಸಿದ್ಧ ವಸ್ತುವಲ್ಲ –ಜಿ.ಟಿ. ನಾರಾಯಣರಾವ್
- 18) ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಾನುಜನ್ ರವರ 125 ನೇ ಜನ್ಮ ದಿನವಾಗಿ 2012 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಣಿತ ವರ್ಷವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸಿದರು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಡಿಸೆಂಬರ್ 22 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಣಿತ ದಿನವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತೇವೆ
- 19) ರಾಮಾನುಜನ್ರವರು ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಇತ್ತೀಚಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಓರ್ವ ಅದ್ಭುತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪೊ ಜಿ.ಹೆಚ್. ಹಾರ್ಡಿ
- ಅತ್ಯಂತ ಸ್ವಷ್ಟವೂ ಆದ ವಾಸ್ತವ ಸಂಗತಿಯೂ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಯೂ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಗಣಿತದ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಬೇಕು

–ಥೋರೋ

21) ಅದು ಪೂರ್ಣ, ಇದು ಪೂರ್ಣ, ಪೂರ್ಣದಿಂದ ಪೂರ್ಣವು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ ಪೂರ್ಣದಿಂದ ಪೂರ್ಣವು ಹೊರಬಂದರೂ ಉಳಿದಿರುವುದು ಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೇ ಇದೆ ಉಪನಿಷತ್ <u>ವೇದಗಣಿತದ ಸೂತ್ರಗಳು</u> 135

22) He sits between two mats and his justification is ICS who is he

MATHEMATICS

ಪಾರಿಭಾಷಿಕ(ಶಬ್ದಕೋಶ) ಪದಗಳು

Addition ಕೂಡು Algebra ಬೀಜಗಣಿತ ಅನುರೂಪತೆ, ಸಾದೃಶ್ಯ Analogy ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ Analyse Application ಅನ್ವಯ ಸಲೆ Area Arithmetic ಅಂಕಗಣಿತ Arithmetic Series ಸಮಾಂತರ ಶ್ರೇಢಿ Artificial satellite ಕೃತಕ ಉಪಗ್ರಹ ಆರೋಹಣಕ್ರಮ Ascending order ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ Astrology ಖಗೋಳ ವಿಜ್ಞಾನ, ಜೋತಿರ್ವಿಜ್ಞಾನ Astronomy ಆಧಾರಸಂಖ್ಯೆ Base number ಮೂಲ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ Basic concept ದ್ವಿಪದ ಪ್ರಮೇಯ Binomial theorem Brackets ಆವರಣಗಳು ಕಲನಶಾಸ್ತ್ರ Calculus Circle ವೃತ್ತ Circumference ವೃತ್ತಪರಿಧಿ Classification ವರ್ಗೀಕರಣ

ಸಂಕೇತ

Code

Combination	ವಿಕಲ್ಪ
Commercial Mathematics	ವಾಣಿಜ್ಯಗಣಿತ
Complex number	ಸಂಕೀರ್ಣಸಂಖ್ಯೆ
Composite number	ಭಾಜ್ಯಸಂಖ್ಯೆ
Conclusion	ತೀರ್ಮಾನ [್]
Conditional equation	ನಿಬಂಧಿತ ಸಮೀಕರಣ
Consecutive prime numbers	ಅನುಕ್ರಮ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು
Constant	ಸ್ಥಿರಾಂಕ, ನಿಯತಾಂಕ
Counting numbers	ಎಣಿಕೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು
Cube	ಫ ನ
Cuberoot	ಫನಮೂಲ
Cyctic Quadrilateral	ಚಕ್ರೀಯ ಚತುರ್ಭಜ
Decimal number	ದಶಮಾಂಶ ಸಂಖ್ಯೆ
Decimal system	ದಶಮಾಂಶ ಪದ್ದತಿ
Deductive	ನಿಗಮನ
Definition	ವ್ಯಾಖ್ಯೆ
Denamenater	ಛೇದ
Descending	ಆವರೋಹಣ
Diameter	ವ್ಯಾಸ
Diagonal	ಕರ್ಣ
Divider	ವಿಭಾಜಕ
Divisibality	ಭಾಜ್ಯತೆ
Division	ಭಾಗಾಕಾರ
Divisor	ಭಾಜಕ
Dodecahedron	ಕ್ರಮದ್ವಾದಶಫಲಕ; ದ್ವಾದಶ ಮುಖ ಘನ
Equation	ಸಮೀಕರಣ
Equilateral Triangle	ಸಮಬಾಹುತ್ರಿಭುಜ
Estimate	ಅಂದಾಜು
Even number	ಸಮಸಂಖ್ಯೆ
Euclidean geometry	ಯೂಕ್ಲಿಡೀಯ ಜ್ಯಾಮಿತಿ
factor	ಅಪವರ್ತನ
fallacy	ವಿರೋಧಾಭಾಸ
Febonacci numbers	ಫಿಬೊನಾಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು
Formula	ಸೂತ್ರ

Fraction ಭಿನ್ನರಾಶಿ Fundamental operation ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ Generalisation ಸಾರ್ವತ್ರೀಕರಣ ಜ್ಯಾಮಿತಿ, ರೇಖಾಗಣಿತ Geometry Geometric progression ಗುಣೋತ್ತರ ಶ್ರೇಢಿ Hexahedron (Cube) ಕ್ರಮಷಷ್ಠ ಫಲಕ ಹಿಂದೂ ಅರೆಬಿಕ್ ಸಂಖ್ಯಾಸೂಚಕಗಳು Hindu Arabic numeral Hypotenuse ವಿಕರ್ಣ gcosahedron ಕ್ರಮವಿಂಶತಿ ಫಲಕ, ವಿಂಶತಿ ಮುಖ ಘನ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಸಂಖ್ಯೆ; ಊಹಾ ಸಂಖ್ಯೆ Imaginary number Index ಘಾತಸೂಚಿ Indeterminate ಅನಿರ್ಧಾರಿತ ಮೊದಲನೆಘಾತದ ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟ Indeterminate equation of ಸಮೀಕರಣ the first degree Indeterminate equation of ಎರಡನೆಯ ಘಾತದ ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮೀಕರಣ the second degree Inductive ನಿಗಮನ Inference ತೀರ್ಮಾನ ಪೂರ್ಣಾಂಕ Integer ಅಂತಃಕೇಪ Interpolation Inverse ಪ್ರತಿಲೋಮ grrational ಅಭಾಗಲಬ್ದ gsosceles ಸಮದ್ವಿಬಾಹು gsosceles Triabgle ಸಮದ್ವಿಬಾಹು ತ್ರಿಭುಜ Logic ತರ್ಕಶಾಸ Mathematics ಗಣಿತಶಾಸ ಗಣಿತಜ್ಞ Mathematician Magic square ಮಾಯಾಚೌಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಣಿತ Mensuration Mixed fraction ಮಿಶ್ರಭಿನ್ನರಾಶಿ Multiptier ಗುಣಕ Multiply ಗುಣಿಸು Natural numbers ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಋಣಸಂಖ್ಯೆ Negative number Negatuve sign ಋಣಚಿಹ್ಸೆ

140 ಗಣಿತ ವೈವೀ

Number Theory ಸಂಖ್ಯಾಸಿದ್ಧಾಂತ Numeral ಸಂಖ್ಯಾಸೂಚಕ Obeservatery ವೀಕ್ಷಣಾಲಯ ಕ್ರಮ ಅಷ್ಟಫಲಕ; ಅಷ್ಟಮುಖ ಘನ Octahedron palindrome ಮಾಲಾ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ವಿರೋಧಾಭಾಸ paradox ಸಮಾನಾಂತರ ರೇಖೆಗಳು parallel lines ಪಾಸ್ಕಲನ ತ್ರಿಭುಜ pascals triangle perfect number ಪರಿಪೂರ್ಣ ಸಂಖ್ಯೆ ಕ್ರಮಯೋಜನೆ permutation ಸ್ಥಾನಬೆಲೆ place value positive number ಧನಾಂಶ ಧನ ಪೂರ್ಣಾಂಶ positive integer ಸಂಭವನೀಯತೆ probabality progression ಶ್ರೇಢಿ ಯೋಜನೆ project prime number ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ ಪೈಥಾಗೊರಿಯನ್ ತ್ರಿವಳಿಗಳು pythagorian tripletes ಪೈಥಾಗೊರಸ್ ಪ್ರಮೇಯ pythagoras theorem ಸಮಸ್ಯೆ puzzle Quadratic equation ವರ್ಗಸಮೀಕರಣ Quotent ಭಾಗಲಬ್ದ ವಿಜ್ಞಾನದ ರಾಣಿ Queen of science ರಾಮಾನುಕನ್ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು Ramanujam numbers ಪ್ರಮಾಣ Rational Numbers ಪರಿಮೇಯ ಸಂಖ್ಯೆ; ಭಾಗಲಬ್ಧ ಸಂಖ್ಯೆ ಆವರ್ತ Recurring Remainder ಶೇಷ Resolve ವಿಘಟಿಸು Result ಫಲಿತಾಂಶ ಲಂಬಕೋನ ತ್ರಿಭುಜ Right triangle Rule ನಿಯಮ Rule of three ತ್ರೈರಾಶಿ ಅರ್ಥವೃತ್ತ Semi Circle ಚಿಹ್ನೆ Sign

Similarity ಸಾಮ್ಯ Simple equation ಸರಳ ಸಮೀಕರಣ Simplification ಸರಳೀಕರಣ Simplify ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸು Solution ಪರಿಹಾರ Sphere ಗೋಳ Square ವರ್ಗಚೌಕ Square root ವರ್ಗಮೂಲ Substitude ಆದೇಶಿಸು Subtraction ವ್ಯವಕಲನ Tetrahedron ಕ್ರಮ ಚತುಪ್ರಲಕ ; ಚರ್ತುಮುಖ ಘನ ಪ್ರಮೇಯ Theorem ಸಿದ್ದಾಂತ Theory Theory of indicies ಘಾತಾಂಕ ತತ್ರ Theory of numbers ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ; ಸಂಖ್ಯಾಸಿದ್ಧಾಂತ Thery of probability ಸಂಭವನೀಯತೆ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಂಭವ್ಯತಾ ಸಿದ್ಧಾಂತ Trignometry ತ್ರಿಕೋನಮಿತಿ Transpose ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸು Unique ಏಕೈಕ ; ಅನನ್ಯ ವೇದಗಣಿತ Vedic mathematics Verify ತಾಳೆನೋಡು Whole number ಪೂರ್ಣಸಂಖ್ಯೆ

ಸೊನ್ನೆ ; ಶೂನ್ಯ

Zero

ಅಧ್ಯಾಯ ೨೪ ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳು

17) ಅಂತರ್ಜಾಲಗಳು-ಗೂಗಲ್ ವಿಕಿಪೀಡಿಯಾ

1)	ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರ ಚರಿತ್ರೆ	ಡಾ। ಸಿ.ಎನ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್
2)	್ತಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಾನುಜನ್	ಡಾ।ಎಸ್. ಬಾಲಚಂದ್ರರಾವ್
3)	್ತಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಾನುಜನ್	ಪ್ರೊ ಜಿ.ಟಿ. ನಾರಾಯಣರಾವ್
4)	_ ವಿಜ್ಲಾನ ಕರ್ಣಾಟಕ	ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
5)	್ನ ಚತುರ್ವರ್ಣ ಸಮಸ್ಯೆ	ಜಿ.ಟಿ. ನಾರಾಯಣರಾವ್
6)	ಗಣಿತಶಾದ ಪ್ರವರ್ತಕರು	ಡಾ। ಎಸ್. ಬಾಲ ಚಂದ್ರರಾವ್
ŕ	ಮತ್ತು ಸ್ವೌರಸ್ಯಗಳು	ಎಮ್. ಶೈಲಜ, ವಿ. ವನಜ
7)	ಮಾಮಾಚೌಕಗಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯ	ಡಾ। ಎಸ್. ಬಾಲಚಂದ್ರರಾವ್
8)	ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ	ಬಿ.ಕೆ. ವಿಶ್ವನಾಥರಾವ್
9)	ಭಾರತದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಣಿತಜ್ಞರು	ಸಂಪಾದಕರು
	(19-20 ನೇ ಶತಮಾನದ ಕೀರ್ತಿಶೇಷರು)	ಡಾ। ಎಸ್. ಬಾಲಚಂದ್ರರಾವ್
10)	Vedic Mathematics	Jagadguru Swami Bharatikrishna
		Tirthaji Maharaja
11)	ಮಾಯಾ ಚೌಕಗಳ ಮಾಯಾ ಪ್ರಪಂಚ	ಬಿ.ಕೆ. ವಿಶ್ವನಾಥ್ರಾವ್
12)	Histiry of Mathematics	D.s. Smith (part 1 and 11)
13)	ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವಕೋಶ	
14)	ಖಗೋಳಶಾಸ್ತ	ಡಾ। ಸಿ.ಎನ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್
15)	ವೇದಗಣಿತ -	ಡಾ। ಸಿ. ಎನ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್
16)	The History of Ancient Mathematics	ಡಾ। ಸಿ.ಎನ್. ಶ್ರಿನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್

ಇದೇ ಲೇಖಕರ ಪ್ರಕಟಿತ ಕೃತಿಗಳು

- ೧. ವಿಜ್ಞಾನ ಕೈಪಿಡಿ (ಜನಪ್ರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನ)
- ೨. ವಿಜ್ಞಾನ ಒಂದು ಪಕ್ಷಿನೋಟ
- ೩. ವಿಜ್ಞಾನ ವೈವಿಧ್ಯ
- ೪. ವಿಜ್ಞಾನ ಕೈಪಿಡಿ (ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ)
- ೫. ಗಣಿತ ಮಾಧುರ್ಯ
- ೬. ಮೆದುಳಿಗೆ ಕಸರತ್ತು (ಗಣಿತದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು)
- ೭. ಗಣಿತ ಅಗಣಿತ
- ೮. ಸಂಖ್ಯಾವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು
- ೯. ನಾವೆಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿವಂತರು (ಗಣಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ)
- ೧೦. ಮಕ್ಕಳ ಕೈ ಚಳಕ (ರೇಖಾಗಣಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ)
- ೧೧. ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಗಣಿತಜ್ಞರು